

Informatīvais materiāls

PLATĪBU MAKSĀJUMU SAŅEMŠANAI

2022

Jaunais 2021. – 2027. gada plānošanas periods ir sācies. Tomēr 2021. un 2022. gads būs pārejas laiks, kurā tiks izmantots jaunā plānošanas perioda finansējums, bet atbalsta saņemšanas nosacījumi pamatā saglabāsies tādi, kādi bija iepriekšējos gados. Lauksaimniekiem ir iespēja pretendēt uz valsts atbalstu un Eiropas Savienības fondu finansējumu, ievērojot tiesību aktos noteiktās prasības un apzinoties atbildību par sniegtās informācijas patiesumu.

Informatīvais materiāls ir svarīgāko nosacījumu kopsavilkums un būs noderīgs tiem lauksaimniekiem, kuri vēlas pieteikties maksājumiem par platībām. Informatīvajā materiālā ietverti aktuālie jautājumi attiecībā uz 2022. gadu, atbalsta saņemšanas nosacījumi un skaidrojumi, noderīga informācija Vienotā iesnieguma aizpildīšanai, kā arī dažādi piemēri, t.sk. par atbalsta samazinājumiem. Detalizēta informācija atrodama Lauku atbalsta dienesta interneta mājaslapā: www.lad.gov.lv

Informatīvais materiāls ir izstrādāts, pamatojoties uz Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem un Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem un to grozījumu projektiem (skat. materiāla beigās) un nav juridiski saistošs.

LAUKU ATBALSTA DIENESTS

Informatīvais tālrunis: 67095000 (darba dienās no 8.00 līdz 20.00)

Republikas laukums 2, Rīga, LV-1981;

e-pasts: pasts@lad.gov.lv; mājas lapa: www.lad.gov.lv; uzticības tālrunis: 67969760

Lauku atbalsta dienesta reģionālo lauksaimniecības pārvalžu adreses un tālruņa numuri

RLP	Pilsēta	Adrese	Tālrunis
AUSTRUMLATGALES RLP	Rēzekne	Brāļu Skrindu iela 11, Rēzekne, LV-4601	67095000
DIENVIDKURZEMES RLP	Saldus	Viesnīcas iela 1, Saldus, LV-3801	67095000
DIENVIDLATGALES RLP	Preiļi	Mehanizatoru iela 2a, Preiļi, LV-5301	67095000
LIELRĪGAS RLP	Ogre	Brīvības iela 48, Ogre, LV-5001	67095000
VIDUSLATVIJAS RLP	Jēkabpils	Rīgas iela 111, Jēkabpils, LV-5202	67095000
ZEMGALES RLP	Jelgava	Dobeles iela 41a, Jelgava, LV-3001	67095000
ZIEMEĻAUSTRUMU RLP	Gulbene	Ābeļu iela 2, Gulbene, LV-4401	67095000
ZIEMEĻKURZEMES RLP	Talsi	Dundagas iela 4, Talsi, LV-3201	67095000
ZIEMEĻVIDZEMES RLP	Valmiera	Mūrmuižas iela 18, Valmiera, LV-4201	67095000

**Nepieciešamo atbalstu klientiem, kuri paši nevar aizpildīt informāciju EPS, dienests sniegs arī pa tālruni.
Dienesta darbinieki tālruņa sarunas laikā klienta vietā varēs aizpildīt un iesniegt Vienoto iesniegumu.**

SATURS

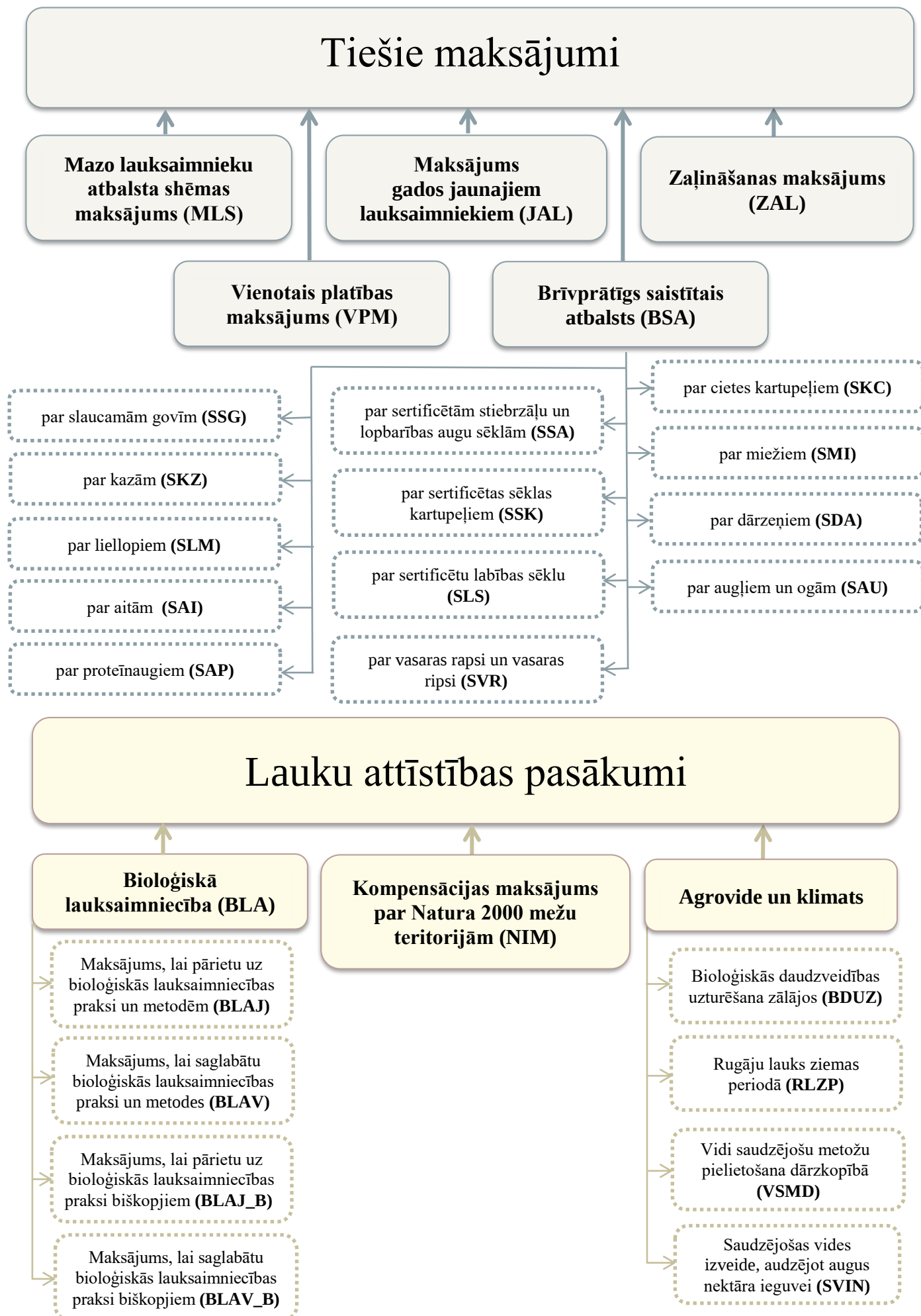
1.	PLATĪBU MAKSĀJUMI 2022.GADĀ	5
2.	AKTUALITĀTES un ATGĀDINĀJUMI 2022.GADĀ	6
3.	VISPĀRĪGIE NOSACĪJUMI LAD KLIENTAM	8
4.	PIETEIKŠANĀS MAKSĀJUMIEM EPS (elektroniski).....	9
	4A. Svarīgākie datumi un termiņi	9
	4B. Vienotā iesnieguma iesniegšana	9
	4C. Grozījumu iesniegšana Vienotajā iesniegumā.....	9
	4D. Brīdināšanas sistēma par pārkļūumiem un to labošana	9
	4E. Vienotā iesnieguma labošana pēc 15.jūnija	10
	4F. Vienotā iesnieguma atsaukšana	10
	4G. Vienotā iesnieguma izveidošana	10
	4H. Vienotā iesnieguma aizpildīšana	11
	4I. EPS 1.solis "Vienotais iesniegums"	12
	4J. Lauku bloku karte EPS Vienotajā iesniegumā un tās aizpildīšana	13
	4K. Vienotā iesnieguma iesniegšana EPS	13
	4L. Atbalsta veidu savienojamība Vienotajā iesniegumā	13
5.	KOPĪGIE ATBALSTA SAŅEMŠANAS NOSACĪJUMI attiecībā uz lauksaimniecības zemi	15
	5A. Īpašumtiesību apliecināšanas pienākums	15
	5B. Deklarētā kultūrauga labošana, ja to pārņēmušas nezāles vai tas neatbilst biežībai	15
	5C. Atbalsttiesīgas lauksaimniecības zemes noteikšanas kritēriji.....	16
	5D. Nepārvarama vara un ārkārtas apstākļi	16
	5E. Maksājumi par īsirtmeta atvasāju platībām	16
	5F. Kultūraugu audzēšana biogāzes ražošanai	16
	5G. Maksājumi par kaņepju platībām	18
6.	VIENTAIS PLATĪBAS MAKSĀJUMS	19
	6A. Pieteikšanās VPM	19
	6B. Galvenie nosacījumi	19
	6C. Papildu norādāmā informācija un iesniedzamie dokumenti	19
	6D. VPM likme	19
7.	MAKSĀJUMS PAR KLIMATAM UN VIDEI LABVĒLĪGĀM LAUKSAIMNIECĪBAS PRAKSĒM	20
	7A. Zaļināšanas prakses.....	20
	7B. Pieteikšanās Zaļināšanas maksājumam	20
	7C. Galvenie nosacījumi	20
	7D. EPS solis "Zaļināšanas prasības"	21
8.	KULTŪRAUGU DAŽĀDOŠANA	22
	8A. Kultūraugu dažādošanas prasība	22
	8B. Atsevišķā kultūrauga definīcija kultūraugu dažādošanas prasības kontekstā	22
	8C. Kultūraugu audzēšanas periods	23
	8D. Kā pareizi pieteikt kultūraugus, kas nav norādīti kultūraugu sarakstā?	23
	8E. Izņēmumi attiecībā uz kultūraugu dažādošanas prasības izpildi	24
	8F. Atšķirīgas ģints kultūraugi.....	25
	8G. Stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi (tīrsējā vai maisījumos).....	26
	8H. Kultūraugi, kas pieder pie krustziežu, naktenņu vai ķirbjaugu dzimtas sugas	26
9.	EKOLOĢISKI NOZĪMĪGU PLATĪBU IZVEIDOŠANA VAI UZTURĒŠANA	27
	9A. Ekoloģiski nozīmīgu platību (ENP) izveidošanas vai uzturēšanas prasība	27
	9B. Ekoloģiski nozīmīgo platību deklarēšana EPS	27
	9C. Augu aizsardzības līdzekļu lietošanas aizliegums ekoloģiski nozīmīgajās platībās	28
	9D. Ekoloģiski nozīmīgās platības un to atbilstības kritēriji 2022.gadā	29
	9E. ENP devums un tiesības uz VPM.....	30
	9F. Izņēmumi attiecībā uz ekoloģiski nozīmīgās platības prasības izpildi.....	31
10.	ESOŠO ILGGADĪGO ZĀLĀJU SAGLABĀŠANA	32
	10A. Aizsargājamo ekoloģiski jutīgo ilggadīgo zālāju saglabāšana ("neuzaramais zālājs")	32
	10B. Ilggadīgo zālāju īpatsvara saglabāšana	32
	10C. Ilggadīgo zālāju deklarēšana 2022.gadā.....	32
11.	MAZO LAUKSAIMNIEKU ATBALSTA SHĒMA	33
	11A. Pieteikšanās MLS	33
	11B. Galvenie nosacījumi	33
	11C. Papildu iesniedzamie dokumenti	33
	11D. Ierobežojumi attiecībā uz citiem atbalstiem un maksājumiem	33
	11E. Izstāšanās no MLS 2022.gadā	34
	11F. 1Mākslīgu apstākļu radīšana un to sekas	34
12.	MAKSĀJUMS GADOS JAUNAJIEM LAUKSAIMNIEKIEM.....	35
	12A. Vispārīgie nosacījumi.....	35
	12B. Kas var pretendēt uz JAL?	35
	12C. Kam un kuros gadījumos nav tiesību uz JAL?	35
	12D. Pirmās lauku saimniecības dibināšana saimniecības vadītāja statusā	35

12E. Pirmās saimniecības pārņemšanas gadījumi	35
12F. Fiziskas personas izvērtēšana	36
12G. Juridiskas personas izvērtēšana	36
12H. Izmaiņas juridiskās personas kontrolē.....	36
12I. JAL maksājuma ilguma noteikšana	36
13. BRĪVPRĀTĪGS SAISTĪTAIS ATBALSTS PAR DZĪVNIEKIEM	37
13A. Pieteikšanās BSA par dzīvniekiem	37
13B. Brīvprātīgs saistītais atbalsts par slaucamām govīm	38
13C. Brīvprātīgs saistītais atbalsts par kazām.....	38
13D. Brīvprātīgs saistītais atbalsts par liellopiem	38
13E. Brīvprātīgs saistītais atbalsts par aītām.....	38
14. BRĪVPRĀTĪGS SAISTĪTAIS ATBALSTS PAR PLATĪBĀM	39
14A. Pieteikšanās BSA par platībām	39
14B. BSA par sertificētu sēklu.....	40
14C. BSA par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām	41
14D. BSA par sertificētu labības sēklu	41
14E. BSA par sertificētas sēklas kartupeļiem	42
14F. BSA par proteīnaugiem	43
14G. BSA par vasaras rapsi un vasaras ripsi.....	43
14H. BSA par dārzeņiem	43
14I. BSA par miežiem.....	43
14J. BSA par augļiem un ogām	44
14K. BSA par cietes kartupeļiem.....	44
15. LAUKU ATTĪSTĪBAS PLATĪBATKARĪGIE PASĀKUMI UN AKTIVITĀTES	45
15A. Kopējie LAP pasākumu atbilstības nosacījumi	45
15B. Pieteikšanās LAP pasākumu aktivitātēm.....	45
16. NOTEIKUMI PAR PASĀKUMU “AGROVIDE UN KLIMATS” UN “BIOLOĢISKĀ LAUKSAIMNIECĪBA” SAISTĪBĀM.....	46
16A. Saistību nosacījumi aktivitātēs BDUZ, VSMD, SVIN, BLAJ un BLAV	46
16B. Saistību nosacījumi aktivitātē RLZP	46
16C. Saistību platību samazināšanās.....	46
16D. Saistību nodošana un pārņemšana	47
16E. Saistību pārveidošana	47
16F. Saistību pārtraukšana	47
16G. Sertificējošās un kontrolējošās institūcijas.....	47
17. PASĀKUMA “AGROVIDE UN KLIMATS” AKTIVITĀTES.....	48
17A. Aktivitāte “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos”	48
17B. Aktivitāte “Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā”	50
17C. Aktivitāte “Rugāju lauks ziemas periodā”	50
17D. Aktivitāte “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei”	51
18. PASĀKUMA “BIOLOĢISKĀ LAUKSAIMNIECĪBA” AKTIVITĀTES	52
18A. Aktivitāte “Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm”	54
18B. Aktivitāte “Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes”	55
18C. Atbalsts par bioloģiski sertificētām bišu saimēm	55
19. “KOMPENSĀCIJAS MAKSĀJUMS PAR NATURA 2000 MEŽA TERITORIJĀM”	56
19A. Pieteikšanās NIM	56
19B. Galvenie nosacījumi	56
19C. Atbalsta apmērs par ha	57
19D. “Natura 2000 mežiem pielikums” aizpildīšana	57
20. DZĪVNIEKU BLĪVUMA NOTEIKŠANA.....	58
20A. Pārreķiniem piemērojamais koeficients (k) dažādu sugu dzīvniekiem	58
20B. Piemērs BLA atbalsttiesīgās LIZ aprēķināšanai	59
20C. Piemērs ganīšanas režīma izvērtēšanai BDUZ platībās.....	59
21. SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA	60
22. ATBALSTA APJOMS, TĀ IZMAKSA UN SAMAZINĀJUMI	62
22A. Atbalsta apjoms un tā izmaksa	62
22B. Atbalsta apjoma samazinājumi.....	62
22C. Piemēri par atbalsta apjoma samazinājumiem.....	65
23. PĀRBAUDE UZ VIETAS SAIMNIECĪBĀ.....	69
24. LAUKU BLOKU KARTĒ ATTĒLOTIE ELEMENTI	69
25. DĪZEĻDEGVIELA AR SAMAZINĀTO AKCĪZES NODOKĻA LIKMI	70
25A. Pieteikšanās ADE.....	70
25B. Galvenie nosacījumi	70
26. KULTŪRAUGU UN ZEMES IZMANTOŠANAS VEIDU KODU SARAKSTS.....	72
27. NORMATĪVIE AKTI	79
27A. Ministru kabineta noteikumi	79
27B. Regulas.....	79
28. JAUNĀ PERIODA NORMATĪVIE AKTI.....	80

SAĪSINĀJUMI

Saīsinājums	Skaidrojums
VPM	Vienotais platības maksājums
ZAL	Maksājums par klimatam un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi – zaļināšanas maksājums
JAL	Maksājums gados jauniekiem lauksaimniekiem
BSA	Brīvprātīgs saistītais atbalsts
SSG	BSA par slaucamām govīm
SKZ	BSA par kazām
SLM	BSA par liellopiem
SAI	BSA par aītām
SAP	BSA par proteīnaugiem
SKC	BSA par cietes kartupeļiem
SSK	BSA par sertificētas sēklas kartupeļiem
SSA	BSA par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām
SLS	BSA par sertificētu labības sēklu
SMI	BSA par miežiem
SVR	BSA par vasaras rapsi un vasaras ripsi
SDA	BSA par dārzeniņiem
SAU	BSA par augļiem un ogām
MLS	Mazo lauksaimnieku atbalsta shēmas maksājums
BDUZ	LAP pasākuma “Agrovide un klimats” aktivitāte “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos”
VSMD	LAP pasākuma “Agrovide un klimats” aktivitāte “Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā”
RLZP	LAP pasākuma “Agrovide un klimats” aktivitāte “Rugāju lauks ziemas periodā”
SVIN	LAP pasākuma “Agrovide un klimats” aktivitāte “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei”
BLA	LAP pasākums “Bioloģiskā lauksaimniecība”
BLAJ	LAP pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāte “Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm”
BLAJ_B	LAP pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāte “Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi biškopjiem”
BLAV	LAP pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāte “Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes”
BLAV_B	LAP pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāte “Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi biškopjiem”
NIM	LAP pasākuma “ <i>Natura 2000</i> un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi” aktivitāte “Kompensācijas maksājums par <i>Natura 2000</i> mežu teritorijām”
AAL	Augu aizsardzības līdzekļi
BVZ	Bioloģiski vērtīgais zālājs
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
EK	Eiropas Komisija
ENP	Ekoloģiski nozīmīga platība
EPS	Elektroniskā pieteikšanās sistēma
ES	Eiropas Savienība
ha	hektārs
I&R	Dzīvnieku identificēšanas un reģistrēšanas prasības
k.k.	kultūrauga kods
KKI	Savstarpējās atbilstības kompetentā kontroles iestāde
LAD	Lauku atbalsta dienests
LAP	Latvijas Lauku attīstības programma 2014. – 2020.gadam un pārejas laikā 2021. un 2022.gadā
LDC	Lauksaimniecības datu centrs
LielV	Liellopu vienība
LIZ	Lauksaimniecības zeme
LLVN	Laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi
MK	Ministru kabinets
PVD	Pārtikas un veterinārais dienests
RLP	Reģionālā lauksaimniecības pārvalde – LAD struktūrvienība, kas pilda LAD funkcijas noteikta reģiona teritorijā
SA	Savstarpējā atbilstība
THC	Tetrahidrokanabinols
TM	Tiešie maksājumi
VAAD	Valsts augu aizsardzības dienests
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VVD	Valsts vides dienests
ES nozīmes zālāju biotops – no lauksaimnieciskās darbības atkarīgs ES nozīmes daļēji dabīgs zālāju biotops vai putnu dzīvotne jeb aizsargājamie ekoloģiski jutīgie zālāji (“neuzramais slānis”)	

1. PLATĪBU MAKSĀJUMI 2022.GADĀ

2. AKTUALITĀTES UN ATGĀDINĀJUMI 2022.GADĀ

BLA, VSMD, BDUZ un SVIN var uzņemties viena gada saistības!

2022.gadā BLA, VSMD, BDUZ un SVIN var uzņemties viena gada saistības tie, kuriem 2021.gadā saistības pabeigtas, kā arī jauni klienti. Esošās saistības tiek turpinātas un tās var paplašināt (detalizētu informāciju skat. 16A apakšnodaļā).

RLZP var pagarināt esošās saistības!

RLZP aktivitātē jaunas saistības nevar uzņemties, bet esošās var pagarināt par vienu gadu, paplašinot ne vairāk kā par 20% (detalizētu informāciju skat. 16B apakšnodaļā)..

Apmācību kursi BDUZ un BLAJ aktivitātē!

Aktivitātēs - BDUZ saistībā ar ES nozīmes zālāju biotopu apsaimniekošanu (BDUZ 1.-4.klase) un BLAJ - atbalstu pretendentiem, kuri vēl nav apmeklējuši apmācību kursus, tie jāapmeklē līdz 30.05.2023. Kursus organizē Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (detalizētu informāciju skat. 17A un 18A apakšnodaļā).

Ja BLA saimniecībā ir BDUZ platības!

Ja BLA saimniecībā ir bioloģiski vērtīgie zālāji (BDUZ 0.-4.klase), bet nav lopu, lauksaimnieki tiek aicināti par attiecīgajām platībām pieteikties BDUZ atbalstam!

Jābūt novāktai ražai, lai saņemtu BSA par platībām!

Ja BSA atbalstam pieteiktajās platībās nebūs novākta raža vai attiecīgajos gadījumos nebūs ierīkots jauns ilggadīgo kultūraugu stādījums, izmantojot kultūraugam piemērotu stādīšanas metodi, tos uzskatīs par mākslīgi radītiem apstākļiem un atbalstu par šīm platībām nevarēs saņemt!

BSA par dārzeņiem (SDA) un BSA par augļiem un ogām (SAU) jāizveido lauku vēsture, ja saimniecībā platības ir vairāk par 3 ha!

Lauku vēsture jāizveido saimniecībās, kurās SAU vai SDA atbalstam pieteiktās platības ir vairāk par 3 ha (detalizētu informāciju skat. 14H un 14J apakšnodaļā).

Deklarētajam kultūraugam jādominē vismaz 75% no laukā augošajiem augiem!

Vienotajā iesniegumā jādeklarē tas kultūraugs, kurš aug vai iesēts laukā līdz kārtējā gada 25.jūnijam un dominē, aizņemot vismaz 75% no laukā augošiem augiem, laikposmā no 25.jūnija līdz 31.augustam.

JAL shēma 2022.gadā un turpināsies arī pēc 2022.gada!

Līdzšinējā JAL shēma turpināsies 2022.gadā, kā arī pēc 2022.gada. Lauksaimnieki, kuriem JAL pirmo reizi apstiprināts pirms 2023.gada un no pirmā maksājuma nebūs pagājuši 5 gadi, atlikušos JAL maksājumus varēs turpināt saņemt no 2023.gada, nepārsniedzot maksimālo JAL maksājuma ilgumu – 5 gadus (detalizētu informāciju skat. 12.nodaļā).

VPM samazinājums summai virs 150 000 EUR!

VPM summas daļai, kas pārsniedz 150 000 EUR, piemēro 5% samazinājumu. Lauksaimniekiem ir iespēja līdz 01.10.2022. LAD iesniegt deklarāciju par iepriekšējā gadā izmaksātajām darba algām, kas saistītas ar lauksaimniecisko darbību, tādējādi daļēji vai pilnībā izvairoties no VPM samazinājuma (detalizētu informāciju skat. 22B apakšnodaļas 7.punktā).

EPS var aktualizēt savus datus!

EPS klienta profilā lauksaimnieki paši varēs aktualizēt pamatinformāciju, piemēram, norādīt aktuālo e-pasta adresi, pasta un faktisko adresi, tālruna numuru vai labot bankas informāciju (detalizētu informāciju skat. 3.nodaļā).

EPS pieejama informācija par dzīvniekiem!

EPS šķirklī "klienta informācija" ir redzami dati par lauksaimnieka ganāmpulka dzīvniekiem - pieejams BSA dzīvnieku saraksts un skaits, kā arī redzams dzīvnieku skaits kārtējā gada 1.jūnijā.

Monitorings platībās!

Turpināsies 2021.gadā uzsāktais platību monitorings, kur dažādu prasību pārbaudē tiks izmantoti satelīta attēli. 2022.gadā monitorings tiks veikts platībās, kuras pieteiktas BSA par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR). Tāpat visā valsts teritorijā tiks veikts zālāju monitorings, kad lauku atbilstību atbalsta saņemšanas nosacījumiem noteiks izmantojot satelīta attēlus un citus pieejamos tālīzpētes materiālus.

Bišu saimju savlaicīga reģistrēšana!

Bišu saimju īpašniekiem vai turētājiem informācija par bišu saimju skaitu 7 dienu laikā pēc notikuma obligāti jāaktualizē VISĀS novietnēs, norādot jauno atskaites datumu, ja pēc paziņotā atskaites datuma (01.05. vai 01.11.) ir izmaiņas bišu saimju skaitā kādā no novietnēm vai reģistrēta jauna novietne.

Papuve, kuru izmanto pārtikas un lopbarības ražošanai (k.k. 619)!

Eiropas Komisijas lēmums 2022.gadā paredz atkāpes attiecībā uz Zaļināšanas maksājumu, lai lauksaimniecības zemes platības maksimāli varētu izmantot pārtikas un dzīvnieku barības ražošanai.

Šī atkāpe attiecas TIKAI uz lauksaimniekiem, kuriem jānodrošina kultūraugu dažādošanas un ekoloģiski nozīmīgas platības prasības izpilde.

Zaļināšanas prasību izpildei, lauksaimnieks aramzemi var deklarēt kā papuvi ar k.k.619 un šajās platībās var:

- 1) audzēt aramzemes kultūraugus (piemēram, vasarājus vai dārzeņus), uz kuriem neattiecas papildu nosacījumi platību maksājumu saņemšanai;
- 2) ganīt dzīvniekus;
- 3) novākt ražu;
- 4) lietot augu aizsardzības līdzekļus.

Lauksaimnieks par šīm platībām ir tiesīgs saņemt VPM, ZAL un JAL.

Papuvē, kas deklarēta ar k.k.619, jāaudzē kultūraugi atbilstoši to audzēšanas praksei, nav prasības augus vai to atliekas iestrādāt augsnē līdz kārtējā gada 15.septembrim. Šīm platībām jābūt atbilstošām pārtikas un lopbarības ražošanai.

Brīvprātīgi saistīto atbalstu nevarēs saņemt par platībām, kas deklarētas ar k.k.619.

Platībās, kas deklarētas ar k.k.619, nevar audzēt kaņepes. Lai saņemtu platību maksājumus par kaņepju sējplatībām, tās jādeklarē ar k.k.170 un jāievēro visi nosacījumi par kaņepju platībām.

Ja aramzemē sētos zālājus, kas atbilst k.k.720 vai k.k.760, deklarē kā papuvi ar k.k.619, platībā jānodrošina lopbarības ražošana, t.i., līdz kārtējā gada 15.augustam jānopļauj un jānovāc neatkarīgi no pļaušanas reižu skaita vai jānogana.

Dīzeļdegvielu ar samazināto akcīzes nodokļa likmi par platībām ar k.k.619 varēs saņemt atbilstoši k.k.610: 100 litri uz vienu hektāru.

Ja papuves platību deklarē ar k.k.619, pēc LAD pieprasījuma lauksaimniekam jāiesniedz papildu informācija par šajās platībās audzētajiem kultūraugiem.

Lauksaimniekiem, kuriem NAV jānodrošina kultūraugu dažādošanas un ekoloģiski nozīmīgas platības prasības izpilde, aramzeme, kura atstāta papuvē, t.i., **nenotiek ražošana**, jādeklarē ar k.k.610. un papuve jāuztur atbilstoši atbalsta saņemšanas nosacījumiem.

Lai zaļināšanas nosacījumu izpildē varētu ieskaitīt papuves platību, kas deklarēta ar k.k.610, lauksaimniekam Vienotā iesnieguma 1.soļa C daļā pie attiecīgā lauka jāveic atzīme 10.kolonnā "ENP netiks izmantoti AAL". Šāda papuves platība tiks iekļauta ENP aprēķinā vienīgi tad, ja būs ievēroti visi atbilstības nosacījumi.

Ātrai un ērtai komunikācijai aicinām izmantot LAD mobilo lietotni!

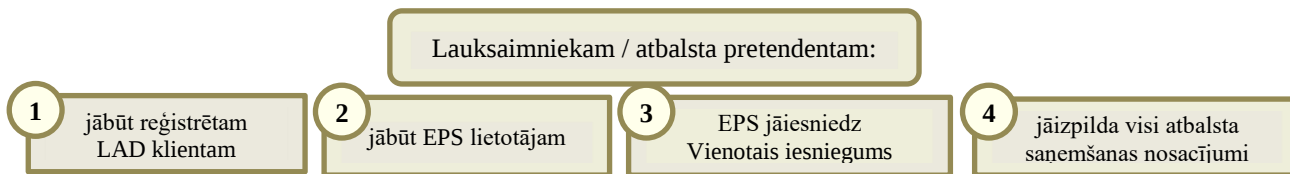
LAD ir izveidojis mobilo lietotni, lai lauksaimniekiem, mezsaimniekiem un zivsaimniekiem svarīga informācija būtu pieejama tālrunī. Lietotni var izmantot visi LAD klienti, kuri izmanto EPS. Mobilā lietotne ir pieejama gan Android, gan iOS viedierīcēm bez maksas. Mobilajā lietotnē ir iespēja apskatīt svarīgāko notikumu kalendāru, saņemtos maksājumus, pieejamās bezakcīzes dīzeļdegvielas apjomu, saņemtās vēstules no LAD, īstenoto investīciju projektu rezultātus, informāciju par kontrolēm, kā arī var ērti nofotografēt laukus un atsūtīt informāciju dienestam. Lauksaimniekiem ir iespēja ātrāk reaģēt uz dažādām problēmsituācijām un par to informēt dienestu.

LAD virtuālā asistente IEVA!

Virtuālā asistente IEVA, kas ir Ieinteresēta Elektroniska Virtuālā Asistente, LAD darbu uzsāka jau 2020.gadā, un viņa ir sastopama dienesta mājaslapā www.lad.gov.lv. IEVAS uzdevums ir palīdzēt klientiem atrast atbildes uz neskaidrajiem jautājumiem jebkurā diennakts laikā. Pa šiem gadiem viņa ir atbildējusi vairāk nekā uz 100 tūkstošiem jautājumu. Viņa seko līdzi aktualitātēm un mūcās jaunas tēmas. No 2021.gada decembra IEVA var atrast arī EPS, kur viņa var pastāstīt par svarīgāko saistībā ar EPS lietošanu, kā arī par pieejamiem atbalstiem un to saņemšanas nosacījumiem. Aicinām būt atsaucīgiem un aktīvi uzdot IEVAI dažāda veida jautājumus, jo, meklējot atbilžu variantus, mākslīgais intelekts pilnveidojas un tiek paplašināts atbilžu loks.

3. VISPĀRĪGIE NOSACĪJUMI LAD KLIENTAM

Kā kļūt par LAD klientu?

- jāaizpilda *Klienta reģistrācijas veidlapa* (skat. <https://www.lad.gov.lv/lv/klientiem/klut-par-lad-klientu/>);
- jāiesniedz *Klienta reģistrācijas veidlapa* elektroniski ar elektronisko parakstu, nosūtot uz e-pastu pasts@lad.gov.lv vai portālā www.latvija.lv, izmantojot personas e-adresi vai apmeklējot LAD klientu centrus.

Kā kļūt par EPS lietotāju?

- reģistrējoties par LAD klientu, norādot e-pasta adresi, pieeja EPS tiek piešķirta automātiski;
- jau reģistrēti LAD klienti pieeja EPS var iegūt, iesniedzot LAD aizpildītu *EPS lietotāja veidlapu* un veicot atzīmi pie *EPS lietotāja reģistrācija* vai brīvas formas iesniegumu, kurā norāda e-pasta adresi (skat. <https://www.lad.gov.lv/lv/e-pieteikšanas-sistema-eps-1/ka-klut-par-lietotaju/>).

Klientam tiks izveidots EPS lietotājs un uz norādīto e-pasta adresi nosūtīts EPS lietotāja pieejas tiesības. Klientam, kurš vēlas lietot EPS, obligāti ir jābūt piesaistītam *Galvenajam EPS lietotājam*. Vienam klientam var būt vairāki EPS lietotāji. Kad klients vai tā pārstāvis ir kļuvis par *Galveno EPS lietotāju*, viņš papildus var pilnvarot konsultantu vai citu fizisku personu klienta vārdā lietot EPS un iesniegt iesniegumus par vienu vai vairākiem EPS pakalpojumiem. *Galvenais EPS lietotājs* EPS profilā var piesaistīt klientam jaunu EPS lietotāju/pārstāvi, kā arī redzēt un sekot līdzi visām pilnvaroto EPS lietotāju darbībām. Ja pilnvarošana netiek veikta EPS, tad Klientam un pilnvarotai personai abiem jāparaksta veidlapa *EPS lietotāja veidlapa* un jāiesniedz LAD.

Ja vēlas anulēt EPS lietotāja pieeju, jāaizpilda *EPS lietotāja veidlapa* (skat. <https://www.lad.gov.lv/lv/e-pieteikšanas-sistema-eps-1/ka-klut-par-lietotaju/>), veicot atzīmi pie *EPS lietotāja pieejas anulēšana*, un jāiesniedz LAD.

EPS lietošanai nepieciešams: dators ar interneta pieslēgumu; piekļuve *Klienta reģistrācijas veidlapā* vai *EPS lietotāja veidlapā* norādītajam e-pastam; LAD klienta numurs; EPS lietotājsvārds un parole.

EPS lietotāji var autentificēties EPS, izmantojot:

- LAD piešķirtu EPS lietotājsvārdu un paroli;
- interneta bankas paroli;
- eParakstu;
- eID.

Lietojot EPS, jūs varat: iesniegt iesniegumu elektroniski, nokopējot iepriekšējā gada iesniegumu vai izveidojot jaunu; veikt un iesniegt nepieciešamos labojumus iesniegumā; saņemt sistēmas brīdinājumus par pieļautajām kļūdām, kas dod iespēju tās savlaicīgi un ātri novērst; saņemt e-pastā atgādinājumu par iesniegšanas termiņa beigu tuvošanos; sekot līdzi iesnieguma administrēšanas gaitai; izlasīt no LAD saņemtās un uz LAD no EPS sūtītās vēstules; pievienot un nosūtīt nepieciešamos dokumentus; pārliecināties par saņemtajiem maksājumiem; sadaļā “Mans kalendārs” apskatīt klientam saistošus jaunumus un notikumus; iepazīties ar dzīvnieku sarakstu un skaitu attiecībā uz BSA par dzīvniekiem, kā arī dzīvnieku skaitu kārtējā gada 1.jūnijā; veikt datu maiņu klienta un klienta EPS lietotāja pamatinformācijā, piemēram, aktualizēt klienta tālruna numuru, bankas datus (klienta bankas datu labošana, pasta un faktiskās adreses maiņa būs iespējama tikai tad, ja lietotājs būs autentificējies EPS, izmantojot bankas autentifikāciju, eID vai eParakstu) u.c.

EPS pieejamās funkcionalitātes:

- ☀️ klients EPS var veidot jaunus papildu EPS lietotājus:
 - klients jaunu lietotāju EPS var piesaistīt tikai ar savu Galveno EPS lietotāju, ja EPS tas ir autentificējies ar eParakstu, eID vai interneta banku;
 - klientam pašam jāinformē jaunais EPS lietotājs, ka tas ir piesaistīts klientam;
 - jaunajam EPS lietotājam jāapstiprina sava piesaiste klientam 72 h laikā, autentificējoties EPS ar eParakstu, eID vai interneta bankas autentifikāciju.
- ☀️ EPS lietotājs pats var sevi atbloķēt, ja tas nobloķējies kļūdainas autorizācijas dēļ vai tāpēc, ka beidzies paroles derīguma termiņš. Šādos gadījumos lietotājam parādīsies paziņojums un poga par atbloķēšanu. Lietotājs var atbloķēties:
 - nospiežot pogu “atbloķēt” un norādot lietotāja vārdu un e-pastu. Pēc atbloķēšanas lietotājs savā e-pastā saņems jauno paroli vai
 - autentificējoties EPS ar eParakstu, eID vai interneta banku – uzreiz tiks EPS un e-pastā saņemts jauno EPS paroli vai
 - darba laikā zvanot uz tālruni 67095000, ārpus darba laika uz 26183569 – atbloķēs LAD darbinieks un uz e-pastu nosūtīs jauno EPS paroli.

Vienotā iesnieguma iesniegšana un dokumentu saņemšana tikai EPS: Saskaņā ar LAD likumu atbalsta pretendenti Vienoto iesniegumu LAD iesniedz, izmantojot vienīgi EPS. Ja Vienotajam iesniegumam jāpievieno dokumenti (tos var pievienot, kad Vienotajam iesniegumam ir piešķirts numurs), to dara, izmantojot EPS, ja vien normatīvajos aktos nav paredzēts citādi. Arī LAD par izdotajiem dokumentiem atbalsta pretendents paziņo, tos ievietojot EPS. LAD informācijas sistēmā elektroniski izveidotie lēmumi ir saistoši bez amatpersonas paraksta, un tie satur norādi “Dokuments sagatavots elektroniski un ir derīgs bez paraksta”.

- ☀️ **Atbalsta pretendents, kurš ir fiziska persona un neveic saimniecisko darbību, ir izvēles tiesības saņemt LAD izdotos dokumentus ne tikai EPS, bet arī papīra dokumenta veidā.**

4. PIETEIKŠANĀS MAKSĀJUMIEM EPS (ELEKTRONISKI)

Pieteikšanās platību maksājumiem jāveic elektroniski LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS)

4A Svarīgākie datumi un termiņi

no 12.aprīļa līdz 23.maijam	Vienotā iesnieguma iesniegšana bez atbalsta apjoma samazinājuma
no 24.maija līdz 15.jūnijam	Vienotā iesnieguma iesniegšana ar atbalsta apjoma samazinājumu
līdz 15.jūnijam	Grozījumu iesniegšana Vienotajā iesniegumā
līdz 27.jūnijam	Labojumi Vienotajā iesniegumā par deklarēto platību pārklājumiem
pēc 15.jūnija	Vienotā iesnieguma labošana, sazinoties ar LAD

4B Vienotā iesnieguma iesniegšana

Atbalsta pretendents līdz **2022.gada 23.maijam** LAD EPS jāaizpilda un jāiesniedz Vienotais iesniegums, kur:

- jānokopē iepriekšējā gada iesniegums, jāapstiprina katra lauka zīmējums un jāievada lauku dati (kultūraugs, atbalsta veids) vai
- jāizveido jauns iesniegums, jāiezīmē lauki kartē (iezīmētā platība automātiski tiks nolasīta un uzskatīta par deklarēto platību) un jāievada lauku dati (kultūraugs, atbalsta veids)

Ja atbalsta pretendents sākotnēji izveidoja Provizorisko iesniegumu, no 12.aprīļa tas pārveidosies par Vienoto iesniegumu, kas atbalsta pretendents jāiesniedz LAD EPS līdz 2022.gada 23.maijam.

Nepieciešamības gadījumā:

- pievieno ainavas elementus aramzemes laukiem;
- iesniedz papildu informāciju un dokumentus.

Par Vienotā iesnieguma iesniegšanas datumu tiks uzskatīts tā iesniegšanas datums EPS.

Atbalsta apjomam tiks piemērots 1% samazinājums par katru nokavēto darba dienu, ja Vienotais iesniegums tiks iesniegts periodā no 24.maija līdz 15.jūnijam (samazinājumu sāks piemērot jau no 24.maija).

4C Grozījumu iesniegšana Vienotajā iesniegumā

Grozījumus Vienotajā iesniegumā iespējams iesniegt elektroniski **līdz 2022.gada 15.jūnijam**:

- piesakot jaunus atbalsta veidus (ar attiecīgu samazinājumu);
- pievienojot jaunas platības;
- precizējot deklarēto platību lielumu un izmantojuma veidu.

4D Brīdināšanas sistēma par pārklājumiem un to labošana

EPS ir ieviesta priekškontroles sistēma, kas, aizpildot EPS Vienoto iesniegumu un iezīmējot kartē laukus, uzreiz brīdina atbalsta pretendentu, ja deklarētie lauksaimniecības zemes gabali telpiski pārklājas ar cita atbalsta pretendenta deklarētajiem lauksaimniecības zemes gabaliem. Brīdinājums piesaistīsies arī gadījumā, ja iesaistītā puse vēl nav iesniegusi Vienoto iesniegumu, bet ir iezīmējusi platības.

Ja parādās brīdinājums par pārklājumiem, atbalsta pretendents ir jāizvērtē, vai ir jāveic labojumi. Ja atbalsta pretendents konstatē, ka labojums ir jāveic, tad viņam jāpārzīmē platība tā, lai pārklājums neveidotos.

Ja vēlaties izgriezt visu izveidojušos pārklājumu (platība attēlota sarkanā krāsā ar svītrojumu)

izmantojiet pogu "Izgriezt pārklājumu"

Labojumi nav jāveic, ja atbalsta pretendents ir iezīmējis to platību, kura:

- sakrīt ar reāli dabā apsaimniekoto un
- ir tā tiesiskajā valdījumā (lietošanā) skat. 5A apakšnodaļu.

Šādā situācijā būtu ieteicams sazināties ar iesaistītajiem atbalsta pretendentiem (kaimiņiem) un precizēt pārklājumu rašanās cēloņus, lai attiecīgais atbalsta pretendents veiktu nepieciešamos labojumus lauku zīmējumā.

Atkarībā no Vienotā iesnieguma iesniegšanas vai grozījumu veikšanas datuma, LAD nosūtīs informāciju par lauku pārklāšanos uz e-pastu un EPS visiem tiem pretendentiem, kuri nebūs izlabojuši konstatētos pārklājumus līdz 23.maijam vai 15.jūnijam. Neatkarīgi no datuma, kad saņemts LAD e-pasts, visus labojumus saistībā ar platību pārklāšanos EPS varēs veikt tikai **līdz 2022.gada 27.jūnijam** ieskaitot, un soda sankcijas netiks piemērotas.

Pēc LAD vēstules saņemšanas atbalsta pretendenti:

- jāatver EPS Vienotais iesniegums un
- jāveic labojumi, ja nepieciešams.

SVARĪGI!

Ja pārklājumi tiks laboti periodā no 16.jūnija līdz 27.jūnijam, EPS netiks atrādīti no jauna izveidojušies pārklājumi!

Vienotā iesnieguma iesniegšanas un grozījumu veikšanas datums	Datums, līdz kuram atbalsta pretendents var veikt labojumus, lai novērstu pārklājumus
līdz 23.maijam	27.jūnijs
no 24.maija līdz 15.jūnijam	

Jāņem vērā, ka pārklājumi var veidoties visā pieteikšanās un atļautajā grozījumu veikšanas periodā līdz 15.jūnijam. Tāpēc pēc LAD e-pasta saņemšanas atbalsta pretendenti būtu vēlreiz jāpārbauda par pēdējo aktuālo situāciju Vienotajā iesniegumā.

Piemēram, vienā lauku blokā ir divi atbalsta pretendenti A un B, kur:

- 1) pretendents A Vienoto iesniegumu EPS aizpilda 15.maijā (iesniegums vēl nav iesniegts);
- 2) pretendenti B, veicot lauka zīmēšanu 23.maijā, parādās paziņojums, ka laukam ir izveidojies pārklājums ar citu pretendentu (pretendentu A);
- 3) pretendenti B ir jāizvērtē, vai lauks ir iezīmēts ņemot vērā faktiski apsaimniekotās platības dabā un tiesības tās apsaimniekot;
- 4) neņemot vērā brīdinājumus, gan pretendents A, gan pretendents B iesniedz Vienoto iesniegumu;
- 5) pēc 15.jūnija abiem pretendentiem gan uz EPS (skat. sadaļā *Saņemtās vēstules*), gan e-pastā tiek nosūtīta vēstule par izveidojušos pārklājumu;
- 6) abiem pretendentiem ir jāizvērtē, kuram ir jāveic labojumi Vienotajā iesniegumā.

Līdz 2022.gada 27.jūnijam pārklājumu labošanu EPS var veikt bez soda sankcijām!

4E Vienotā iesnieguma labošana pēc 15.jūnija

Atbalsta pretendenti jāsaņem ar LAD, ja izmaiņas Vienotajā iesniegumā notikušas pēc 15.jūnija. Atbalsta pretendents varēs veikt labojumus, nepaplašinot Vienotā iesnieguma datus, piemēram, nedrīkstēs pieteikt papildu platības vai jaunus atbalsta veidus.

Pēc 15.jūnija veiktās izmaiņas tiks ņemtas vērā, nepalielinot atbalstu.

Atbalsta pretendents 2022.gadā par attiecīgo lauku nesaņems ne SAU, ne SDA, ja:

- 1) līdz 15.jūnijam attiecīgajā laukā deklarē zemes un piesakās SAU, atstājot automātiski piesaistīto BSA izvēlni, bet
- 2) pēc 15.jūnija EPS attiecīgajā laukā kultūraugu "zemes" nomaina uz "kabači" (par kuru varētu pretendēt uz SDA, ja izmaiņas Vienotajā iesniegumā būtu iesniegtas līdz 15.jūnijam);
- 3) sistēma neļauj veikt labojumus, jo veidojas atbalsta apjoma palielinājums;
- 4) lai uzrādītu faktisko situāciju, klientam jāatsakās no "BSA par platībām" laukam ar kabačiem.

Piemēram:

4F Vienotā iesnieguma atsaukšana

Vienoto iesniegumu vai tā pielikumus var atsaukt pilnībā vai daļēji jebkurā brīdī līdz dienai, kamēr LAD nav:

- informējis par kādām neatbilstībām Vienotajā iesniegumā vai citos papildu dokumentos vai
- paziņojis par nodomu veikt pārbaudi uz vietas, vai
- pārbaudē uz vietas atklājis neatbilstības.

Pilnībā atsaukt iesniegumu var, sazinoties ar LAD darbinieku.

4G Vienotā iesnieguma izveidošana

Iesniedzot Vienoto iesniegumu elektroniski, var:

- kopēt iepriekšējā gada izskatīto Vienoto iesniegumu un lauku robežas vai
- izveidot jaunu iesniegumu.

Kopēt pagājušā gada iesniegumu

Izveidot jaunu iesniegumu

Ja atbalsta pretendents līdz 2022.gada 1.aprīlim izveidojis provizorisko Vienoto iesniegumu, no 12.aprīļa Provizoriskais iesniegums kļūs par Vienoto iesniegumu, un tas ir jāiesniedz LAD EPS.

4H Vienotā iesnieguma aizpildīšana

1 Vienotais iesniegums	2 Zaļināšanas prasības	3 Nektāraugu pielikums	4 Kaņepju sējplatības	5 Kultūraugu izmantojums	6 Natura 2000 mežiem pielikums
7 Iesnieguma apskats	8 Iesniegt LAD	i Rokasgrāmata			

Vienotā iesnieguma aizpildīšana ir sadalīta 8 soļos. Soļi kļūst aktīvi atkarībā no tā, uz kādiem atbalsta veidiem tiek pieteikti lauki Vienotajā iesniegumā:

- 1 ar oranžu apli apzīmēts solis, kurā pašreiz atrodaties;
- 7 ar zaļu apli apzīmēts solis, kuru varat izmantot;
- 8 ar pelēku apli apzīmēts solis, kurš konkrētajā brīdī Vienotajā iesniegumā ir neaktīvs.

Lai atbalsta pretendents atvieglotu Vienotā iesnieguma aizpildīšanu, EPS paredzētas automātiskās pārbaudes, t.i., sistēmas brīdinājumi, kas ļauj ātri novērst pieļautās vizuālās kļūdas.

1.solī “Vienotais iesniegums”:

- jāatzīmē atbalsta shēmas, uz kurām vēlas pieteikties;
- ja izveidots jauns iesniegums – lauki jāiezīmē kartē (iezīmētā platība automātiski tiks nolasīta un uzskatīta par deklarēto platību);
- ja ir nokopēts iepriekšējā gada iesniegums – jāapstiprina katra lauka zīmējums;
- jāievada lauku dati, jānorāda kultūraugu kodi un atbalsta veidi katra lauka līmenī, un jānorāda cita būtiska informācija, piemēram, attiecībā uz BDUZ pļaušanu/ ganīšanu, AAL lietošanu utml.

2.solī “Zaļināšanas prasības”:

- aramzemes laukiem var pievienot ainavas elementus;
- var redzēt zaļināšanas prasību izpildes rezultātu (ja pēc datu ievades tiks noteikts, ka saimniecībā nav ievērotas zaļināšanas prasības, tiks parādīti brīdinājumi);
- Vienoto iesniegumu var iesniegt arī tad, ja zaļināšanas prasības nav izpildītas. Šajā gadījumā tiks piemērots maksājuma samazinājums;

3.solī “Nektāraugu pielikums” jānorāda visa nepieciešamā informācija, ja 1.solī ir atzīme “Piesakos uz maksājumu “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei””.

4.solī “Kaņepju sējplatības” jānorāda visa nepieciešamā informācija, ja 1.solī kādā no laukiem VPM vai MLS saņemšanai ir deklarēts kultūrauga kods 170 (kaņepes).

5.solī “Kultūraugu izmantojums” jānorāda visa nepieciešamā informācija, ja 1.solī kādam no laukiem 7.kolonnā “BSA par platībām” ir piesaistījies atbalsta veids SAP vai Vienotajā iesniegumā deklarēta aramzemes platība ir vismaz 10 ha un norādīts kāds no kultūrauga kodiem –111, 112, 113, 115, 116, 121, 122, 123, 131, 132, 133, 140, 141, 150, 151, 152, 160, 161, 170, 211, 212, 213, 214, 410, 420, 430, 441, 442, 443, 445, 446, 710, 713, 714, 715, 716, 720, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 741, 760, 761, 791.

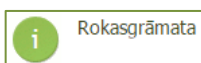
6.solī “Natura 2000 mežiem pielikums” jāaizpilda, lai pieteiktos atbalstam “Kompensācijas maksājums par NATURA 2000 meža teritorijām”:

- ja izveidots jauns iesniegums –
 - jāievada kadastra numurs, kurā atrodas *Natura 2000* aprobežojuma teritorija;
 - jāiezīmē viss meža lauka kadastrs kartē, neizdalot atsevišķi katru nogabalu (tā meža lauka daļa, kas atradīsies *Natura 2000* aprobežojuma teritorijā, automātiski tiks nolasīta un uzskatīta par deklarēto platību).
- ja ir nokopēts iepriekšējā gada iesniegums – jāapstiprina katra lauka zīmējums.

7.solī “Iesnieguma apskats”:

- tiks parādītas kļūdas un brīdinājumi, kas konstatēti Vienotajā iesniegumā. Ja būs kļūda, Vienoto iesniegumu nevarēs iesniegt. Ja būs brīdinājums, Vienoto iesniegumu varēs iesniegt;
- iespējams veikt ievadītā Vienotā iesnieguma savstarpējo datu atbilstības pārbaudi, lai pārliecinātos, vai tas ir aizpildīts pareizi, t.i., bez kļūdām.

8.solī “Iesniegt LAD” var redzēt ievadītā Vienotā iesnieguma kopsavilkumu pirms tā iesniegšanas (kopējais pieteikto lauku skaits un deklarētā platība katram atbalsta veidam).

Izvēloties soli “Rokasgrāmata”, tiks atvērta “Rokasgrāmata Vienotā iesnieguma aizpildīšanai un iesniegšanai elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS)”, kurā detalizēti ir aprakstīta Vienotā iesnieguma iesniegšanas kārtība.

Vienotais iesniegums 2021. gadā (IZVEIDOTS - NAV IESNIEGTS)

A Informācija par klientu

LAD klienta registrācijas numurs:	
Firma (nosaukums):	
Kontakinformācija:	

B Citas atbalsta shēmas

B daļā norādiet, uz kuriem atbalsta veidiem vēlaties pretendēt!

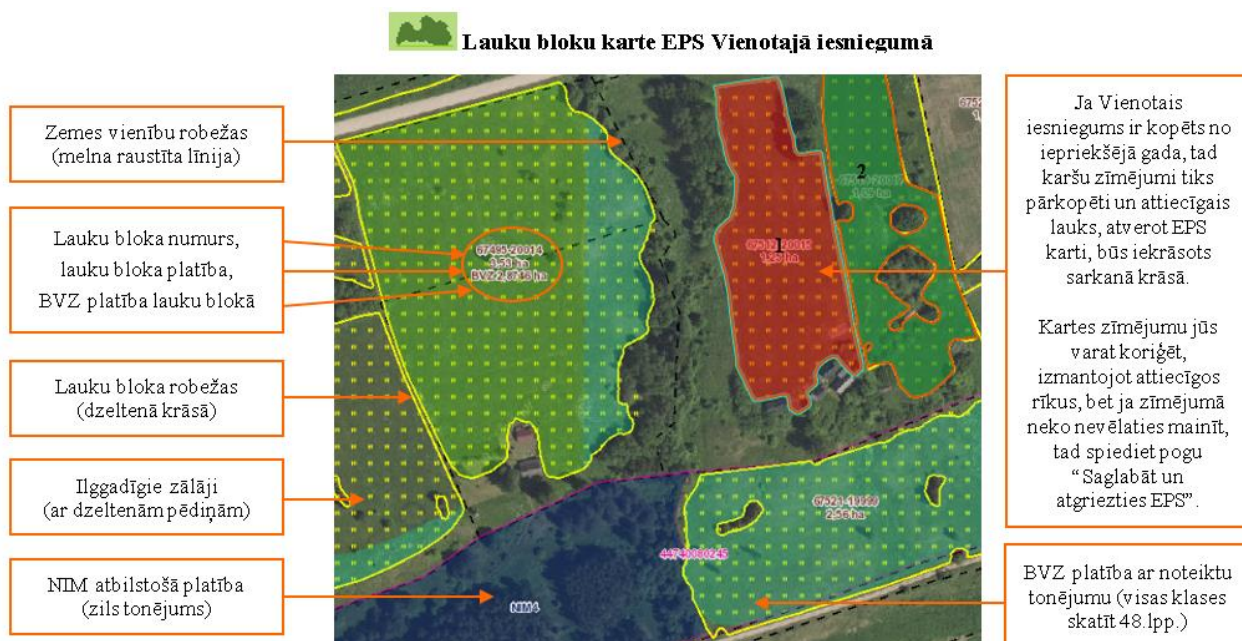
☐	Piesakos uz „Bioloģiskās lauksaimniecības” maksājumu (BLA)
☒	Tikai daļā saimniecības tiek izmantotas bioloģiskās saimniekošanas metodes (uz BLA atbalstu nepretendēju)
	BLA sertificējošā institūcija: JĀNORĀDA vienu no divām bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām
☐	Piesakos uz maksājumu “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus NEKTĀRA IEGUVEI” (SVIN)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par slaucamām govīm (SSG)
☒	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par kazām (SKZ)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par liellopiem (SLM)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par aītām (SAI)
☒	Saimniecībā kā zaļināšanas elements tiks izmantota starpkultūra
☐	Piesakos uz maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem (JAL)

C Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzskaitē

Lauka numurs	Bloka numurs	Lauka zīmēšana	Lauka platība (ha)	Kultūras kods	Pamata atbalsta veids	BSA par platību	Agrovides atbalsta veidi: BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN	BDUZ platība (ha)	ENP netiks izmantoti AAL	Starpkultūra (netiks izmantoti AAL)	Bioloģiski sertificēts lauks	Piezīmes / Lauka nosaukums
1	70591-21493		31.28	121: Rudzi	VPM	SLS	RLZP				☒	pie šķūņa
2	55017-31374		1.53	710: Ilggadīgie zālāji	VPM	Nep	BDUZ	1.53				1+0,53
3	54832-31302		0.24	811: Dažādi kultūraugi nelielā arā	Bez	Nep	Nepies					dārziņš
4	70591-21493		12.59	430: Lupīna (saldā jeb dzeltenā, b)	VPM	SAP	Nepies		☒			no 2018.gada
5	70591-21493		10.75	820: Kartupeļi, kas citur nav minē	VPM	Nep	Nepies			☒		

Kolonnas		Apraksts
Nr.	nosaukums	
		Izmantojiet iespēju regulāri saglabāt un pārbaudīt datus (uzreiz tiks norādītas kļūdas, kuras jāizlabo, un brīdinājumi) un noskatīties video rullīti ar ieteikumiem lauku zīmēšanai!
1.kolonna	Lauka numurs	Norādīts lauka numurs pēc kārtas!
2.kolonna	Bloka numurs	Norādiet tā lauku bloka numuru, kurā atrodas konkrētais lauks – – tad uzklikšķiniet ar peles kreiso taustiņu uz Latvijas kartes apzīmējuma, lai uzsāktu lauku iezīmēšanu kartē!
3.kolonna	Lauka zīmēšana	Iespēja izvēlēties zīmēt lauku blokā vai ārpus tā!
4.kolonna	Lauka platība (ha)	Pēc kartes saglabāšanas lauka platība automātiski tiks nolasīta no uzzīmētā lauka!
5.kolonna	Kultūras kods	Izkrītošajā izvēlnē izvēlieties kultūrauga kodu, kuru audzējat konkrētajā laukā!
6.kolonna	Pamata atbalsta veids	Iespēja izvēlēties VPM/MLS vai “Platība bez atbalsta”. Ja lauka platība būs vismaz 0,3 ha, VPM/MLS piesaistīsies automātiski!
7.kolonna	BSA par platību	Iespēja izvēlēties BSA atbalsta veidu atbilstoši kultūraugam vai atteikties no automātiski piesaistītā!
8.kolonna	Agrovides atbalsta veidi: BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN	Iespēja pieteikt lauku vienam no Agrovides atbalsta veidiem atbilstoši norādītajam kultūraugam!
9.kolonna	BDUZ platība (ha)	No kartē iezīmētās platības, kas atrodas lauku blokā, automātiski tiks nolasīta BDUZ platība, ja lauks būs pieteikts BDUZ atbalstam!
10.kolonna	ENP netiks izmantoti AAL	Veiciet atzīmi pie attiecīgā lauka, ja laukā AAL netiks izmantoti, lai nodrošinātu ENP prasības izpildi!
11.kolonna	Starpkultūra (netiks izmantoti AAL)	Veiciet atzīmi pie attiecīgā lauka, ja pēc galvenā kultūrauga laukā tiks sētas starpkultūras un netiks izmantoti AAL (B daļā jābūt veiktai atzīmei pie “Saimniecībā kā zaļināšanas elements tiks izmantota starpkultūra”)!
12.kolonna	Bioloģiski sertificēts lauks	Veiciet atzīmi pie attiecīgā lauka, ja tikai daļā saimniecības tiek izmantotas bioloģiskās saimniekošanas metodes un attiecīgais lauks tiks bioloģiski sertificēts (B daļā jābūt veiktai atzīmei pie “Tikai daļā saimniecības tiek izmantotas bioloģiskās saimniekošanas metodes”)!
13.kolonna	Piezīmes / Lauka nosaukums	Iespēja norādīt lauka nosaukumu vai citas piezīmes (maksimums 100 zīmes)!
		Uzklikšķinot ar peles kreiso taustiņu uz apzīmējuma, iespējams izdzēst visu rindu ar ievadīto informāciju!

4J Lauku bloku karte EPS Vienotajā iesniegumā un tās aizpildīšana

Ja lauka zīmējumu nepieciešams koriģēt (piemēram, tā robežas dabā ir mainījušās), tad izmantojiet rīkus kartes labajā pusē un pārzīmējiet lauku. Saglabāji veiktās izmaiņas, spiežot pogu “Saglabāt un atgriezties EPS”.

Galvenie kartē pieejamie rīki un to izmantošana

	Zīmēt – nospiediet pogu un ieklikšķiniet kartē, lai sāktu zīmēt. Lai uzzīmētu nepieciešamo lauka kontūru, velciet līniju, noklikšķinot peles kreiso taustiņu katrā punktā, kurā nepieciešams mainīt līnijas virzienu. Zīmējumu beidziet tajā pašā punktā, kur to sākat, veicot dubultklikšķi.
	Izgriezt – nospiežot šo pogu, būs iespējams izgriezt konkrētas lauka daļas, neizdzēšot visu lauku.
	Dzēst – nospiežot pogu, automātiski tiek dzēsta visa iezīmētā platība.
	Atsaukt – nospiežot pogu, automātiski tiek atcelta pēdējā veiktā darbība.
	Automātiskā labošana – nospiežot pogu, automātiski tiks koriģēta iezīmētā platība.
	Iezīmēt visu bloku – nospiežot pogu, visa bloka platība tiks automātiski iezīmēta. NIM laukiem poga “Iezīmēt visu kadastru” iezīmē visu kadastra platību.
	Izgriezt pārklājumus – nospiežot pogu, automātiski tiks izgriezti visi izveidojušies pārklājumi.

4K Vienotā iesnieguma iesniegšana EPS

Ja visa norādītā informācija ir pareiza, Vienoto iesniegumu var iesniegt LAD, nospiežot pogu “Iesniegt”.

Par veiksmīgu Vienotā iesnieguma iesniegšanu LAD liecina uznirstošais logs “Iesniegums veiksmīgi iesniegts LAD!”

Iesniegt

Iesniegums veiksmīgi iesniegts LAD!

Papildu dokumentus elektroniski var iesniegt tad, kad Vienotais iesniegums ir pierēģistrēts un kad Vienotajam iesniegumam ir piešķirts iesnieguma numurs.

Rokasgrāmata

Izvēloties soli “Rokasgrāmata”, tiks atvērta “Rokasgrāmata Vienotā iesnieguma aizpildīšanai un iesniegšanai elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS)”, kurā detalizēti ir aprakstīta Vienotā iesnieguma iesniegšanas kārtība.

4L Atbalsta veidu savienojamība Vienotajā iesniegumā

Piesakoties maksājumiem, jāņem vērā, ka nav pieļaujama atsevišķu atbalsta veidu pārklāšanās (skat. 4.1.tabulu). *Piemēram:*

- Piesakoties MLS, nav tiesību pieteikties VPM, ZAL, JAL, BSA;
- Lauksaimniekam ir tiesības pieteikties BSA par dzīvniekiem vai NIM, nepiesakoties citiem atbalsta veidiem.

4.1.tabula. Atbalsta veidu savienojamība viena lauka ietvaros Vienotajā iesniegumā

Atbalsta veidi	Tiešie maksājumi														Lauku attīstības pasākumi				
	VPM	ZAL	JAL	BSA par dzīvniekiem	BSA par platībām									MLS	BDUZ	VSMD	RLZP	SVIN	BLA
					SAP	SKC	SSK	SSA	SLS	SMI	SVR	SDA	SAU						
VPM		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
ZAL	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
JAL	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
BSA par dzīvniekiem	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
SAP	+	+	+	+		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+
SKC	+	+	+	+	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+
SSK	+	+	+	+	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+
SSA	+	+	+	+	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+
SLS	+	+	+	+	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	+	-	+
SMI	+	+	+	+	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	+	-	+
SVR	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	+	-	+
SDA	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-	+	-	-	+
SAU	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	+	-	-	+
MLS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		+	+	+	+	+
BDUZ	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+		-	-	-	-
VSMD	+	+	+	+	-	+	+	-	-	-	-	+	+	+	-		-	-	-
RLZP	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-		-	+
SVIN	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-		-
BLA	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-	
NIM	Piesakot meža zemes platības LAP NIM pasākuma maksājumam, tas neietekmē lauksaimniecības zemes pieteikšanu citiem platību maksājumiem																		

5. KOPIĢIE ATBALSTA SAŅĒMŠANAS NOSACĪJUMI ATTIECĪBĀ UZ LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMI

Lauksaimniekam atbalsta maksājumus par platībām piešķir par lauksaimniecības zemi (LIZ), ja:

- tā ir lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskā valdījumā (lietošanā) 2022.gada 15.jūnijā;
- tās minimālā kopējā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha (izņemot RLZP, kur minimālā atbalsttiesīgā platība ir 10 ha), bet katra lauka (vienlaidus zemes gabals, kurā audzē vienu kultūraugu) platība ir vismaz 0,3 ha.

LIZ – lauksaimniecības zeme, ko aizņem aramzeme, ilggadīgie zālāji vai ilggadīgie stādījumi.

Vienotajā iesniegumā lauksaimniekam:

- jādeklarē visa apsaimniekotā LIZ, t.sk. platība, kas ir mazāka par 0,3 ha, kā arī platība, ko nepiesaka atbalstam;
- nav jādeklarē LIZ, kuru iznomā citai personai (to nedrīkst arī deklarēt kā platību bez atbalsta);
- jādeklarē tas kultūraugs, kurš aug vai iesēts laukā līdz kārtējā gada 25.jūnijam un dominē, aizņemot **vismaz 75%** no laukā augošiem augiem, **laikposmā no 25.jūnija līdz 31.augustam**.

5A Īpašumtiesību apliecināšanas pienākums

Lauksaimniekam ir tiesības platību maksājumiem pieteikt viņa apsaimniekotās lauksaimniecības zemes kopīpašuma platību, kas atbilst tā īpašumā esošajai kopīpašuma domājamai daļai. Piesakot maksājumiem lielāku platības daļu par īpašumā esošo, pēc Lauku atbalsta dienesta pieprasījuma jāiesniedz pārējo kopīpašnieku rakstiska piekrišana rīkoties ar to.

Tiesības rīkoties ar lauksaimniecības zemi pierāda zemes nomas līgums, patapinājuma līgums, mantojumu apliecinājošs dokuments, zemes īpašnieka rakstisks apliecinājums, pagasta lēmums (attiecas uz pašvaldības īpašumā esošo zemi), u.c.

Ja ar zemes īpašnieku ir noslēgta mutiska vienošanās, pēc Lauku atbalsta dienesta pieprasījuma par šo vienošanos jāiesniedz zemes īpašnieka rakstisks apliecinājums.

Lauku atbalsta dienesta mājas lapas sadaļā *Atbalsta veidi/Platību maksājumi/Rokasgrāmatas un veidlapas* ievietoti kopīpašnieku un zemes īpašnieka rakstisko apliecinājumu paraugi.

Izsniegtā pilnvara dod pilnvarniekam tiesības **pilnvaras devēja vārdā** veikt noteiktas darbības.

Piemēram:

Pilnvarā persona X pilnvaro personu Y pārzināt, pārvaldīt un rīkoties ar nekustamo īpašumu. Tas nozīmē, ka ar pilnvaru personu Y ir ieguvusi tiesības personu X reģistrēt Lauku atbalsta dienestā par klientu (sevi norādot kā pilnvaroto pārstāvi) un ar tai piešķirto klienta numuru aizpildīt Vienoto iesniegumu. Tādējādi maksājumu saņēmējs ir persona X, kuras vārdā rīkojas persona Y.

5B Deklarētā kultūrauga labošana, ja to pārņēmušas nezāles vai tas neatbilst biežībai

Ja LAD nav informējis par kādām neatbilstībām Vienotajā iesniegumā vai citos papildu dokumentos, paziņojis par nodomu veikt pārbaudi uz vietas vai pārbaudē uz vietas atklājis neatbilstību, tad pēc kārtējā gada 25.jūnija lauksaimniekam jāprecizē deklarētais kultūraugs gadījumos, ja laikposmā no 25.jūnija līdz 31.augustam nav izpildītas aramzemē augošu kultūraugu audzēšanas prasības.

Piemēram:

- nezāles ir vairāk par 25% no kultūrauga, kas kārtējā gadā deklarēts Vienotajā iesniegumā;
- dārzeņu kultūraugu skaits līdz kārtējā gada 31.augustam vienā kvadrātmetrā ir mazāks par normatīvā akta “Tiešo maksājumu piešķiršanas kārtība lauksaimniekiem” (turpmāk – TM MK noteikumi) – 2.² pielikumā noteikto skaitu un dārzeņu platībā nav īstenoti nezāļu ierobežošanas agrotehniskie pasākumi vismaz tādā apjomā, lai netiktu kavēta kultūraugu augšana un kultūraugi sasniegtu ražas novākšanai piemērotu gatavību.

Iepriekšminētajos gadījumos lauksaimnieks var norādīt kultūrauga kodu 792 vai 610 (papuve):

- ja norāda kultūrauga kodu 792, tad attiecīgajās platībās augošajiem kultūraugiem vai kultūraugu maisījumiem ir jābūt nokultiem vai nopļautiem un novāktiem vai iestrādātiem augsnē līdz kārtējā gada 15.oktobrim.
- ja norāda kultūrauga kodu 610, tad attiecīgajās platībās jābūt regulāri apkarotām nezālēm, un augi, t.sk. zaļmēslojums, jāiestrādā augsnē līdz kārtējā gada 15.septembrim.

5C Atbalsttiesīgas lauksaimniecības zemes noteikšanas kritēriji

Atbalsta maksājumiem var pieteikt LIZ platību, ja:

- tā ir uzturēta kultūraugu audzēšanai vai noganīšanai piemērotā stāvoklī (skat. 5.1.tabulu);
- tajā nav invazīvo latvāņu ģints augu, kam izveidojušās ziedkopas;
- tajā nav vairāk par 50 atsevišķi augošiemi kokiem vienā ha;
- tajā nav vilkvālītes vai tā nav mitrzeme, kas laikā no 15.maija līdz 15.septembrim ir klāta ar ūdeni ilgāk nekā 4 nedēļas pēc kārtas.

Atbalsta maksājumus nevar saņemt par LIZ platību, ja:

- tā tiek izmantota nelauksaimnieciskai darbībai – īpaši ceļu būvei, telšu novietošanai, auto un tehnikas stāvvietām, izstāžu, gadatirgu, sporta, atpūtas un citu sabiedrisku pasākumu rīkošanai laikposmā no 15.maija līdz 15.septembrim ilgāk nekā 4 nedēļas pēc kārtas, un ja nepieciešama augsnes virskārtas atjaunošana un izlīdzināšana vai zālāju zelmeņa atjaunošana;
- tā ir platība, ko pārsvarā izmanto nelauksaimnieciskai darbībai, uz kuras atrodas lidlauks, pastāvīgs sporta laukums, t.sk. golfa laukums, lauki vai nogāzes, kurās ierīkotas slēpošanas un citu sporta veidu trases ar aprīkojumu, zirgu izjāžu laukums ar aprīkojumu, atpūtas un kempingu laukums, siltumnīcas ar grīdas segumu, ceļi, Ziemassvētku eglīšu stādījumi.

5D Nepārvarama vara un ārkārtas apstākļi

Par nepārvaramu varu vai ārkārtas apstākļiem uzskatāmi šādi gadījumi:

- 1) atbalsta saņēmēja nāve;
- 2) atbalsta saņēmēja ilgstoša darbnespēja;
- 3) nopietna dabas katastrofa, kas būtiski ietekmē saimniecību;
- 4) lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanai paredzēto ēku nejauša nopostīšana saimniecībā;
- 5) epizootija vai augu slimība, kas ietekmē daļu vai visus atbalsta saņēmējam piederošos lauksaimniecības dzīvniekus vai kultūraugus;
- 6) visas saimniecības vai lielas saimniecības daļas ekspropriācija (piespiedu atsavināšana valsts vai sabiedrības vajadzībām), ja minēto ekspropriāciju nevarēja paredzēt Vienotā iesnieguma iesniegšanas dienā.

Ja iestājušies nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļi, atbalsta pretendents 15 darbdienu laikā, sākot no dienas, kad šāda iespēja rodas, LAD jāiesniedz:

- 1) detalizēts apraksts par nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu iestāšanos;
- 2) nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļus apliecinoši dokumenti.

Rīcība migrējošo putnu vai savvaļas dzīvnieku postījumu gadījumā

Ja platību maksājumiem pieteiktos laukus ir izpostījuši migrējošie putni vai savvaļas dzīvnieki, atbalsta pretendents 15 darbdienu laikā LAD jāiesniedz iesniegumu par ārkārtas apstākļiem. Iesniegumam klāt jāpievieno foto uzņēmumi, kuros redzami postījumi. Lai varētu identificēt fotogrāfijas uzņemšanas vietu, fotoaparātam jāieslēdz atrašanās vietas noteikšanas režīms vai arī fotogrāfijā jāiekļauj kādu attiecīgajam laukam specifisku vides objektu (piemēram, koku, ēku). Ja platības pieteiktas kompensācijas saņemšanai DAP vai pašvaldības izveidotajā Medību koordinācijas komisijā, tad fotogrāfijas var aizstāt ar DAP lēmumu vai Medību koordinācijas komisijas sēdes protokolu.

5E Maksājumi par īsirtmeta atvasāju platībām

VPM, ZAL un MLS var saņemt par īsirtmeta atvasāju platībām, ja:

- tiek stādītas un audzētas viena vecuma īsirtmeta atvasāju sugas: apse (*Populus spp.*), kārkls (*Salix spp.*) vai baltalksnis (*Alnus incana*);
- ievēro 5 gadu maksimālo cirtes aprites laiku;
- platībās nav reģistrētas vai no jauna izveidotas meliorācijas sistēmas;
- kopā ar Vienoto iesniegumu iesniedz īsirtmeta atvasāju sugu stādu izcelsmes apliecinājumu (kopiju).

5F Kultūraugu audzēšana biogāzes ražošanai

Ja saimniecības aramzemes platība ir 10 ha vai vairāk un kāds no laukiem ir pieteikts SAP, tad EPS Vienotajā iesniegumā jāaizpilda 5.solis "Kultūraugu izmantojums".

5.1.tabula. Atbalsttiesīgā LIZ platība

LIZ veids		LIZ definīcijas skaidrojums	Atbalsttiesīgās LIZ nosacījumi
Aramzeme		LIZ, ko izmanto kultūraugu audzēšanai. Kultūraugi var būt viengadīgi (nomaina katru gadu) un daudzgadīgi. <i>Ja aramzemē sētos zālājus aramzemē audzē vairāk nekā 5 gadus, tad no sestā gada LIZ neuzskata par aramzemi (skat. ilggadīgie zālāji).</i>	- augšnes virsma ir: - līdzena, atbilstoši lauksaimniecības apsaimniekošanas veidam un vietas mikroreljefam; - piemērota pirmssējas apstrādei vai zālāja un citu augu nopļaušanai vai novākšanai; - tajā nav krūmu dzinumu, kas vecāki par 1 gadu.
Aramzeme	Papuve	Aramzeme, uz kuras nenotiek ražošana: - neaug neviens kultūraugs, izņemot tos, kas tiek audzēti zaļmēslojumam; - neizmanto ganīšanai. Ja papuvi vēlas izmantot kā ENP, tad papildus jāievēro arī uzturēšanas ilgums: - kārtējā gadā jāuztur vismaz no kārtējā gada 15.janvāra līdz 15.jūlijam.	- nezāles tiek regulāri apkarotas, un augi, t.sk. zaļmēslojums, tiek iestrādāti augsnē līdz kārtējā gada 15.septembrim; - līdz kārtējā gada 30.maijam mehāniski jāapstrādā, ja papuves platība iepriekšējā gadā deklarēta kā ilggadīgais zālājs; platībā regulāri jāapkaro nezāles un augi jāiestrādā augsnē līdz kārtējā gada 15.septembrim; - augus pirms iestrādāšanas augsnē drīkst smalcināt. Ja papuvi vēlas izmantot kā ENP, tad papildus jāievēro arī augu aizsardzības līdzekļu (AAL) lietošanas aizliegums: - AAL aizliegts lietot no kārtējā gada 15.janvāra līdz 15.jūlijam.
	Kaņepju platības	LIZ, kurā iesētas kaņepju šķirņu sēklas, kas uzskaitītas "Lauksaimniecības augu sugu šķirņu kopējā katalogā"	izaugušajos kaņepju augos THC saturs nepārsniedz 0,2% (LAD vērš uzmanību, ka kaņepju šķirnei Tisza vidējais THC līmenis 2012.gadā pārsniedza pieļaujamo normu!)
	Aramzemē sētie zālāji, tīrsējā sēti tauriņzieži	Zālāji, ko veido stiebrzāles un lopbarības zālaugi, t.sk. kuros tauriņzieži ir vairāk par 50%, un kas augsekā ir iekļauti līdz 5 gadiem (ieskaitot).	- līdz kārtējā gada 15.augustam: - jānopļauj un jānovāc neatkarīgi no pļaušanas reižu skaita vai - jānogana (nepietiekami noganītās platības jāappļauj).
		Zālāji sēklaudzēšanai savā saimniecībā (par kuriem papildus Vienotajam iesniegumam ir iesniegts brīvas formas iesniegums LAD) vai kuri kārtējā gadā ir pieteikti lauku apskatei VAAD.	līdz kārtējā gada 1.oktobrim jānokul.
		Zālāji, ko izmanto biškopībā nektāra vākšanai vai ārstniecības augu vākšanai.	- līdz kārtējā gada 15.septembrim jānopļauj un jānovāc; - jābūt bišu saimēm (īpašumā vai nomātām).
Ilggadīgie zālāji	- Zālāji, ko veido stiebrzāles un lopbarības zālaugi, kas audzēti dabiskā veidā (pašējā) vai kultivējot (sējot); - Aramzemē sētie zālāji no sestā gada tiek uzskatīti par ilggadīgajiem zālājiem, t.sk., ja zālājs ir pārsēts vai atjaunots.		- līdz kārtējā gada 15.augustam: - jānopļauj un jānovāc neatkarīgi no pļaušanas reižu skaita vai - jānogana (nepietiekami noganītās platības jāappļauj).
	Zālāji, kas ir atzīti par BVZ vai ES nozīmes zālāju biotopiem, un kuros netiek veikti iekultivēšanas pasākumi.		Ja IR pieteikti BDUZ, tad jānogana vai jānopļauj un jānovāc: <u>ganīšana</u>: - ar ganību dzīvniekiem – zālēdājiem; - nav atļauta pārganīšana (nosacītais dzīvnieku blīvums nepārsniedz 0,9 LielV uz 1 ha ganību sezonā no 15.maija līdz 15.septembrim); - nepietiekami noganītās platības jāappļauj līdz 15.septembrim. <u>pļaušana</u>: jānopļauj (nedrīkst smalcināt) un jānovāc 1 reizi gadā līdz 15.septembrim. Ja NAV pieteikti BDUZ, tad līdz kārtējā gada 15.septembrim: - jānopļauj (nedrīkst smalcināt) un jānovāc neatkarīgi no pļaušanas reižu skaita vai - jānogana (nepietiekami noganītās platības jāappļauj).
	Zālāji, ko aizņem enerģijas ieguvei audzēta klūdziņprosa un miežubrālis, kuru ziedēšanas fāze ir sasniegta iepriekšējā gadā.		līdz kārtējā gada 1.maijam jānopļauj un jānovāc.
	Zālāji, ko izmanto biškopībā nektāra vākšanai vai ārstniecības augu vākšanai.		- līdz kārtējā gada 15.septembrim jānopļauj un jānovāc; - jābūt bišu saimēm (īpašumā vai nomātām).
	LIZ, kurā kultūraugus neaudzē augsekā un kurā audzētie kultūraugi dod ražu vairākas reizes (augļu dārzi, stādaudzētavas u.c.).		- līdz kārtējā gada 15.septembrim: - rindstarpas, kuru platums pārsniedz 1 m, jāizpļauj vai mehāniski jāapstrādā; - nokaltušie ilggadīgo stādījumu koki vai krūmi jāaizvāc.
Ilggadīgie stādījumi		LIZ, kurā kultūraugus neaudzē augsekā un kurā audzētie kultūraugi dod ražu vairākas reizes (augļu dārzi, stādaudzētavas u.c.).	
Īscirtmeta atvasāju sugu platības (ilggadīgie stādījumi)		LIZ, kura saskaņā ar meliorācijas kadastra datiem nav meliorēta un kurā stāda un audzē viena vecuma īscirtmeta atvasāju sugas – apsi, kārklu vai baltalksni.	5 gadu maksimālais cirtes aprites laiks.

5G Maksājumi par kaņepju platībām

Ja saimniecībā tiek audzētas kaņepes:

- lauksaimnieks par kaņepju platībām var saņemt VPM vai MLS, ZAL, SAP, RLZP, BLA. Ja lauksaimnieks ir pieteicies MLS, tad viņam nav tiesību saņemt VPM, ZAL un SAP;
- kaņepju platībām jābūt iekļautām tetrahidrokanabinola (THC) monitoringā.

Maksājumu saņemšanai drīkst sēt vienīgi atbalsttiesīgās kaņepju šķirnes vai saglabājamās šķirnes, kas kārtējā gada 15.martā ir uzskaitītas “Lauksaimniecības augu sugu šķirņu kopējā katalogā” (skat. 5.1. un 5.2.tabulu).

Atbalstu par kaņepju sējplatībām var saņemt, ja tiek ievēroti papildu nosacījumi par kaņepju platībām:

- kaņepju lauks jāapsēj ar vienu atbalsttiesīgu šķirni vai saglabājamu šķirni, ievērojot minimālo izsējas normu – 15 kg/ha;
- līdz 15.06.2022. VAAD par visu kaņepju platību jāiesniedz “Iesniegums platības iekļaušanai kaņepju THC monitoringā” (TM MK noteikumu 8.pielikums);
- līdz 30.06.2022. jāapmaksā VAAD izsniegtais rēķins dalībai THC monitoringā;
- ja kaņepju platību sēšanai izmanto dažādas šķirnes, tad katra lauka platība ar atšķirīgu šķirni jādeklarē atsevišķi ar k.k.170.

Papildu sniedzamā informācija, piesakot kaņepju platības:

- Vienotā iesnieguma 4.solī jāaizpilda sadaļa “VPM/MLS deklarētās kaņepju sējplatības”;
- jāiesniedz iesēto kaņepju šķirnes sertificētas sēklu iepakojumu oficiālās etiķetes oriģinālu vai kaņepju saglabājamās šķirnes sēklu iepakojuma etiķetes oriģinālu.

Kaņepju sēklu oficiālās etiķetes (tādas, kas apliecina veikto sertifikāciju, šķirni un sēklu kvalitāti) saturs ir noteikts Padomes 2002.gada 13.jūnija Direktīvā [2002/57/EK](#) par eļļas augu un šķiedraugu sēklu tirdzniecību un 2010.gada 13.aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.352 “Eļļas augu un šķiedraugu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi” 18.pielikumā.

Sertificētu sēklu iesaiņojuma oficiālajā etiķetē vai zīmogojumā jābūt norādītai šādai informācijai:

- 1) atsauce uz Eiropas Savienības tiesību aktiem (var lietot norādi “ES tiesību akti”);
- 2) sertificētāj institūcijas un valsts nosaukums vai to abreviatūra;
- 3) ražotājvalsts nosaukums;
- 4) oficiāli piešķirtais sērijas numurs;
- 5) sēklu partijas numurs;
- 6) deklarētā sēklu neto vai bruto masa vai sēklu skaits iesaiņojumā;
- 7) suga (norāda botānisko nosaukumu (var saīsinātā formā) latīņu burtiem bez atsauces uz autoriem);
- 8) šķirne (norāda latīņu burtiem);
- 9) kategorija;
- 10) saņošanas mēnesis un gads vai pēdējā parauga noņemšanas mēnesis un gads.

5.2.tabula. Atbalsttiesīgās kaņepju šķirnes 2022.gadā

Alive SK, Armanca, Asso, Austa SK, Balaton, Beniko, Bialobrzieskie, Cannakomp, Carma, Carmagnola, Carmaleonte, Chamaeleon, Codimono, CS, Dacia Secuieni, Delta-405, Delta-Ilosa, Dioica 88, Earlina 8 FC, Eletta Campana, Epsilon 68, Estica, Fedora 17, Felina 32, Férimon, Fibranova, Fibrante, Fibrol, Fibror 79, Finola, Fiona, Futura 75, Futura 83, Glectia, Glicia, Glyana, Helena, Henola, Ivory, KC Bonusz, KC Dora, KC Virtus, KC Zuzana, KCA Borana, Kompolti, Kompolti hibrid TC, Lipko, Loja, Lovrin 110, Mara 21, Marcello, Marina, Markant, Matrix, MGC 1013, Mietko, Monoica, Muka 76, Olivia, Orion 33, Rajan, Ratza, Santhica 23, Santhica 27, Santhica 70, Secuieni Jubileu, Silvana, Sofia, Succesiv, Teodora, Tiborszallasi, Tisza, Tygra, Uniko B, Uso-31, Villanova, Wielkopolskie, Wojko, Zenit. Adzelvieši un Pūriņi – Latvijas izcelsmes kaņepju saglabājamās šķirnes.

6. VIENOTAIS PLATĪBAS MAKSĀJUMS

6A Pieteikšanās VPM

Vienoto platības maksājumu (VPM) lauksaimnieks var saņemt, ja līdz **23.05.2022.**, bet ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2022. LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniedz Vienoto iesniegumu (nepieciešamības gadījumā arī citus papildu dokumentus) atbilstoši 4.nodaļā norādītajai kārtībai.

VPM un ZAL – piesakoties VPM, lauksaimnieks vienlaicīgi piesakās arī ZAL!

MLS – piesakoties MLS, lauksaimniekam nav tiesību pieteikties VPM un ZAL!

6B Galvenie nosacījumi

VPM var saņemt, ja pieteiktā platība:

- 1) atbilst atbalsttiesīgas LIZ kritērijiem (skat. 5C apakšnodaļu un 5.1.tabulu);
- 2) ir lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) 15.06.2022. (skat. 5A apakšnodaļu);
- 3) ir vismaz 1 ha, bet lauka platība ir vismaz 0,3 ha.

Atbalstu par kaņepju sējplatībām var saņemt, ja tiek ievēroti papildu nosacījumi saskaņā ar 5G apakšnodaļu.

Pārdeklarācijas sankcija par papuvēm un neplautajiem zālājiem

Lai saņemtu VPM par zālājiem, tie ir jānopļauj un jānovāc vai jānogana (nepietiekami noganītās platības jāappļauj) līdz attiecīgajam datumam kā norādīts 5.1.tabulā. Lai saņemtu VPM par papuvi, nezāles regulāri jāapkaro, un augi, t.sk. zaļmēslojums, jāiestrādā augsnē līdz kārtējā gada 15.septembrim, bet līdz kārtējā gada 30.maijam mehāniski jāapstrādā, ja papuves platība iepriekšējā gadā deklarēta kā ilggadīgais zālājs. Nosacījuma neievērošanas gadījumā par attiecīgo platību VPM netiks piešķirts un tiks piemērota pārdeklarācijas sankcija!

6C Papildu norādāmā informācija un iesniedzamie dokumenti

1. Jānorāda informācija par lauksaimniecības kultūraugu izmantošanas veidiem (EPS Vienotā iesnieguma 5.solis “Kultūraugu izmantojums”), ja:
 - 1.1. lauksaimnieks pretendē arī uz BSA par proteīnaugiem un tos audzē arī enerģijas ieguvei (skat. 5F apakšnodaļu) vai
 - 1.2. saimniecībā aramzemes platība ir 10 ha vai vairāk.
2. Papildu sniedzamā informācija, piesakot kaņepju platības (skat. 5G apakšnodaļu):
 - 2.1. Vienotā iesnieguma 4.solī jāaizpilda sadaļa “VPM/MLS deklarētās kaņepju sējplatības”;
 - 2.2. jāiesniedz iesētās kaņepju šķirnes sertificētas sēklas iepakojuma oficiālās etiķetes oriģināls vai kaņepju saglabājamās šķirnes sēklas iepakojuma etiķetes oriģinālu.
3. Īsirtmeta atvasāju sugu stādu izcelsmes apliecinājuma kopija, ja VPM piesaka īsirtmeta atvasāju sugu platības (skat. 5E apakšnodaļu).

6D VPM likme

VPM likmi aprēķina VPM finansējumu (aploksni) dalot ar kārtējā gada atbalsttiesīgo hektāru skaitu. VPM 2022.gada likme tiks aprēķināta rudenī.

VPM likmes aprēķins 2021.gadā bija:

VPM aploksne (kopējais pieejamais finansējums 2021.gadā)	170 814 000 EUR
VPM deklarētā atbalsttiesīgā platība	1 768 574,62 ha
VPM likme pirms samazinājuma piemērošanas	$170\,814\,000 / 1\,768\,574,62 = 96,58$ EUR/ha
VPM piemērotais lineārais samazinājums MLS finansēšanai	0.9913%
VPM likme pēc samazinājuma piemērošanas	95,73 EUR/ha

7. MAKSĀJUMS PAR KLIMATAM UN VIDEI LABVĒLĪGĀM LAUKSAIMNIECĪBAS PRAKSĒM (Zaļināšanas maksājums)

7A Zaļināšanas prakses

Zaļināšanas maksājuma mērķis ir palielināt lauksaimnieku ieguldījumu vides stāvokļa uzlabošanā, ievērojot trīs lauksaimniecības prakses:

- kultūraugu dažādošana (skat. 8.nodaļu);
- ekoloģiski nozīmīgu platību (ENP) izveidošana vai uzturēšana (skat.9.nodaļu);
- esošo ilggadīgo zālāju saglabāšana (skat.10.nodaļu).

7B Pieteikšanās Zaļināšanas maksājumam

Piesakoties VPM, lauksaimnieks vienlaicīgi piesakās arī Zaļināšanas maksājumam (ZAL). VPM un ZAL lauksaimnieks var saņemt, ja līdz 23.05.2022., bet ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2022., LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniedz Vienoto iesniegumu (nepieciešamības gadījumā arī citus papildu dokumentus) atbilstoši 4.nodaļā norādītajai kārtībai.

Piesakoties MLS, lauksaimniekam nav tiesību pieteikties VPM un ZAL!

7C Galvenie nosacījumi

Lauksaimniekiem zaļināšanas prasības ir jānodrošina uz visiem īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) esošajiem atbalsttiesīgajiem hektāriem, t.sk. uz tiem, kas tiek pieteikti ar atzīmi "Platība bez atbalsta". Izvēloties saimniecībai atbilstošo aramzemes platību no 7.1.tabulā minētajiem variantiem var noskaidrot, vai un cik lielā mērā saimniecībā būs jāievēro zaļināšanas prasības.

Pēc LAD pieprasījuma papildu iesniedzamie dokumenti:

- deklarācija par attiecīgajā platībā audzētajiem kultūraugiem (k.k. 811 un 871), ja saimniecības aramzemes platība ir 10 ha vai vairāk;
- pierādījumi, ka platība, kuru aizņem ainavas elementi (dižkoki, dižakmeņi, aizsargājamas alejas, koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes, dīķi, grāvji) ir īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) 15.06.2022.

7.1.tabula: Zaļināšanas prasību noteikšanas shēma

Saimniecības aramzemes platība 2022.gadā	Vai saimniecībā 2022.gadā jāievēro kultūraugu dažādošana?	Vai saimniecībā 2022.gadā jāizveido/jāuztur ENP?	Vai jā saglabā esošie ilggadīgie zālāji?	
mazāk par 10 ha	Nē	Nē	Jā	1. Neuzaramais zālājs <i>Lauksaimnieks nedrīkst uzart vai pārveidot ilggadīgos zālājus, kas atzīti par aizsargājamiem ekoloģiski jutīgiem zālājiem (ES nozīmes zālāju biotopi)!</i>
10,00 – 15,00 ha	Jā – vismaz 2 kultūraugi (galvenais kultūraugs ne vairāk par 75% no aramzemes platības)	Nē	Jā	
15,01 – 30,00 ha	Jā – vismaz 2 kultūraugi (galvenais kultūraugs ne vairāk par 75% no aramzemes platības)	Jā ENP jāatbilst 5% no deklarētās saimniecības aramzemes	Jā	2. Ilggadīgo zālāju īpatsvara saglabāšana <i>Ja ilggadīgo zālāju platības īpatsvars valstī samazināsies vairāk par 5% salīdzinājumā ar atsaucis vērtību, kas tika noteikta 2015.gadā, lauksaimniekam pēc LAD pieprasījuma uzartās ilggadīgo zālāju platības būs jāpārveido atpakaļ par ilggadīgajiem zālājiem!</i>
vairāk par 30 ha	Jā – vismaz 3 kultūraugi (galvenais kultūraugs ne vairāk par 75% un divi galvenie kopā ne vairāk par 95% no aramzemes platības)	Jā ENP jāatbilst 5% no deklarētās saimniecības aramzemes	Jā	

Ilggadīgo zālāju saglabāšanas prasība jāievēro arī saimniecībās, kurās aramzemes platība ir mazāka par 10 ha!

Zaļināšanas prasības nav attiecināmas uz:

- 1) bioloģiski sertificētām saimniecībām vai bioloģiski sertificētām platībām;
- 2) saimniecībām, kuru aramzemes platība ir mazāka par 10 ha un kurās nav zālāju.

Ja uz saimniecību netiks attiecinātas zaļināšanas prasības, šīs saimniecības zaļināšanas maksājumu par visu platību saņems automātiski!

Ja daļa no saimniecības platības ir bioloģiski sertificēta, tad zaļināšanas prasības nav attiecināmas tikai uz bioloģiski sertificētajām platībām. Pārējās saimniecības platībās, kas nav bioloģiski sertificētas, zaļināšanas prasības ir jānodrošina.

Piemēram:

Ja saimniecībā pavisam ir 15 ha aramzemes, no kuriem 5 ha ir bioloģiski sertificēti, bet 10 ha nav sertificēti, tad šādā saimniecībā ne-bioloģiskajos 10 ha būs jāievēro kultūraugu dažādošanas prasība, t.i., tur jāaudzē vismaz divi kultūraugi, no kuriem galvenais ne vairāk par 75%. Savukārt ENP prasība uz šādu saimniecību neattieksies, jo ne-bioloģiskās aramzemes platība nav vairāk par 15 ha.

Saimniecībām piemērojamie atbrīvojumi no kultūraugu dažādošanas un ENP izveidošanas vai uzturēšanas prasības ievērošanas ir aprakstīti 8E un 9F apakšnodaļās. Saimniecībām, kurās minētie atbrīvojumi nav piemērojami, jāievēro zaļināšanas prasības. Ja minētās prasības netiks ievērotas, lauksaimnieks zaudēs daļu vai pat visu zaļināšanas maksājumu.

7D EPS solis “Zaļināšanas prasības”

EPS Vienotā iesnieguma 2.solī “Zaļināšanas prasības”:

- aramzemes laukiem var pievienot ainavas elementus;
- var redzēt zaļināšanas prasību izpildes rezultātu (ja pēc datu ievades tiks noteikts, ka saimniecībā nav ievērotas zaļināšanas prasības, tiks uzrādīti brīdinājumi).

Vienoto iesniegumu var iesniegt arī gadījumos, ja zaļināšanas prasības nav izpildītas! Šādā gadījumā tiks piemērots maksājuma samazinājums.

Rezultāts

1. Ilgdzīgie zāļi

Prasība
Nedrīkst pārvēstot un uzstāt ilgdzīgos zāļus jebkāšā teritorijā, kas ir atzīta par ES nozīmes zāļu biotopiem (BDUZ) un ir iekļauti LAD lauku reģistrā ar sekojošiem apzīmējumiem pa zāļu ražības klasēm: +1 +2 +3 +4 5. Nosaukuma pārbaude gadījumā, var būt piemērots atbilstoša apzīmējums.

2. Kultūraugu dažādošana - Saimniecībā prasība nav izpildīta

Nosaukums	Aprēķins	Rezultāts
Ja saimniecības aramzemes platība ir no 10ha līdz 30ha, tad aramzemes platībā jāaudzē vismaz 2 kultūraugi, no kuriem galvenais kultūraugs nav vairāk par 75%.	Kultūraugu skaits aramzemes platībā : 1 Kopējā aramzemes platība (A) : 15.52 ha Galvenais kultūraugs (B) : 15.52 ha (Mieži, vasaras) Galvenā kultūrauga proporcija aramzemes platībā : $\frac{B}{A} \times 100 = \frac{15.52}{15.52} \times 100 = 100.00\%$ Max.pieļaujamā platība (galvenā kultūra) : 11.64 ha	Saimniecībā prasība nav izpildīta

Saimniecībā kultūraugu dažādošanas prasība nav izpildīta

3. Atbilstība ENP prasībām - Saimniecībā prasība ir izpildīta

Situācija saimniecībā	Aprēķins	Rezultāts
Saimniecības aramzemes platība ir lielāka par 15ha un saimniecībā ir nodrošināta ENP vismaz 5% apmērā no aramzemes platības	Kopējā aramzemes platība (A) : 15.52 ha no papaves : $0.00\% \times 15.52 = 0.00$ ha no stiprāk piesaistītajiem kultūraugiem : $0.00\% \times 15.52 = 0.00$ ha no ainavu elementiem : $1.319400 = 1.32$ ha "skatīt tabulas kolonnā "ENP aprēķins: Ainavu elementiem aprēķinātā ENP kopplatība (ha)" no starpkultūrām : $0.00\% \times 30 = 0.00$ ha Aprēķinātā ENP : 1.32 ha Nepieciešamā ENP : $5\% \text{ no } A = \frac{5}{100} \times 15.52 = 0.78$ ha	Saimniecībā prasība ir izpildīta

Saimniecībā ENP izveidošanas un/vai uzturēšanas prasība ir izpildīta

Ja nepieciešams, sadaļā “ENP ainavas elementu uzskaitījums” ir iespējams laukam pievienot vai noņemt pievienoto ainavas elementu, iezīmēt vai dzēst laukmalas vai buferjoslas.

ENP ainavu elementu uzskaitījums ▲ AIZVĒRT

Ainavas elementus laukam var pievienot ZEMĀK! (Atverot ENP ainavas elementu uzskaitījumu.)

"ENP ainavas elementu uzskaitījums" sarakstā ir iekļauti tie aramzemes lauki, kuriem ir iespējams pievienot ainavas elementu, un tie lauki, kuriem ENP tiek nodrošināts no kultūras.

VIDEO: Ainavas elementu pievienošana VIDEO: Ainavas elementu noņemšana

Nr	Bloka numurs	Platība (ha)	Kultūras kods	Pagasts ar atbrīvojumu	Kultūraugu atbilstība					ENP aprēķins		
					Aramzeme	Slāpekli pie-saistošie kultū-raugi	Aram-zemē sētie zālāji	Pākš-augi	Starp-kultūras	Kultūr-augam aprēķinātā ENP (ha)	Ainavu elementiem aprēķinātā ENP kopplatība (ha)	Laukam aprēķinātā ENP kopplatība (ha)
1	55251-31368	15.52	131: Mieži, vasaras	Nē	Jā	Nē	Nē	Nē	Nē	0.000000	1.319400	1.319400
ENP ainavu elements												
E02 - Laukmalas		541.00	m			9.00				0.486900		
E02 - Laukmalas		925.00	m			9.00				0.832500		
Kopā:		15.52	-		0.00	15.52	0.00	0.00	0.00	0.000000	1.319400	1.319400

Saglabāt un atgriezties sadaļā "Vienotais iesniegums"

Saglabāt un aprēķināt atbilstību

Turpināt

8. KULTŪRAUGU DAŽĀDOŠANA

8A Kultūraugu dažādošanas prasība

Kultūraugu dažādošanas mērķis ir veicināt pastiprinātu vides aizsardzību, jo īpaši augsnes kvalitātes uzlabošanas jomā. Kultūraugu dažādošana no 2015.gada ir obligāta prasība visā Latvijas teritorijā.

Kultūraugu dažādošanas prasība nav attiecināma uz:

- **bioloģiski sertificētām saimniecībām vai bioloģiski sertificētām platībām;**
- **saimniecībām, kuru aramzemes platība ir mazāka par 10 ha un kurās nav zālāju.**

Šādas saimniecības zaļināšanas maksājumu saņems automātiski!

Ja saimniecībā aramzeme ir 10 ha un vairāk, lauksaimniekam jāievēro kultūraugu dažādošanas prasība, audzējot aramzemē noteiktu skaitu kultūraugu un ievērojot to attiecību (skat. 8.1.tabulu), ja vien saimniecībai nav piemērojams izņēmums (skat. 8E apakšnodaļu).

8.1.tabula: Kultūraugu dažādošanas prasības noteikšanas shēma

Saimniecības aramzemes platība 2022.gadā	Cik kultūraugi jāaudzē?	Kāda kultūraugu attiecība jānodrošina?
mazāk par 10 ha	kultūraugu dažādošanas prasība netiek attiecināta	
no 10,00 ha līdz 30,00 ha	vismaz 2 kultūraugi	galvenais kultūraugs ne vairāk par 75% no aramzemes platības
vairāk par 30 ha	vismaz 3 kultūraugi	galvenais kultūraugs ne vairāk par 75% un divi galvenie kopā ne vairāk par 95% no aramzemes platības

8B Atsevišķā kultūrauga definīcija kultūraugu dažādošanas prasības kontekstā

2022.gadā deklarējamo kultūraugu sarakstu skat. 26.nodaļā. Savukārt 8.2.tabulā ir norādīti kultūraugu veidi, kas kultūraugu dažādošanas prasības nodrošināšanai tiks uzskatīti par vienu atsevišķu kultūraugu.

8.2.tabula: Atsevišķā kultūrauga definīcija

Atsevišķs kultūraugs ir:	Skaidrojums / piemērs
a) atšķirīgas ģints kultūraugs, kas definēts kultūraugu botāniskajā klasifikācijā	Piemēram, mieži (<i>Hordeum</i>) un kvieši (<i>Triticum</i>). Detalizētu informāciju skatīt 8F apakšnodaļā.
b) kultūraugi, kas pieder pie kādas no: • krustziežu dzimtas sugas, • nakteņu dzimtas sugas, • ķirbjaugu dzimtas sugas	Piemēram, ja saimniecībā tiek audzēti kartupeļi un tomāti, kas abi pieder nakteņu dzimtai, tad kultūraugu dažādošanas prasības izpildei tie tiks uzskatīti par diviem atsevišķiem kultūraugiem, jo pieder atšķirīgām sugām. Detalizētu informāciju skatīt 8H apakšnodaļā.
c) papuvē esoša zeme	Detalizētu informāciju skatiet 5.1.tabulā un 9D apakšnodaļā.
d) stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi (tīrsējā vai maisījumos)	Detalizētu informāciju skatiet 8G apakšnodaļā.
e) ziemāji un vasarāji	Tos uzskata par atšķirīgiem kultūraugiem, pat ja tie pieder pie vienas ģints. Piemēram, vasaras kvieši un ziemas kvieši kultūraugu dažādošanas prasības izpildei tiks uzskatīti par diviem atsevišķiem kultūraugiem. No 2019.gada, vasaras speltas kvieši un ziemas speltas kvieši tiek uzskatīti par atsevišķiem kultūraugiem.
f) kultūraugi, kas audzēti, izmantojot sēklu maisījumus	Neatkarīgi no maisījumā iekļautajiem kultūraugiem, uzskata par platībām, kas aizņemtas ar vienu kultūraugu.

Stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi (tīrsējā vai maisījumos)

Latvijā izplatītākās stiebrzāles un lopbarības zālaugi norādīti 8G apakšnodaļā. Kultūraugu dažādošanas prasības izpildei par atsevišķiem kultūraugiem sugu un apakšsugu līmenī tiks uzskatīti:

- 1) tīrsējā sēti tauriņzieži;
- 2) tīrsējā sētas stiebrzāles vai tauriņzieži, kas tiek izmantoti zālāju sēklaudzēšanai savā saimniecībā (tad kopā ar Vienoto iesniegumu jāiesniedz iesniegums LAD) vai ir pieteikti lauku apskatei VAAD.

Ja iepriekš minētie kultūraugi tiks audzēti savstarpējos maisījumos un tie augsekā būs iekļauti ne vairāk kā 5 gadus, tie tiks uzskatīti par aramzemē sētiem zālājiem.

Piemēram:

- 1) ja saimniecībā sēklas ieguvei tiks audzēti gan sarkanais āboliņš, gan baltais āboliņš, tad tiks uzskatīts, ka saimniecībā tiek audzēti divi kultūraugi;
- 2) ja saimniecībā tiks audzēts sarkanā āboliņa un pļavas timotiņa maisījums, tad tiks uzskatīts, ka saimniecībā tiek audzēts viens kultūraugs.

Atšķirīgas ģints kultūraugi

Kultūraugu dažādošanas prasības izpildei katrs atšķirīgas ģints kultūraugs tiks uzskatīts par vienu atsevišķu kultūraugu. Par atšķirīgiem kultūraugiem tiks uzskatīti arī ziemāji un vasarāji. Savukārt konkrētai ģintij piederošu sugu kultūraugi tiks uzskatīti par vienu kultūraugu. Latvijā izplatītākās kultūraugu ģintis un to sugas ir norādītas 8F apakšnodaļā.

Piemēram:

- Ja saimniecībā tiek audzēti vasaras kvieši, ziemas speltas kvieši un ziemas kvieši, tad kultūraugu dažādošanas prasības ievērošanas noteikšanai tiks uzskatīts, ka saimniecībā tiek audzēti trīs kultūraugi;
- Ja saimniecībā tiks audzēti puravi, ķiploki un maurloki, tad kultūraugu dažādošanas prasības ievērošanas noteikšanai tiks uzskatīts, ka saimniecībā tiek audzēts tikai viens kultūraugs.

Kultūraugi, kas pieder pie krustziežu, nakteņu vai ķirbjaugu dzimtas sugas

Kultūraugi, kas pieder kādai no krustziežu, nakteņu vai ķirbjaugu dzimtas sugām, kultūraugu dažādošanas prasības izpildei tiks uzskatīti par atsevišķu kultūraugu. Savukārt konkrētas sugas apakšsugai piederošie kultūraugi tiks uzskatīti par vienu kultūraugu. Latvijā izplatītākās kultūraugu sugas un to apakšsugas ir norādītas 8H apakšnodaļā.

Piemēram:

- Ja saimniecībā tiek audzēti kāposti, rāceņi, tomāti un gurķi, tad kultūraugu dažādošanas prasības ievērošanas noteikšanai tiks uzskatīts, ka saimniecībā tiek audzēti četri kultūraugi;
- Ja saimniecībā tiks audzēti ziedkāposti, brokoļi un Pekinas kāposti, tad kultūraugu dažādošanas prasības ievērošanas noteikšanai tiks uzskatīts, ka saimniecībā tiek audzēts viens kultūraugs.

8C Kultūraugu audzēšanas periods

Periodā no **15.jūnija līdz 31.augustam** kultūraugiem jāatrodas vai arī to atliekām jābūt redzamām uz lauka pēc ražas novākšanas! Tas nepieciešams, lai LAD varētu pārliecināties, ka Vienotajā iesniegumā deklarētie kultūraugi ir auguši noteiktajā platībā.

Kultūraugs, kas nodrošina saimniecības atbrīvojumu no kultūraugu dažādošanas prasības izpildes, jā saglabā uz lauka līdz 31.augustam!

8D Kā pareizi pieteikt kultūraugus, kas nav norādīti kultūraugu sarakstā?

Aramzemē tīrsējā audzētie kultūraugi (k.k. 872)

Ja saimniecības aramzemē tīrsējā tiek audzēti kultūraugi, kas nav atrodami kultūraugu sarakstā, Vienotajā iesniegumā tie jādeklarē kā “Pārējie kultūraugi, sēti tīrsējā aramzemē” (k.k. 872), piemēram, eļļas rutks (sēklai), lēcas. Ja saimniecības aramzemes platība ir vismaz 10 ha, tad pēc LAD pieprasījuma lauksaimniekam būs jāiesniedz papildu deklarācija par katru atsevišķo kultūraugu un tā aizņemto platību.

Ilggadīgie stādījumi (k.k. 952)

Ja saimniecībā tiek audzēti kultūraugi, kas ir ilggadīgie stādījumi un nav atrodami kultūraugu sarakstā, Vienotajā iesniegumā tie jādeklarē kā “Citur neminēti ilggadīgie stādījumi” (k.k. 952), piemēram, lazdas, korintes, kizili.

Jauktu kultūraugu audzēšana / pasēja

Ja galvenajam kultūraugam pasējā tiek audzēts otrs kultūraugs, uzskata, ka platību aizņem tikai galvenais kultūraugs un Vienotajā iesniegumā jādeklarē galvenā kultūrauga kods.

Kultūraugu maisījumi (k.k. 873)

Platības, kurās iesēts sēklu maisījums, uzskata par platībām, kas aizņemtas ar vienu kultūraugu, neatkarīgi no maisījumā iekļautajiem kultūraugiem. Vienotajā iesniegumā tie jādeklarē kā “Pārējie citur neminētie kultūraugi, sēti kā kultūraugu maisījums aramzemē” (k.k. 873).

Vasarāji ar pasēju

Labības vai labības un proteīnaugu pasējā sēts zālājs (stiebrzāles vai tauriņzieži) Vienotajā iesniegumā jādeklarē kā vasarāji, ja kultūraugu sarakstā nav atrodams speciāls kods, kas paredzēts kultūraugiem ar pasēju.

Kultūraugi nelielā platībā (piemājas dārzi)

Ja saimniecībā tiek audzēti dažādi kultūraugi nelielā platībā (vienā laukā) un katrs no kultūraugiem aizņem mazāk par 0,3 ha, piesakoties atbalstam, Vienotajā iesniegumā tie jādeklarē kā “Dažādi kultūraugi nelielā aramzemes platībā vai vairāki kultūraugi, audzēti vienlaidu laukā, ja katrs no kultūraugiem attiecīgajā laukā aizņem mazāk par 0,3 ha vai platības, ko izmanto ziedu audzēšanai” (k.k. 811). Ar šo kodu var deklarēt piemājas dārzus. Ja saimniecības aramzemes platība ir vismaz 10 ha, tad pēc LAD pieprasījuma lauksaimniekam būs jāiesniedz papildu deklarācija par katru atsevišķo kultūraugu un tā aizņemto platību.

8E Izņēmumi attiecībā uz kultūraugu dažādošanas prasības izpildi

Saimniecība ir atbrīvota no kultūraugu dažādošanas prasības ievērošanas, ja:

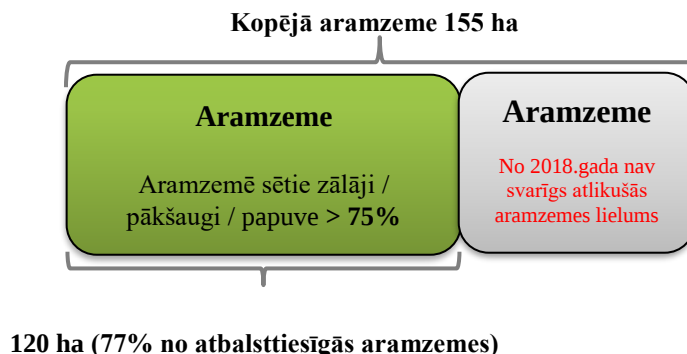
- saimniecībā nozīmīgu daļu no platības aizņem aramzemē sētie zālāji, pākšaugi vai papuve (skat. 1.izņēmumu);
- saimniecībā nozīmīgu daļu no platības aizņem ilggadīgie zālāji vai aramzemē sētie zālāji (skat. 2.izņēmumu);
- saimniecībā vairāk par 50% no aramzemes nebija deklarēta iepriekšējā gadā un kārtējā gadā VISĀ saimniecības aramzemē aug citi kultūraugi, salīdzinot ar iepriekšējo gadu (skat. 3.izņēmumu).

No 2018.gada ir atcelts 30 ha ierobežojums atlikušajai aramzemei, t.i., ja saimniecībā vairāk par 75% ir zālāji, papuve vai pākšaugi, tad nav nozīmes atlikušās aramzemes lielumam un šādas saimniecības ir atbrīvotas no kultūraugu dažādošanas prasības.

1.izņēmums

Saimniecība ir atbrīvota no kultūraugu dažādošanas prasības ievērošanas, ja **vairāk par 75% no aramzemes ir:**

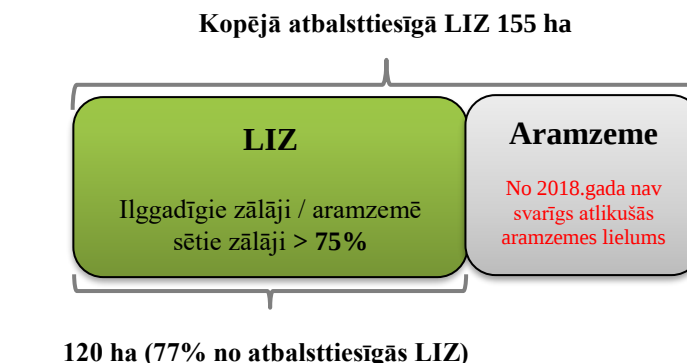
- aramzemē sētie zālāji;
- pākšaugi;
- papuve;
- iepriekš minēto elementu kombinācija.

2.izņēmums

Saimniecība ir atbrīvota no kultūraugu dažādošanas prasības ievērošanas, ja **vairāk par 75% no atbalsttiesīgās LIZ ir:**

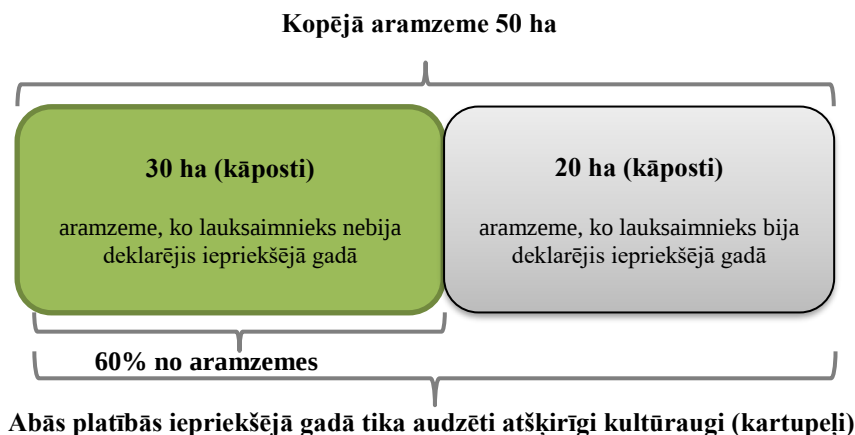
- ilggadīgie zālāji;
- aramzemē sētie zālāji;
- iepriekš minēto elementu kombinācija.

3.izņēmums

Saimniecībā vairāk par 50% no aramzemes ir iegūta no jauna (lauksaimnieks to nebija deklarējis savā iepriekšējā gada Vienotajā iesniegumā) un kārtējā gadā visā aramzemē aug citi kultūraugi, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Ja vairāk par 50% no deklarētās aramzemes ir platība, kas nebija deklarēta lauksaimnieka Vienotajā iesniegumā iepriekšējā gadā, un visā saimniecības aramzemē (gan iepriekšējā gadā deklarētajā, gan no jauna iegūtajās un deklarētajās platībās kārtējā gadā) tiek audzēti tādi kultūraugi, kas atšķiras no iepriekšējā kalendārajā gadā audzētajiem. Šajā gadījumā lauksaimniekam LAD jāiesniedz iesniegums brīvā formā.

Kultūraugu ģints	Ģints latīņu valodā	Kultūraugi ¹⁾
Graudaugi		
Auzas	<i>Avena</i>	Sējas auzas
Kvieši, vasaras ²⁾	<i>Triticum</i>	Mīkstie kvieši, cietie kvieši
Kvieši, ziemas ²⁾	<i>Triticum</i>	Mīkstie kvieši
Speltas kvieši, vasaras ²⁾	<i>Triticum spelta</i>	Vasaras speltas kvieši
Speltas kvieši, ziemas ²⁾	<i>Triticum spelta</i>	Ziemas speltas kvieši
Mieži, vasaras ²⁾	<i>Hordeum</i>	Vasaras mieži
Mieži, ziemas ²⁾	<i>Hordeum</i>	Ziemas mieži
Rudzi	<i>Secale</i>	Rudzi
Tritikāle, vasaras ²⁾	<i>Triticosecale</i>	Vasaras tritikāle
Tritikāle, ziemas ²⁾	<i>Triticosecale</i>	Ziemas tritikāle
Griķi	<i>Fagopyrum</i>	Sējas griķi
Pākšaugi		
Zirņi	<i>Pisum</i>	Zirņi, dārza zirņi, cukurzirņi, lobāmie zirņi
Soja	<i>Glycine</i>	Soja
Lupīna	<i>Lupinus</i>	Saldā jeb dzeltenā lupīna, šaurlapu lupīna, baltā lupīna
Seradella	<i>Ornithopus</i>	Seradella
Vīķi, vasaras ²⁾	<i>Vicia</i>	Vasaras vīķi, lauka pupas, dārza (cūku) pupas
Vīķi, ziemas ²⁾	<i>Vicia</i>	Ziemas vīķi
Parastās jeb dārza pupiņas	<i>Phaseolus</i>	Dārza pupiņas, daudzziēdu pupiņas jeb puķu pupas, sviesta jeb Limas pupiņas
Lēcas	<i>Lens</i>	Lēcas
Austrumu galega	<i>Galega</i>	Austrumu galega
Elļas augi un šķiedraugi		
Ķimenes	<i>Carum</i>	Ķimenes
Kaņepes	<i>Cannabis</i>	Sējas kaņepes
Lini	<i>Linum usitatissimum</i>	Elļas lini, šķiedras lini
Rapsis, vasaras ²⁾	<i>Brassica napus</i>	Vasaras rapsis, galda kāļi, lopbarības kāļi
Rapsis, ziemas ²⁾	<i>Brassica napus</i>	Ziemas rapsis
Dārzeni, sakņaugi, zaļmasas augi		
Kukurūza	<i>Zea</i>	Parastā kukurūza, cukurkukurūza
Malva	<i>Malva</i>	Malva
Salāti	<i>Lactuca</i>	Dārza salāti, lapu salāti, galviņsalāti, romiešu salāti, ledussalāti
Bietes	<i>Beta</i>	Cukurbietes, lopbarības bietes, galda bietes, mangolds jeb lapu bietes
Burkāni	<i>Daucus</i>	Galda un lopbarības burkāni
Pastinaks	<i>Pastinaca</i>	Pastinaks
Artišoks	<i>Cynara</i>	Artišoki, lapu artišoki
Topinambūrs	<i>Helianthus</i>	Saulespuķe, parastā saulgrieze, topinambūrs
Sīpoli	<i>Allium</i>	Puravi, dārza sīpoli, lielloku sīpoli, šalotes sīpoli, ķiploki, maurloki, lociņi
Fenhelis	<i>Foeniculum</i>	Parastais fenhelis
Koriandrs	<i>Coriandrum</i>	Sējas koriandrs
Dille	<i>Anethum</i>	Parastā dille
Pētersīļi	<i>Petroselinum</i>	Lapu pētersīļi, sakņu pētersīļi
Selerijas	<i>Apium</i>	Sakņu selerijas, lapu selerijas, kātu selerijas
Cigoriņš	<i>Cichorium</i>	Lapu cigoriņš, sakņu cigoriņš, Vitlufa cigoriņš
Baziliks	<i>Ocimum</i>	Parastais baziliks
Piparmētra	<i>Mentha</i>	Piparmētra
Spināti	<i>Spinacia</i>	Spināti
Skābenes	<i>Rumex</i>	Skābenes
Nektāraugi, ārstniecības augi		
Ežziēde	<i>Echinops</i>	Apalgalvas ežziēde
Bišķrēsliņš	<i>Tanacetum</i>	Parastais bišķrēsliņš
Raudene	<i>Origanum</i>	Parastā raudene, majorāns
Salvija	<i>Salvia</i>	Ārstniecības salvija
Mārsils jeb timiāns	<i>Thymus</i>	Mazais mārsils, lielais mārsils
Kaķumētra	<i>Napeta</i>	Kaķumētra
Kumelīte	<i>Chamomilla</i>	Ārstniecības kumelīte
Kliņģerīte	<i>Calendula</i>	Ārstniecības kliņģerīte
Facēlija	<i>Phacelia</i>	Facēlija

¹⁾ Kultūraugu dažādošanas prasības nodrošināšanai, vienā rindā apkopotie kultūraugi tiks uzskatīti par vienu kultūraugu.

²⁾ Kultūraugu dažādošanas prasības izpildei vasaras un ziemas speltas kviešus, kā arī citas vasaras un ziemas kultūraugus uzskata par atšķirīgiem kultūraugiem, pat ja tie pieder pie vienas ģints.

8G Stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi (tīrsējā vai maisījumos)

Kultūraugu suga	Sugas nosaukums latīņu valodā	Apakšsugas ¹⁾
Āboliņš	<i>Trifolium</i>	Sarkanais āboliņš, bastarda āboliņš, baltais āboliņš
Ragainais vanagnadziņš	<i>Lotus corniculatus</i>	Ragainais vanagnadziņš
Airene	<i>Lolium</i>	Viengadīgā airene, ganību airene, hibrīdā airene jeb auzeņairene
Timotiņš	<i>Phleum</i>	Timotiņš
Kamolzāle	<i>Dactylis</i>	Kamolzāle
Auzene	<i>Festuca</i>	Plāvas auzene, niedru auzene, sarkanā auzene, aitu auzene
Lāčauza	<i>Bromus</i>	Bezakotu lāčauza, mīkstā lāčauza
Plāvas lapsaste	<i>Alopecurus</i>	Plāvas lapsaste
Skarene	<i>Poa</i>	Plāvas skarene, purva skarene, parastā skarene
Smilga	<i>Agrostis</i>	Parastā smilga, baltā smilga

¹⁾ kultūraugu dažādošanas prasības nodrošināšanai, tīrsējā sēti tauriņzieži vai zālāji, kas tiek izmantoti zālāju sēklaudzēšanai, tiks uzskatīti par atsevišķiem kultūraugiem sugu un apakšsugu līmenī.

8H Kultūraugi, kas pieder pie krustziežu, nakteņu vai ķirbjaugu dzimtas sugas

Nakteņu (Solanaceae) dzimtā ietilpstošo sugu augi:		
Kultūraugu suga	Sugas nosaukums latīņu valodā	Kultūraugi ¹⁾
Kartupeļi	<i>Solanum tuberosum</i>	Kartupeļi
Tomāti	<i>Solanum lycopersicum</i>	Tomāti
Baklažāns	<i>Solanum melongena</i>	Baklažāns
Paprika	<i>Capsicum annuum</i>	Paprika
Čili pipars	<i>Capsicum baccatum</i>	Čili pipars
Krustziežu (Brassicaceae) dzimtā ietilpstošo sugu augi:		
Kultūraugu suga	Sugas nosaukums latīņu valodā	Kultūraugi ¹⁾
Kāposti	<i>Brassica</i>	Ziedkāposti, galviņkāposti (baltie, sarkanie), rožu jeb Briseles kāposti, kolrābji, sparģelkāposti, virziņkāposti, lapu kāposti, brokoļi, kacenkāposti jeb lopbarības kāposti, Pekinas kāposti
Rācenis	<i>Brassica rapa</i>	Tiruma rācenis, lauka rācenis, Ķīnas kāposts, turnepsis (lopbarības rācenis), ripsis
Rapsis	<i>Brassica napus</i>	Vasaras rapsis, kāļi, lopbarības kāļi
Rapsis	<i>Brassica napus</i>	Ziemas rapsis
Rapsis	<i>Brassica campestris</i>	Rapsis
Sareptas sinepes	<i>Brassica juncea</i>	Sareptas (zilganās) sinepes
Baltās sinepes	<i>Sinapis alba</i>	Baltās sinepes
Melnās sinepes	<i>Brassica nigra</i>	Melnās sinepes
Rukola	<i>Eruca sativa</i>	Rukola
Redīsi	<i>Raphanus sativus</i>	Redīsi, melnie rutki, eļļas rutki
Mārrutki	<i>Armoracia rusticana</i>	Mārrutki
Ķirbjaugu (Cucurbitaceae) dzimtā ietilpstošo sugu augi:		
Kultūraugu suga	Sugas nosaukums latīņu valodā	Kultūraugi ¹⁾
Dārza ķirbji	<i>Cucurbita pepo</i>	Parastais ķirbis, kabači, patisoni, cukīni
Vīglapu ķirbji	<i>Cucurbita ficifolia</i>	Vīglapu ķirbis
Lielaugu ķirbji	<i>Cucurbita maxima</i>	Lielaugu ķirbis
Muskata ķirbji	<i>Cucurbita moschata</i>	Muskata ķirbis, sviesta ķirbis
Arbūzi	<i>Citrullus lanatus</i>	Arbūzs
Gurķi	<i>Cucumis sativus</i>	Gurķis
Melones	<i>Cucumis melo</i>	Melone

¹⁾ Kultūraugu dažādošanas prasības nodrošināšanai, vienā rindā apkopotie kultūraugi tiks uzskatīti par vienu kultūraugu.

9. EKOLOĢISKI NOZĪMĪGU PLATĪBU IZVEIDOŠANA VAI UZTURĒŠANA

9A Ekoloģiski nozīmīgu platību (ENP) izveidošanas vai uzturēšanas prasība

ENP ir platības un ainavu elementi, kas labvēlīgi ietekmē klimatu un vidi. ENP izveidošanas un uzturēšanas mērķis ir bioloģiskās daudzveidības aizsargāšana un uzlabošana saimniecībā, un tā ir obligāta prasība visā Latvijā no 2015.gada.

Ekoloģiski nozīmīgu platību izveidošanas vai uzturēšanas prasība netiek attiecināta uz:

- bioloģiski sertificētām saimniecībām vai bioloģiski sertificētām platībām;
- saimniecībām, kuru aramzemes platība ir 15 ha vai mazāk un nav zālāju.

Šādas saimniecības zaļināšanas maksājumu saņems automātiski!

Ja saimniecībā aramzeme ir vairāk par 15 ha, lauksaimniekam jānodrošina, ka platības, kas atbilst vismaz 5% no deklarētās saimniecības aramzemes (t.sk. no ENP ainavas elementu, kuri neatrodas uz aramzemes, aizņemtās platības) ir ENP, ja vien saimniecībai nav piemērojams izņēmums (skat. 9F apakšnodaļu).

ENP, ko pilnībā ieskauj ilggadīgo zālāju vai stādījumu platības, netiks ņemtas vērā prasības nodrošināšanai (piemēram, koku vai krūmu puduris vai akmeņu kaudze vai dižakmens, ko pilnībā ieskauj ilggadīgie zālāji).

9B Ekoloģiski nozīmīgu platību deklarēšana EPS

ENP 5% apmērā var nodrošināt ar atsevišķiem kultūraugiem vai ainavas elementiem (skat. 9D un 9E apakšnodaļu), ja tie ir lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) 2022.gada 15.jūnijā.

EPS Vienotajā iesniegumā kā ENP varēs deklarēt vienīgi tos ainavas elementus, kas 2022.gada 1.aprīlī jau ir iekļauti LAD lauku reģistra ekoloģiski nozīmīgu platību slānī vai par kurām līdz 2022.gada 1.aprīlim iesniegts precizēšanas pieprasījums!

ENP, kas ir nemainīgas vismaz 3 gadus, ir ieliktas ENP slānī kā poligoni. Lauksaimnieks tās varēs izvēlēties kartē, piesakoties maksājumiem EPS. Piemēram, ENP slānī būs ielikti ENP prasībām atbilstoša lieluma dīķi, koki vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes, aizsargājamie dižkoki, dižakmeņi, alejas.

Laukmales un buferjoslas

ENP prasības izpildei gan laukmales, gan buferjoslas kartē varēs iezīmēt kā līnijas ar konkrētu garumu. Zīmēšana abiem elementiem ir identiska, izmantojot pogu “Zīmēt laukmali”.

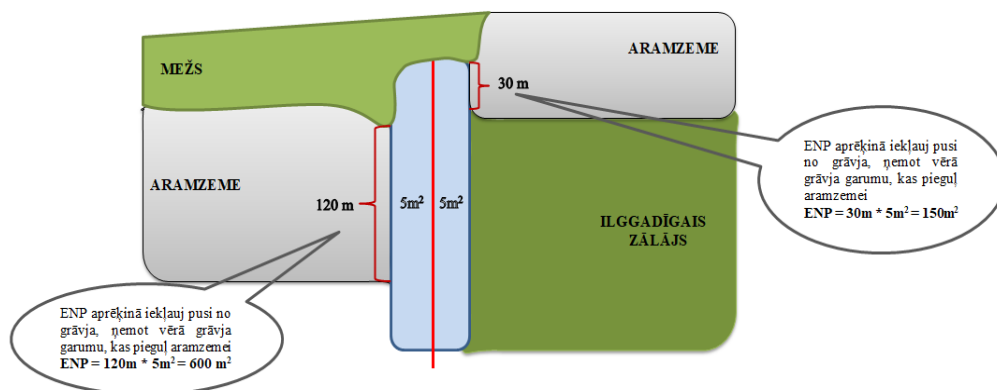
Grāvji

No 2018.gada par ENP tiek uzskatīti meliorācijas kadastra informācijas sistēmā esošie grāvji (valsts nozīmes ūdensnotekas posmi, novadgrāvji, kontūrgrāvji vai susinātājgrāvji), kas līdz kārtējā gada **1.martam** ir iekļauti LAD lauku reģistra informācijas sistēmā (skat. 9D un 9E apakšnodaļu) un, kas piekļaujas aramzemes lauka malai. Aizpildot Vienoto iesniegumu EPS un 1.solī kartē iezīmējot lauku, automātiski tiks nolasīta ENP, kas iegūta no laukam pieguļošajiem atbilstošajiem grāvjiem. Kopējā ENP, kas iegūta no grāvjiem, būs apkopota Vienotā iesnieguma 2.solī “Zaļināšanas prasības”.

Lauksaimnieks interneta mājaslapā www.melioracija.lv var pārliecināties, vai viņa īpašumā (vai valdījumā) esošais grāvis ir iekļauts meliorācijas kadastra informācijas sistēmā, bet LAD publiskajā kartē <https://karte.lad.gov.lv/> – vai grāvis ir iekļauts LAD lauku reģistra informācijas sistēmā.

ENP aprēķinā grāvis tiks iekļauts, ja:

- grāvis piekļaujas aramzemes lauka malai;
- no grāvja ass līdz lauka malai ir ne vairāk kā 10 m;
- minimālais grāvja garums ir 10 m.

Katram pieguļošam aramzemes laukam ENP aprēķinā iekļauj pusi no grāvja platuma (5m² vienam laukam un 5m² otram laukam par katru grāvja metru)

ENP kompensācija

Ja pārbaudē uz vietas saimniecībā konstatē, ka kāda no deklarētajām ENP dabā neeksistē vai neatbilst ENP kritērijiem, tad platību, kas Vienotajā iesniegumā nav deklarēta kā ENP, bet atbilst ENP kritērijiem un atrodas uz lauksaimnieka Vienotajā iesniegumā deklarētās LIZ, var izmantot, lai kompensētu trūkstošo ENP līdz deklarētajam ENP lielumam.

Starpkultūru deklarēšana ENP nodrošināšanai

Ja laukā pēc galvenā kultūrauga plāno sēt starpkultūru, tad EPS Vienotā iesnieguma 1.soļa B daļā jāveic atzīme pie ieraksta “Saimniecībā kā zaļināšanas elements tiks izmantota starpkultūra”, bet C daļā pie attiecīgā lauka jāveic atzīme kolonnā “Starpkultūra (netiks izmantoti AAL)”, nenorādot kultūraugu (skat. attēlu).

B Citas atbalsta shēmas

☐	Piesakos uz „Bioloģiskās lauksaimniecības” maksājumu (BLA)
☐	Tikai daļā saimniecības tiek izmantotas bioloģiskās saimniecības metodes (uz BLA atbalstu nepretendēju)
☐	Piesakos uz maksājumu “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus NEKTĀRA IEGUVEI” (SVIN)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par slaucamām govīm (SSG)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par kazīm (SKZ)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par lieldiem (SLH)
☒	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par aļģīm (SAI)
☒	Saimniecībā kā zaļināšanas elements tiks izmantota starpkultūra
☐	Piesakos uz maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem (JAL)

C Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzskaitē

Lauka numurs	Bloka numurs	Lauka zīmēšana	Lauka platība (ha)	Kultūras kods	Pamata atbalsta veids	BSA par platību	Agrovides atbalsta veidi: BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN	BDUZ platība (ha)	ENP netiks izmantoti AAL	Starpkultūra (netiks izmantoti AAL)
1	66834-20150	Bloks	3.33	131: Mieži, vasaras	VPM	Nepiesakos	Nepiesakos		☒	☒

Graudaugu un zirņu vai vīķu maisījums ar stiebrzaļu vai tauriņziežu pasēju, kur proteīnaugi > 50% (k.k. 446)

Ja EPS Vienotā iesnieguma 1.soļa C daļas 10.kolonnā “ENP netiks izmantoti AAL” būs veikta atzīme, attiecīgā platība tiks izmantota ENP nodrošināšanai ar labības vai labības un proteīnaugu pasējā sētu zālāju. ENP aizliegts lietot AAL vismaz 8 nedēļas pēc galvenā kultūrauga ražas novākšanas, vai līdz kārtējā gada 15.oktobrim, ja 8 nedēļu periods beidzas pirms šī datuma, vai līdz nākamā galvenā kultūrauga iesēšanai. Lai ENP nodrošinātu ar slāpekli piesaistošajiem kultūraugiem, attiecīgais kultūraugs jādeklarē ar kodu 445.

Graudaugu un zirņu vai vīķu maisījums, kur proteīnaugi > 50% (k.k. 445)

- Ja EPS Vienotā iesnieguma C daļas 10.kolonnā “ENP netiks izmantoti AAL” būs veikta atzīme, attiecīgā platība tiks izmantota ENP nodrošināšanai ar slāpekli piesaistošajiem kultūraugiem (pieļaujams, ka šādiem maisījumiem pasējā ir iesētas stiebrzaļes vai tauriņzieži). ENP aizliegts lietot AAL no kultūraugu iesēšanas brīža līdz ražas novākšanai, kā arī sēklas pirms sēšanas nedrīkst kodināt.
- Ar attiecīgo kodu jādeklarē tauriņziežu un graudaugu maisījumi, kur tauriņzieži >50%.

9C Augu aizsardzības līdzekļu lietošanas aizliegums ekoloģiski nozīmīgajās platībās

No 2018.gada stājās spēkā **augu aizsardzības līdzekļu (turpmāk – AAL) lietošanas aizliegums** ekoloģiski nozīmīgajās platībās. AAL lietošana ir aizliegta platībās, kuras lauksaimnieks vēlas izmantot ENP nosacījuma izpildei. AAL lietošanas aizlieguma ilgums ir atkarīgs no ENP veida (skat. 9.1. tabulu).

9.1. tabula: AAL lietošanas aizlieguma ilgums atkarībā no ENP veida

ENP veids	AAL lietošanas aizlieguma ilgums
Papuve	• no kārtējā gada 15.janvāra līdz 15.jūlijam.
Labības vai labības un proteīnaugu pasējā sēts zālājs	• vismaz 8 nedēļas pēc galvenā kultūrauga ražas novākšanas, <u>vai</u> • līdz kārtējā gada 15.oktobrim, ja 8 nedēļu periods beidzas pirms šī datuma, <u>vai</u> • līdz nākamā galvenā kultūrauga iesēšanai.
Slāpekli piesaistoši kultūraugi	• no kultūraugu iesēšanas brīža līdz ražas novākšanai; • sēklas pirms sēšanas nedrīkst kodināt!
Starpkultūras	• no kārtējā gada 1.septembra līdz 31.oktobrim.

Lai platību varētu ieskaitīt zaļināšanas nosacījumu izpildē, lauksaimniekam Vienotajā iesniegumā 1.soļa C daļā pie attiecīgā lauka jāveic atzīme 10.kolonnā “ENP netiks izmantoti AAL”, ka laukā netiks lietoti AAL. Piemēram, ja lauksaimnieks Vienotajā iesniegumā deklarē papuvi, slāpekli piesaistošus kultūraugus vai vasarājus ar stiebrzaļu vai tauriņziežu pasēju, tad šādas platības tiks iekļautas ENP aprēķinā vienīgi tad, ja pie attiecīgā lauka būs veikta atzīme par AAL nelietošanu platībā un būs ievēroti visi atbilstības nosacījumi (skat. attēlu).

C Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzskaitē

Lauka numurs	Bloka numurs	Lauka zīmēšana	Lauka platība (ha)	Kultūras kods	Pamata atbalsta veids	BSA par platību	Agrovides atbalsta veidi: BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN	BDUZ platība (ha)	ENP netiks izmantoti AAL
1	47539-25322	Bloks	51.33	420: Zirņi	VPM	SAP	Nepiesakos		☒
2	47539-25322	Bloks	36.22	410: Lauka pupas	VPM	SAP	Nepiesakos		☒
3	47539-25322	Bloks	14.03	111: Kvieži, vasaras	VPM	Nepiesakos	Nepiesakos		☒
4	47539-25322	Bloks	24.89	610: Papuve	VPM	Nepiesakos	Nepiesakos		☒
5	47539-25322	Bloks	12.47	215: Sinepes	VPM	Nepiesakos	Nepiesakos		☒

ENP veidi	Atbilstības kritēriji
Papuve	➤ kārtējā gadā uzturēta vismaz no 15.janvāra līdz 15.jūlijam un šajā laikā papuve netiek izmantota lauksaimniecības produktu ražošanai vai dzīvnieku ganīšanai; ➤ nezāles tiek regulāri apkarotas, un augi, t.sk. zaļmēslojums, tiek iestrādāti augsnē līdz kārtējā gada 15.septembrim; ➤ augus pirms iestrādāšanas augsnē drīkst smalcināt; ➤ ja papuves aizņemtā platība iepriekšējā gadā deklarēta kā ilggadīgais zālājs, tad līdz kārtējā gada 30.maijam tā mehāniski jāapstrādā, platībā regulāri jāapkaro nezāles un augi jāiestrādā augsnē līdz kārtējā gada 15.septembrim; ➤ AAL aizliegts lietot no kārtējā gada 15.janvāra līdz 15.jūlijam.
Slāpekli piesaistoši kultūraugi	➤ slāpekli piesaistoši kultūraugi: lucerna, ragainais vanagnadziņš, āboliņš, lauka pupas, vīķi, zirņi, amoliņš, austrumu galega, lupīna, esparsete vai soja; ➤ sēti tīrsējā vai maisījumos, kas veidoti: ✓ tikai no slāpekli piesaistošajiem kultūraugiem; ✓ ar graudaugiem vai stiebrzālēm, ja slāpekli piesaistošo kultūraugu īpatsvars pēc sēklas masas, augu skaita vai to zaļmasas ir lielāks par 50%; ➤ ja lauks robežojas ar ŪSIK ūdens objektu, gar to jāizveido vismaz 2 m plata josla, ko neizmanto lauksaimniecības produktu ražošanai, izņemot plaušanai un ganīšanai; ➤ AAL aizliegts lietot no kultūraugu iesēšanas brīža līdz ražas novākšanai; ➤ sēklas pirms sēšanas nedrīkst kodināt.
Labības vai labības un proteīnaugu pasējā sēts zālājs	➤ pasējā var sēt tīrsējā vai maisījumos šādus zālaugus: ✓ tauriņziežus, tostarp lucernu, ragaino vanagnadziņu, āboliņu, vīkus, amoliņu vai esparseti; ✓ stiebrzāles – daudzziedu viengadīgā airene, ganību airene, hibrīdā airene, auzeņairene, pļavas timotiņš, kamolzāle, pļavas auzene, niedru auzene, sarkanā auzene, aitu auzene, rupjā auzene, bezakotu lācauza, mīkstā lācauza, pļavas lapsaste, pļavas skarene, purva skarene, parastā skarene, parastā smilga, baltā smilga vai ložņu smilga. ➤ AAL aizliegts lietot vismaz 8 nedēļas pēc galvenā kultūrauga ražas novākšanas <u>vai</u> līdz kārtējā gada 15.oktobrim, ja 8 nedēļu periods beidzas pirms šī datuma, <u>vai</u> līdz nākamā galvenā kultūrauga iesēšanai.
Starpkultūras	➤ platība, ko aizņem maisījumā sēti vismaz divi starpkultūru augi: vasaras rapsis, viengadīgā airene, baltās sinepes, eļļas rutks, auzas, facēlija, griķi, vasaras vīķi, ziemas vīķi, rudzi, pupas, zirņi vai lopbarības redīsi, kuri iesēti ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 1. septembrim; ➤ sējums jāaglabā vismaz līdz kārtējā gada 31.oktobrim; ➤ sēts divu kultūraugu maisījumā nozīmē – mazākumā esošā kultūrauga augu skaits ir vismaz 5 uz 1 m²; ➤ Vienotajā iesniegumā par kārtējo gadu un nākamo gadu attiecīgajā laukā deklarētais galvenais kultūraugs ir atšķirīgas sugas augs; ➤ Vienotajā iesniegumā starpkultūru nevar atzīmēt laukam, par kuru pieprasīts atbalsts RLZP aktivitātē; ➤ AAL aizliegts lietot periodā no 1.septembra līdz 31.oktobrim.
Ainavas elementi:	
laukmales un buferjoslas	➤ no 1 līdz 20 m platas joslas, kurās nav koku un krūmu dzinumu, kas vecāki par 1 gadu; ➤ neizmanto lauksaimniecības produktu ražošanai (tās var noganīt, applaut vai smalcināt, atstājot uz lauka); ➤ augu segums ir atšķirīgs no blakus esošās LIZ augu seguma; ➤ zālaugu botānisks sastāvs ir atšķirīgs, ja laukmali vai buferjoslu aizņem zālaugi un tā izveidota gar aramzemē sēto zālāju vai papuvi; ➤ atrodas uz aramzemes vai blakus tai un garākā mala robežojas ar saimniecības aramzemes lauka malu.
dīķi	➤ no 0,01 līdz 1,5 ha platībā, tomēr ENP aprēķinā tiks iekļauta platība, kas nepārsniedz 0,3 ha; ➤ dīķa platībā var ieskaitīt piekrastes veģetācijas joslu; ➤ atrodas uz aramzemes vai robežojas ar to (dīķa robežai fiziski jāsasaskaras ar aramzemes robežu, ja aramzeme šos elementus neieskauj pilnībā); ➤ var atrasties ne vairāk kā 5 m attālumā no aramzemes, ja josla starp aramzemi un dīķi nav ilggadīgais zālājs vai ilggadīgais stādījums; ➤ starp dīķi un aramzemi var izvietot laukmali, kas ietverta atbalsttiesīgajā LIZ; ➤ tilpnes no betona vai plastmasas netiek uzskatītas par ENP.
koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes	➤ zeme vismaz 0,01 ha platībā, ko aizņem koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes, ja attiecīgā platība nav iekļauta Valsts meža dienestā (VMD) kā mežs, tomēr ENP aprēķinā tiks iekļauta platība, kas nepārsniedz 0,3 ha; ➤ atrodas uz aramzemes vai robežojas ar to (ainavas elementa robežai fiziski jāsasaskaras ar aramzemes robežu, ja aramzeme šo elementu neieskauj pilnībā); ➤ aramzemei blakus esošu vienlaidu platību, ko aizņem koku vai krūmu puduris vai akmeņu kaudze, uzskata par ENP tikai tad, ja tā nepārsniedz 1,5 ha un nav mežs; ➤ var atrasties ne vairāk kā 5 m attālumā no aramzemes, ja josla starp aramzemi un šiem elementiem nav ilggadīgais zālājs vai ilggadīgais stādījums; ➤ starp šiem elementiem un aramzemi var izvietot laukmali, kas ietverta atbalsttiesīgajā LIZ.
aizsargājami dižkoki, dižakmeņi, alejas	➤ zeme zem aizsargājamiem dižkokiem, dižakmeņiem un alejām, kas aizsargājami saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu; ➤ atrodas uz aramzemes vai robežojas ar to; ➤ dižkoku un dižakmeņu robežām fiziski jāsasaskaras ar aramzemes robežu, ja aramzeme šos elementus neieskauj pilnībā; ➤ alejas garākajai malai fiziski jāsasaskaras ar saimniecības aramzemes malu; ➤ aleja atrodas ne vairāk kā 5 m attālumā no aramzemes un josla starp aramzemi un aleju nav ilggadīgais zālājs vai ilggadīgais stādījums.
grāvji	➤ LAD lauku reģistra informācijas sistēmā līdz kārtējā gada 1.martam iekļautie meliorācijas kadastra informācijas sistēmā reģistrētie valsts nozīmes ūdensnotekas posmi, novadgrāvji, kontūrgrāvji vai susinātājgrāvji; ➤ ENP aprēķinā iekļauj: ✓ pusi no grāvja platuma katram pieguļošam aramzemes laukam (5 m² vienam laukam un 5 m² otram laukam); ✓ grāvi, kas piekļaujas aramzemes lauka malai; ✓ grāvi, kura minimālais garums ir 10 m, un kuram no grāvja ass līdz lauka malai ir ne vairāk kā 10 m.

9E ENP devums un tiesības uz VPM

Dažādiem ENP veidiem ir atšķirīgs devums, tādēļ tā noteikšanai tiek izmantoti koeficienti (skat. 9.2.tabulu). Visi objekti kartēs tiks iezīmēti kā platības, izņemot laukmales un buferjoslas, kas kartē tiks attēlotas kā līnijas ar konkrētu garumu.

9.2. tabula. **Dažādu ENP devums un tiesības uz VPM**

Elements	Mērvienība	Faktiskā platība	Koeficients	ENP devums	Vai par šo platību var saņemt VPM?
Papuve	m ²	1 m ² papuves	1	1m ²	JĀ
Slāpekli piesaistoši kultūraugi	m ²	1 m ² slāpekli piesaistoši kultūraugi	1	1m ²	JĀ
Labības vai labības un proteīnaugu pasējā sēts zālājs	m ²	1 m ² labības vai labības un proteīnaugu pasējā sētu zālāju platība	0,3	0,3 m ²	JĀ
Starpkultūras	m ²	1 m ² starpkultūras	0,3	0,3 m ²	**)
Grāvji	m	1 m grāvja (viena puse)	5	5 m ²	NĒ***)
Laukmales vai buferjosla ^{*)} (1-20 m platas joslas)	m	1 m gara laukmales vai buferjosla	6*1,5	9 m ²	JĀ
Dīķi (ar piekrastes veģetāciju)	m ²	1 m ² dīķa	1,5	1,5 m ²	NĒ
Koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes	m ²	1 m ² koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes	1,5	1,5 m ²	NĒ
Aizsargājami dižkoki (par katru atsevišķu koku)	m ²	1 m ² dižkoka	1,5	1,5 m ²	JĀ
Aizsargājami dižakmeņi	m ²	1 m ² dižakmeņu	1	1 m ²	JĀ
Aizsargājamās koku alejas	m ²	1m ² koku alejas	2	2 m ²	JĀ

*) neatkarīgi no faktiski atstātā platuma ENP aprēķins tiks veikts, izmantojot konstantu platumu – 6 m. Piemēram, gan 1 m, gan 20 m platu laukmali vai buferjoslu ENP aprēķinam uzskatīs par 6 m platu.

**) VPM var saņemt par Vienotajā iesniegumā deklarēto galvenā kultūrauga aizņemto platību, kas audzis pirms starpkultūras.

***) grāvji, kas nav platāki par 2 m ir iekļauti atbalsttiesīgajā platībā un par šo platību var saņemt VPM.

Piemērs, kad saimniecībā ENP nav nodrošināta

Deklarētās platības un kultūraugi aramzemē	Kultūraugs	Platība	ENP nosacījums	ENP jānodrošina
	Auzas	55 ha	5%	2,75 ha

Deklarētās ENP	ENP veidi	Faktiskā platība	Koeficients	ENP platība, ha	ENP %
	koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes	0,18 ha	1,5	0,27	0,5%
	dīķis	0,02 ha	1,5	0,03	0,05%
	Kopā nodrošināts			0,30	0,55%
	Jānodrošina			2,75	5,0%
	Izpilde			-2,45	-4,45%

Piemēri, kā iespējams nodrošināt trūkstāšo ENP	ENP veids	Faktiskais garums / platība	Koeficients	ENP platība, ha	ENP %
	1. Laukmales vai buferjosla	2724 m	9	2,45	4,45%
	2. Papuve	2,45 ha	1	2,45	4,45%
	3. Grāvis (viena puse)	4917 m	5	2,45	4,45%
	4. Starpkultūras	8,17 ha	0,3	2,45	4,45%

9F Izņēmumi attiecībā uz ekoloģiski nozīmīgās platības prasības izpildi

Saimniecība ir atbrīvota no ENP izveidošanas vai uzturēšanas prasības ievērošanas, ja:

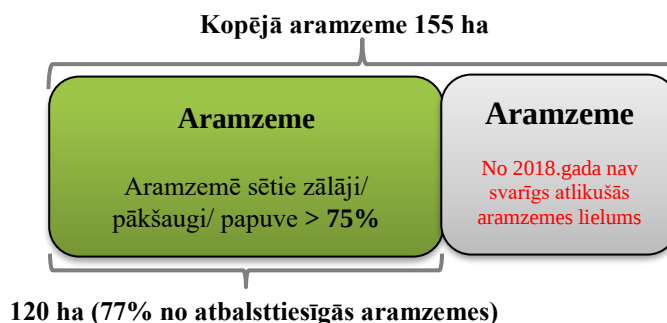
- saimniecībā nozīmīgu daļu no platības aizņem aramzemē sētie zālāji, pākšaugi vai papuve (skat. 1.izņēmumu);
- saimniecībā nozīmīgu daļu no platības aizņem ilggadīgie zālāji vai aramzemē sētie zālāji (skat. 2.izņēmumu);
- vairāk par 50% no saimniecības aramzemes platības atrodas pagastā, kuram piemērojams “mežu atbrīvojums” (skat. 3.izņēmumu).

No 2018.gada ir atcelts 30 ha ierobežojums atlikušajai aramzemei, t.i., ja saimniecībā vairāk par 75% ir zālāji, papuve vai pākšaugi, tad nav nozīmes atlikušās aramzemes lielumam un šādas saimniecības ir atbrīvotas no ENP prasības.

1.izņēmums

Saimniecība ir atbrīvota no ENP prasības ievērošanas, ja **vairāk par 75% no aramzemes** ir:

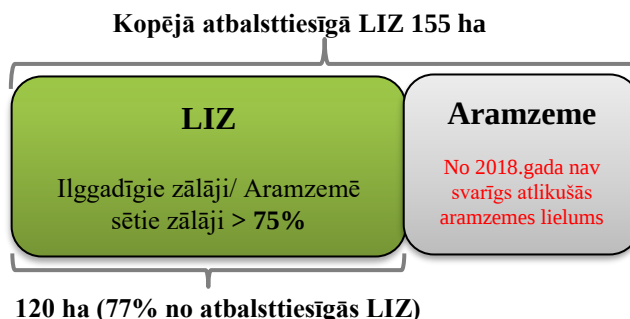
- aramzemē sētie zālāji;
- pākšaugi;
- papuve;
- iepriekš minēto elementu kombinācija.

2.izņēmums

Saimniecība ir atbrīvota no ENP prasības ievērošanas, ja **vairāk par 75% no atbalsttiesīgās LIZ** ir:

- ilggadīgie zālāji;
- aramzemē sētie zālāji;
- iepriekš minēto elementu kombinācija.

3.izņēmums

Saimniecība ir atbrīvota no ENP prasības ievērošanas, ja vairāk par 50% no saimniecības aramzemes platības atrodas pagastā, kuram piemērojams “mežu atbrīvojums”. Pamatojoties uz Valsts meža dienesta (VMD) un Valsts zemes dienesta (VZD) datiem, 2021.gadā tika apstiprināts jauns saraksts ar 85 pagastiem, kuri ir atbrīvoti no ENP prasības, jo mežu platības pagastā aizņem vairāk par 50% un mežu un LIZ attiecība ir lielāka par 3:1.

Pagasti ar “mežu atbrīvojumu”: Ainažu pagasts, Aiviekstes pagasts, Allažu pagasts, Alsviķu pagasts, Amatas pagasts, Ances pagasts, Birzgales pagasts, Carnikavas pagasts, Daudzeses pagasts, Dundagas pagasts, Dunikas pagasts, Dzērbenes pagasts, Engures pagasts, Ēdoles pagasts, Goliševas pagasts, Inčukalna pagasts, Indrānu pagasts, Istras pagasts, Īvandes pagasts, Jaunalūksnes pagasts, Jaunannas pagasts, Jaunjelgavas pagasts, Jumurdas pagasts, Jūrkalnes pagasts, Kaives pagasts, Kaplavas pagasts, Klintaines pagasts, Kolkas pagasts, Ķūļciema pagasts, Lauderu pagasts, Launkalnes pagasts, Lazdonas pagasts, Lejasciema pagasts, Liepnas pagasts, Mazzalves pagasts, Mākoņkalna pagasts, Mālpupes pagasts, Mārkalnes pagasts, Mērsraga pagasts, Nītaures pagasts, Pasiēnes pagasts, Piltēnes pagasts, Plāņu pagasts, Popes pagasts, Puzes pagasts, Ramatas pagasts, Rankas pagasts, Rendas pagasts, Rojas pagasts, Ropažu pagasts, Rugāju pagasts, Rumbas pagasts, Rundēnu pagasts, Sakas pagasts, Salacgrīvas pagasts, Saulkrastu pagasts, Sējas pagasts, Sērenes pagasts, Skaņkalnes pagasts, Skrundas pagasts, Skujenes pagasts, Smārdes pagasts, Staiceles pagasts, Stradu pagasts, Sunākstes pagasts, Susāju pagasts, Tārgales pagasts, Tomes pagasts, Ugāles pagasts, Usmas pagasts, Valgundes pagasts, Valkas pagasts, Valles pagasts, Veclaicenes pagasts, Viesītes pagasts, Vijciema pagasts, Virešu pagasts, Zalves pagasts, Zaubes pagasts, Zentenes pagasts, Ziemera pagasts, Zlēku pagasts, Zvārdes pagasts, Zvārtavas pagasts, Žiguru pagasts.

Sākot ar 2021.gadu no “mežu atbrīvojuma” saraksta ir dzēsts Bērzaunes pagasts, Drabešu pagasts, Kalna pagasts, kā arī Carnikavas novads, Mērsraga novads, Rojas novads, Ropažu novads un Sējas novads. Šie pagasti un novadi no 2021.gada vairs nav atbrīvoti no ENP prasības izpildes, t.i., turpmāk tajos jāievēro ENP prasības!

10. ESOŠO ILGGADĪGO ZĀLĀJU SAGLABĀŠANA

Attiecībā uz esošo ilggadīgo zālāju saglabāšanas prasību, tiek izdalīti divi nosacījumi:

- aizsargājamo ekoloģiski jutīgo ilggadīgo zālāju saglabāšana (skat. 10A apakšnodaļu);
- ilggadīgo zālāju īpatsvara saglabāšana valsts līmenī (skat. 10B apakšnodaļu).

10A Aizsargājamo ekoloģiski jutīgo ilggadīgo zālāju saglabāšana (“neuzaramais zālājs”)

Neuzaramie zālāji ir zālāji, kas atzīti par ES nozīmes zālāju biotopiem vai putnu dzīvotnēm saskaņā ar Biotopu direktīvu (92/43/EEK) un Putnu direktīvu (2009/147/EK) un ir iekļauti LAD lauku reģistrā: <http://karte.lad.gov.lv> un kurus **nedrīkst uzart**, t.sk. saimniecībās, kurās aramzeme ir mazāk par 10 ha!

Attiecībā uz šo prasību jāievēro, ka neuzaramos zālājus nedrīkst pārveidot un uzart. Lauksaimniekam, kurš tos uzaris vai pārveidojis citā zemes izmantošanas veidā, tiek piemērotas samazinājums ZAL maksājumam, un viņam ir pienākums pārveidot tos atpakaļ par ilggadīgo zālāju **līdz nākamā gada 9.jūnijam**. No zālāja atjaunošanas brīža ZAL maksājumam samazinājums vairs netiks piemērots.

Ja atbalsta pretendents līdz kārtējā gada 1.februārim ir aparis vai pārveidojis ilggadīgā zālāja platības, kurām periodā no kārtējā gada 1.janvāra līdz 1.februārim LAD lauku bloku kartē pirmo reizi piešķirts ES nozīmes zālāju biotopa statuss, atbalsta pretendents līdz kārtējā gada 1.aprīlim rakstiski jāinformē DAP. Šajā gadījumā DAP no jauna novērtēs ES nozīmes zālāju biotopa statusu un precīzēs robežas.

10B Ilggadīgo zālāju īpatsvara saglabāšana

Ilggadīgo zālāju saglabāšana ir jānodrošina valsts līmenī.

Tas nozīmē, ka Latvijā valsts līmenī ir jānodrošina, ka ilggadīgo zālāju platības īpatsvars attiecībā pret kopējo lauksaimniecības zemi, ko deklarējuši lauksaimnieki, nesamazinās vairāk par 5% salīdzinājumā ar atsauces vērtību, kas tika noteikta 2015.gadā. Informācija par zālāju īpatsvaru tiek publicēta laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” katru gadu līdz 20.augustam.

Ilggadīgos zālājus, kas nav neuzaramie zālāji, drīkst pārveidot un uzart, ja to īpatsvars valsts līmenī nav samazinājies zem pieļaujamās robežas – 5%!

Ja ilggadīgie zālāji valstī samazināsies vairāk par 5%, lauksaimniekiem būs aizliegts pārveidot ilggadīgo zālāju platību par citām vajadzībām izmantojamu zemi. Turklāt šajā gadījumā lauksaimniekiem pēc LAD pieprasījuma pārveidotā zeme būs jāpārveido atpakaļ par ilggadīgajiem zālājiem.

10C Ilggadīgo zālāju deklarēšana 2022.gadā

Ja saimniecībā ir zālāju platības, tad, aizpildot Vienoto iesniegumu 2022.gadā, tie ir **jādeklarē kā ilggadīgie zālāji (k.k.710)** šādos gadījumos:

- ja lauksaimniecības zemē kārtējā gadā sēj vai audzē *aramzemē sētu stiebrzāļu vai lopbarības zālaugu maisījumu* vai *aramzemē sētu stiebrzāļu vai tauriņziežu maisījumu, kur tauriņzieži > 50%* (turpmāk – *aramzemē sēts zālājs*), bet iepriekšējā gadā tas tika deklarēts kā *ilggadīgais zālājs*;
- ja lauksaimniecības zemē, kurā kārtējā gadā sēj vai audzē *aramzemē sētu zālāju* un kurā vismaz 5 iepriekšējos gadus pēc kārtas audzēja dabiski veidojušos (pašiesējušos) vai kultivētu zālāju, arī tad, ja šajā laikposmā zālāju platība bija uzarta un pārsēta ar citu zālāja veidu.

Ja lauksaimniecības zeme gadā pirms un pēc nedeclarēšanas perioda Vienotajā iesniegumā tiks deklarēta kā *aramzemē sēts zālājs* vai *ilggadīgais zālājs*, tad tiks uzskatīts, ka tajā ir bijuši zālāji arī tajā gadā, kad šī platība netika deklarēta Vienotajā iesniegumā.

Piemērs

Kārtējā gadā sēj vai audzē	Situācija iepriekšējā periodā	Kārtējā gada Vienotajā iesniegumā jādeklarē
<i>Aramzemē sēts zālājs</i>	iepriekšējā gadā – <i>ilggadīgais zālājs</i>	<i>ilggadīgais zālājs</i> (k.k.710)
<i>Aramzemē sēts zālājs</i>	vismaz piecus iepriekšējos gadus pēc kārtas audzēts zālājs, t.sk. veikta zālāja atjaunošana	<i>ilggadīgais zālājs</i> (k.k.710)

Ilggadīgo zālāju slānis

Ilggadīgie zālāji, kas ir ES nozīmes zālāju biotopi, EPS kartē attēloti ar dzeltenām pēdīnām un atbilstošu krāsojumu!

Ilggadīgie zālāji EPS kartē attēloti ar dzeltenām pēdīnām!

11. MAZO LAUKSAIMNIEKU ATBALSTA SHĒMA

Mazo lauksaimnieku atbalsts ir vienkāršots ikgadējs tiešais maksājums 500 EUR apmērā par saimniecību, un tas aizstāj VPM, ZAL, JAL un BSA maksājumus.

SVARĪGI! Dalībai Mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā lauksaimnieki varēja pieteikties tikai 2015.gadā!

11A Pieteikšanās MLS

Lauksaimniekam, kurš iekļauts Mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā (MLS), līdz 23.05.2022., bet ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2022., LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā jāiesniedz Vienotais iesniegums (nepieciešamības gadījumā arī citi papildu dokumenti) atbilstoši 4.nodaļā norādītajai kārtībai, apstiprinot, ka iepriekšējā gadā Vienotajā iesniegumā norādītā informācija nemainās, vai norādot attiecīgās izmaiņas.

11B Galvenie nosacījumi

1. Lauksaimniekam jā saglabā vismaz 2015.gadā deklarētā atbalsttiesīgā platība.
2. MLS atbalstu var saņemt, ja atbalsttiesīgā LIZ ir:
 - vismaz 1 ha, bet viena lauka platība ir vismaz 0,3 ha;
 - lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) 15.06.2022. (skat. 5A apakšnodaļu)
3. Uz MLS netiek attiecinātas SA kontroles un samazinājumi, tomēr lauksaimniekam savā saimniecībā ir jāievēro normatīvajos aktos noteiktās SA prasības.
4. Nedrīkst būt radīti mākslīgi apstākļi, lai gūtu labumu no dalības MLS (skat. 11F apakšnodaļu).
5. Atbalstu par kaņepju sējplatībām var saņemt, ja tiek ievēroti papildu nosacījumi (skat. 5G apakšnodaļu).
6. Tiesības saņemt MLS atbalstu nav nododamas citai personai, izņemot mantošanas gadījumu, kad viena persona (tikai viens mantinieks) pārņem pilnīgi visu saimniecības atbalsttiesīgo platību, kas tika deklarēta 2015.gadā. Šajā gadījumā personai, kas pārņem tiesības saņemt MLS atbalstu, LAD līdz 23.05.2022. vai ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2022. jāiesniedz:
 - Vienotais iesniegums, piesakoties VPM (administrēšanas gaitā VPM atbalsta veids tiks nomainīts uz MLS);
 - iesniegums, informējot LAD par MLS tiesību pārņemšanu;
 - mantojuma apliecības kopija.

Jā saglabā 2015.gadā deklarētā platība!

Kamēr lauksaimnieks ir MLS dalībnieks, viņam jā saglabā vismaz tāda atbalsttiesīgā platība, kas tika deklarēta Vienotajā iesniegumā 2015.gadā!

Ja divus gadus pēc kārtas LAD konstatēs, ka lauksaimnieks nav izpildījis atbalsta saņemšanas nosacījumus (t.sk. nebūs pieteicies MLS), viņš tiks izslēgts no MLS!

11C Papildu iesniedzamie dokumenti

1. Piesakot kaņepju platības (skat. 5G apakšnodaļu):
 - Vienotā iesnieguma 4.solī jāaizpilda sadaļa “VPM/MLS deklarētās kaņepju sējplatības”;
 - jāiesniedz iesēto kaņepju šķirnes sertificētas sēklu iepakojumu oficiālās etiķetes oriģinālu vai kaņepju saglabājamās šķirnes sēklu iepakojuma etiķetes oriģinālu.
2. Īscirtmeta atvasāju sugu stādu izcelsmes apliecinājuma kopija, ja MLS piesaka īscirtmeta atvasāju sugu platības (skat. 5E apakšnodaļu).
3. Pēc LAD pieprasījuma jāiesniedz apliecinājums, ka atbalstam pieteiktā LIZ ir lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskajā vadījumā (lietošanā) 15.06.2022.

11D Ierobežojumi attiecībā uz citiem atbalstiem un maksājumiem

Piesakoties MLS, lauksaimniekam:

NAV tiesību saņemt pārējos tiešos maksājumus:	VPM	ZAL	BSA	JAL
IR tiesības saņemt šādus LAP atbalstus:	BDUZ	VSMD	RLZP	SVIN
	BLA		NIM	

11E Izstāšanās no MLS 2022.gadā

Ja lauksaimnieks vēlas izstāties no MLS 2022.gadā, viņam LAD EPS Vienotā iesnieguma veidlapā jāaktivizē poga “Atteikties no MLS shēmas” un jāievada atteikšanās pamatojums, kā norādīts 11.1.attēlā. Atsakoties no MLS, lauksaimniekam vairs nebūs iespējams MLS shēmā iestāties atkārtoti.

11.1.attēls. Atteikšanās no MLS

Ja lauksaimnieks pēc atteikšanās no MLS vēlas pretendēt VPM, ZAL, BSA vai JAL, tad viņam līdz 23.05.2022. (vai ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2022.) jāiesniedz Vienotais iesniegums, atzīmējot attiecīgos atbalsta veidus un deklarējot atbilstošās platības (skat. 4.nodaļu).

11F Mākslīgu apstākļu radīšana un to sekas

Ja LAD konstatēs, ka lauksaimnieks sniedzis nepatiesu informāciju un tādējādi radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai, kārtējā gadā MLS atbalsts netiks izmaksāts un viņam būs jāatmaksā arī iepriekš saņemtais MLS atbalsts pilnā apmērā, kā arī jāsamaksā noteiktie procenti.

Mākslīgi radīti apstākļi ir visi tie gadījumi, kad:

- saimniecības izveides mērķis ir bijis iegūt lielāku maksājumu nekā piesakoties tikai VPM un ZAL;
- lauksaimnieks nevar pierādīt, ka saimniecības izveidošanas mērķis ir lauksaimnieciskās darbības veikšana.

Par mākslīgi radītiem apstākļiem liecinās šādas pazīmes:

- saimniecība izveidota, sadalot kādu citu saimniecību divās vai vairāk daļās;
- saimniecība izveidota un pirmo reizi tiešajiem maksājumiem pieteikusies pēc 2011.gada 18.oktobra;
- saimniecības lauksaimniecības zemes apsaimniekošanas veids būs tāds pats kā piegulošo lauku apsaimniekošanas veids un starp laukiem nebūs novērojama robeža dabā (atšķirīgs augu segums) u.c.

Tiks uzskatīts, ka lauksaimnieks nav radījis mākslīgus apstākļus, ja:

- VPM pieteicās 2011.gadā un kopš tā laika saimniecības atbalsttiesīgā LIZ platība nav samazinājusies vairāk par 50%;
- 2015.gadā Vienotajā iesniegumā deklarētā LIZ platība ir vismaz 5 ha;
- summa, ko lauksaimnieks būtu tiesīgs saņemt par 2015.gadu no citiem tiešajiem maksājumiem, kas nav MLS, būtu vismaz 500 EUR (ja viņš nebūtu pieteicies MLS);
- saimniecība, par kuras LIZ iesniegts Vienotais iesniegums dalībai MLS, iegūta pirkšanas vai nomas ceļā (pārņemot visu saimniecību kopumā, nevis daļēji);
- saimniecība vai tās daļa, par kuras LIZ iesniegts Vienotais iesniegums dalībai MLS, iegūta mantojuma ceļā;
- saimniecība izveidota ar tiesas spriedumu.

12. MAKSĀJUMS GADOS JAUNAJIEM LAUKSAIMNIEKIEM

12A Vispārīgie nosacījumi

Maksājums gados jauniem lauksaimniekiem (JAL) ir papildinošs maksājums fiziskām un juridiskām personām par pirmās dibinātās lauku saimniecības VPM ha, kas nepārsniedz 90 ha.

Maksimālais JAL maksājuma ilgums ir 5 gadi, sākot no pirmās pieteikšanās JAL un pie nosacījuma, ka pirmo reizi JAL atbalsts pieteikts vismaz 5 gadu laikā pēc pirmās lauku saimniecības dibināšanas (skat. 12D par dibināšanas nosacījumu).

JAL 5 gadu izmaksas periodā tiks ieskaitīti arī tie gadi, kad JAL atbalsts nebūs pieteikts vai tas būs noraidīts! Piemēram, ja JAL atbalsts pirmo reizi piešķirts 2019.gadā, bet 2020.gadā JAL atbalsta veids nav pieteikts un 2021.gadā to atkal piesaka, tad 2021.g. skaitīsies jau kā trešais JAL maksājuma saņemšanas gads.

12B Kas var pretendēt uz JAL?

Uz JAL var pretendēt:

- fiziskas vai juridiskas personas par pirmo (t.sk. pārņemto) saimniecību;
- ja fiziskā persona ir ne vecāka par 40 gadiem tajā gadā, kad tā (vai tās kontrolē esošā juridiska persona) pirmo reizi iesniedz Vienoto iesniegumu.

12C Kam un kuros gadījumos nav tiesību uz JAL?

Uz JAL nav tiesību, ja:

- lauksaimnieks ir MLS shēmas dalībnieks;
- nepiesakās ar savu pirmo (t.sk. pārņemto) saimniecību;
- to nevar uzskatīt par pirmās saimniecības pārņemšanas gadījumu;
- pirmā saimniecība ir dibināta vairāk nekā 5 gadus pirms pirmās pieteikšanās JAL;
- konstatēti mākslīgi apstākļi;
- vienā dienā ir dibinātas vairākas saimniecības, JAL maksājumu var saņemt tikai par vienas saimniecības platību;
- juridisko personu kontrolējošā/s fiziskā/ās persona/as kārtējā gadā nesaglabā nepārtrauktu kontroli no 22.maija līdz 31.decembrim;
- kārtējā gadā juridisko personu vairs nekontrolē neviena no tām fiziskajām personām, kas to kontrolēja pirmajā gadā, kad juridiskā persona tika apstiprināta JAL maksājumam;
- juridisko personu, kas pretendē uz JAL, kontrolē cita juridiskā persona, kurā fiziskās personas neatbilst JAL nosacījumiem.

12D Pirmās lauku saimniecības dibināšana saimniecības vadītāja statusā

Fiziska persona pirmo reizi saimniecības vadītāja statusā dibina lauku saimniecību (turpmāk – pirmās saimniecības dibināšana), kad tā vai tās kontrolē esošā juridiska persona pirmo reizi veic vienu no šādām darbībām:

- iesniedz iesniegumu valsts vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai saņemšanai;
- deklarē lauksaimniecības ieņēmumus Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – VID);
- reģistrē Lauksaimniecības datu centrā (turpmāk – LDC) lauksaimniecības dzīvniekus, kas atbilst vismaz trim nosacītajām liellopu vienībām attiecīgā gada 1.janvārī, 1.aprīlī, 1.jūlijā vai 1.oktobrī.

12E Pirmās saimniecības pārņemšanas gadījumi

Ja JAL maksājumam netiks pieteikta pirmā saimniecība, tiks izvērtēta saistība starp pirmo saimniecību un saimniecību, ar kuru kārtējā gadā piesakās JAL. Šādos gadījumos tiks noteikts, vai JAL atbalstam pieteikto saimniecību var uzskatīt par pirmās saimniecības turpinājumu.

Par pirmās saimniecības turpinājumu tiek uzskatīta saimniecība, kas izveidota:

- mainot pirmās dibinātās saimniecības juridisko statusu; **un**
- pārņemot pirmās saimniecības īpašumā esošo lauksaimniecības zemi, **un ja**:
 - tiek likvidēta tā juridiskā persona, kas pārvaldīja pirmās dibinātās saimniecības lauksaimniecības zemi, VAI ne vēlāk kā dienu pirms pieteikšanās maksājumam tiek uzsākts saimniecības likvidācijas process, kas pabeigts ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 15.oktobrim;
 - fiziskā persona, kas pārvaldīja pirmās dibinātās saimniecības lauksaimniecības zemi, nepiesakās valsts vai ES atbalstam lauksaimniecībai.

12F Fiziskas personas izvērtēšana

Par gados jaunu lauksaimnieku ir uzskatāma fiziska persona, kura:

- pirmo reizi dibina lauku saimniecību kā saimniecības vadītājs (skat. 12D apakšnodaļu) vai kura šādu saimniecību jau ir izveidojusi piecu gadu laikā pirms pirmā Vienotā iesnieguma iesniegšanas;
- nav vecāka par 40 gadiem tajā gadā, kad tā vai tās kontrolē esošā juridiskā persona pirmo reizi iesniedz Vienoto iesniegumu saskaņā ar VPM shēmu, kas ieviesta no 2015.gada.

12G Juridiskas personas izvērtēšana

Uz JAL maksājumu var pretendēt šādas juridiskas personas:

- individuālie (ģimenes) uzņēmumi vai zemnieku saimniecības (turpmāk – zemnieku saimniecības);
- kapitālsabiedrības.

Lai juridiskai personai 2022.gadā būtu tiesības pretendēt uz JAL maksājumu, tajā ir jābūt gados jaunajam lauksaimniekam, kurš kontrolē šo juridisko personu 2022.gadā vismaz periodā no 22.maija līdz 31.decembrim bez pārtraukuma. Tas nozīmē, ka fiziskajai personai:

- jāatbilst gados jaunu lauksaimnieku nosacījumiem (skat. 12F apakšnodaļu);
- kapitālsabiedrībā ir jāpieder noteiktam skaitam kapitāldaļu un jābūt paraksta tiesībām (skat. 12.1.tabulu) vai
- zemnieku saimniecībā vai individuālajā (ģimenes) uzņēmumā jābūt paraksttiesīgam īpašniekam (skat. 12.1.tabulu).

12.1.tabula: Juridiskās personas atbilstības nosacījumi JAL

Juridiskās personas veids (JAL pirmo reizi apstiprināta 2018.-2021.gadā, vai piesakās pirmo reizi 2022.gadā)	Ja kontroli nodrošina gados jauna lauksaimnieka nosacījumiem atbilstoša/as:	Nosacījumi, kuriem jābūt izpildītiem 2022.gadā vismaz periodā no 22.maija līdz 31.decembrim (bez pārtraukuma):
Kapitālsabiedrība	viena persona	pieder vairāk par 50% un ir paraksta tiesības
	vairākas personas	katrai pieder vismaz 20% un visiem kopā vairāk par 50% , un katrai ir paraksta tiesības
Zemnieku saimniecība	viena persona	ir vienīgais paraksttiesīgs īpašnieks
	vairākas personas	ir vienīgie paraksttiesīgie īpašnieki (<i>kontrolē jānodrošina vienīgi kopā ar JAL nosacījumiem atbilstošām personām</i>)

Lai JAL atbalstu saņemtu juridiska persona, kuru pārvalda cita juridiska persona, tad ikvienai fiziskajai personai šajā kontrolējošajā juridiskajā personā ir jāatbilst JAL nosacījumiem.

Izvērtējot juridiskās personas atbilstību JAL nosacījumiem, pirmās saimniecības dibināšanas gads tiek noteikts katram no tajā esošajiem gados jaunajiem lauksaimniekiem.

12H Izmāņas juridiskās personas kontrolē

Ja turpmākajos gados kāds no gados jaunajiem lauksaimniekiem vairs nekontrolē juridiskās personas lēmumus, uzskatāms, ka tos kontrolē pārējie gados jaunie lauksaimnieki, ja kārtējā gadā vismaz periodā no 22.maija līdz 31.decembrim ir palicis vismaz viens gados jaunais lauksaimnieks, kas kontrolēja juridisko personu gadā, kad tā pirmo reizi tika apstiprināta JAL maksājumam, un ir ievēroti pārējie juridiskās personas atbilstības nosacījumi JAL (skat. 12.1.tabulā rindās “vairākas personas”).

12I JAL maksājuma ilguma noteikšana

JAL maksājumu piešķir uz pieciem gadiem, ja atbalsta pretendents atbilst JAL nosacījumiem un JAL maksājumam pirmo reizi pieteicies vismaz piecu gadu laikā pēc pirmās saimniecības dibināšanas (skat. piemēru).

Piemērs

Saimniecības dibināšanas saimniekošanas gadi	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
	dibina	1.	2.	3.	4.	5.				
Dibina pirmo saimniecību 2017.gadā, bet JAL pirmo reizi piesakās 2022.gadā										
Tiesības uz JAL	1.	2.	3.	4.	5.					
	IR	IR	IR	IR	IR					

13. BRĪVPRĀTĪGS SAISTĪTAIS ATBALSTS PAR DZĪVNIEMIEM

BSA par dzīvniekiem:

- 1) SSG: brīvprātīgs saistītais atbalsts par slaucamām govīm;
- 2) SKZ: brīvprātīgs saistītais atbalsts par kazām;
- 3) SLM: brīvprātīgs saistītais atbalsts par liellopiem;
- 4) SAI: brīvprātīgs saistītais atbalsts par aītām.

BSA nav tiesību saņemt lauksaimniekam, kurš ir pieteicies MLS.

Lauksaimniekam, kurš nepiesakās uz platību maksājumiem, bet pretendē tikai uz BSA par dzīvniekiem, atbalstu piešķir tikai tādos gadījumos, ja kopējais atbalsta apjoms ir vismaz 100 EUR. Atbalsts netiks izmaksāts, ja tas būs mazāks par 100 EUR.

13A Pieteikšanās BSA par dzīvniekiem

BSA par dzīvniekiem lauksaimnieks var saņemt, ja līdz **23.05.2022.**, bet ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2022., LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniedz Vienoto iesniegumu atbilstoši 4.nodaļā norādītajai kārtībai.

Piesakoties uz BSA par dzīvniekiem:

- Vienotā iesnieguma 1.soļa B daļā jānorāda, uz kuru BSA par dzīvniekiem vēlas pieteikties;
- var pieteikties uz vairākiem BSA par dzīvniekiem;
- nav jānorāda dzīvnieku saraksts, par kuriem vēlas saņemt atbalstu;
- nav obligāti jāpiesakās VPM saņemšanai.

B Citas atbalsta shēmas

☐	Piesakos uz „Bioloģiskās lauksaimniecības” maksājumu (BLA)
☐	Tikai daļā saimniecības tiek izmantotas bioloģiskās saimniecības metodes (uz BLA atbalstu nepretendēju)
☐	Piesakos uz maksājumu “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus NEKTĀRA IEGUVEI” (SVIN)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par slaucamām govīm (SSG)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par kazām (SKZ)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par liellopiem (SLM)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par aītām (SAI)
☐	Saimniecībā kā zaļināšanas elements tiks izmantota starpkultūra
☐	Piesakos uz maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem (JAL)

Informāciju par lauksaimniekiem, kuri var saņemt BSA par dzīvniekiem un attiecīgos dzīvniekus LAD noteiks, izmantojot LDC dzīvnieku reģistra datus. Tādēļ par deklarētajiem dzīvniekiem uzskatīs tos LDC dzīvnieku reģistrā esošos dzīvniekus, kuri atbilst atbalsta saņemšanas nosacījumiem.

Lai saņemtu BSA par dzīvniekiem, tiem jābūt reģistrētiem un apzīmētiem un par tiem jābūt sniegtai informācijai normatīvajos aktos par lauksaimniecības dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanu noteiktajā kārtībā (skat. 13.1.tabulu). Dzīvnieki, kuriem dzīvnieku reģistrā tiks konstatēti identificēšanas un reģistrēšanas pārkāpumi, tiks uzskatīti par deklarētajiem dzīvniekiem attiecībā uz kuriem konstatētas neatbilstības.

13.1.tabula. Galvenie dzīvnieku identificēšanas un reģistrēšanas nosacījumi

Notikums	Liellopi	Aitas un kazas
APZĪMĒŠANA ar divām krotālijām	20 dienu laikā pēc piedzimšanas ¹⁾²⁾	30 dienu laikā pēc piedzimšanas ¹⁾²⁾
Informācijas atjaunošana NOVIETNES reģistrā	informācija jāatjauno 7 dienu laikā par dzīvnieka piedzimšanu, pārvietošanu no/uz saimniecību (t.sk. uz kautuvi), nāvi	
Informācijas paziņošana LDC reģistram	informācija jāpaziņo 7 dienu laikā par apzīmēšanu, pārvietošanu no/uz saimniecību, nāvi (t.sk. nokaušanu, ja nekautuvē)	

¹⁾ dzīvnieks atbilst I&R prasībām, ja ir pazaudēta 1 krotālija, bet dzīvnieku iespējams identificēt pēc citiem līdzekļiem. Krotāliju pasūtījums jāveic 7 dienu laikā.

²⁾ dzīvnieks atbilst I&R prasībām, ja ne vairāk kā vienam liellopam, vienai aītai vai vienai kazai pazaudētas abas krotālijas, bet dzīvnieku iespējams identificēt pēc citiem līdzekļiem.

I&R

Dzīvnieku identificēšanas un reģistrēšanas prasībām jābūt izpildītām no turēšanas perioda pirmās dienas līdz turēšanas perioda beigām.

- Ja pārkāpumi būs novērsti līdz turēšanas perioda pirmajai dienai, tie netiks uzskatīti par neatbilstībām un neietekmēs dzīvnieka atbilstību BSA saņemšanas nosacījumiem.
- Par vienu noteiktu pārkāpumu attiecībā uz konkrētu dzīvnieku sods var tikt piešķirts vienu reizi dzīvnieka mūžā.

Pārbaudes uz vietas

LDC veiks pārbaudes uz vietas saimniecībā, lai pārliecinātos par dzīvnieku atbilstību BSA saņemšanas nosacījumiem, t.sk. dzīvnieku atbilstību identificēšanas un reģistrēšanas prasībām.

Atbalsta likme

Atbalsta likme par dzīvnieku kārtējā gadā tiks aprēķināta, dalot attiecīgā BSA maksimālo atbalsta apjomu ar to dzīvnieku skaitu, kas atbilst BSA saņemšanas nosacījumiem.

13B Brīvprātīgs saistītais atbalsts par slaucamām govīm

Atbalstu var saņemt par slaucamo govi, ja:

- 1) tā noturēta lauksaimnieka ganāmpulkā trīs mēnešus pēc kārtas, sākot no 15.05.2022.;
- 2) izslaukums no govīm pārraudzības gadā (01.10.2021. – 30.09.2022.) pēdējā noslēgtā standartlaktācijā ir:
 - vismaz 5500 kg vai 4500 kg (bioloģiskās turēšanas apstākļos vai Latvijas brūnās un Latvijas zilās šķirnes govīm, ko izmanto lauksaimniecības ģenētisko resursu saglabāšanai);
 - pirmcipienēm izslaukuma prasība netiek attiecināta, ja pārraudzības gadā standartlaktācija nav noslēgta, un tām tiek veikta pārraudzība vismaz līdz 30.09.2022.;
- 3) tā ir reģistrēta un apzīmēta un par to ir sniegta informācija normatīvajos aktos par lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanu un reģistrēšanu noteiktajā kārtībā;
- 4) lauksaimnieks nodrošina piena izslaukuma kontroli, datu sagatavošanu un uzglabāšanu saskaņā ar pārraudzības kārtību;
- 5) lauksaimnieks izveido un veic saimniecības piena izmantošanas uzskaiti (t.sk. par pienu, kas izmantots pašpatēriņam, dzīvnieku barošanai, realizācijai, pārstrādei uz vietas saimniecībā vai kas iznīcināts) elektroniskā veidā vai iekārtojot uzskaites žurnālu, kurā informācija sakārtota hronoloģiskā secībā pēc piena izmantošanas datuma, t.sk. pēc kontroles datuma, pēc piena piegādes datuma, norādot ziņas par piena pircēju un piegādāto piena daudzumu, pēc piena pārstrādes datuma, ja piens tiek pārstrādāts saimniecībā.

13C Brīvprātīgs saistītais atbalsts par kazām

Atbalstu var saņemt par kazu, ja:

- 1) ganāmpulkā ir vismaz trīs atbalsttiesīgas kazu mātes;
- 2) tā laika posmā no 01.10.2021. līdz 30.09.2022. ir atnesusies;
- 3) tā noturēta lauksaimnieka ganāmpulkā trīs mēnešus pēc kārtas, sākot no 15.05.2022.;
- 4) tā ir reģistrēta un apzīmēta, un par to ir sniegta informācija normatīvajos aktos par lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanu un reģistrēšanu noteiktajā kārtībā.

13D Brīvprātīgs saistītais atbalsts par liellopiem

- 1) Atbalstu var saņemt par liellopu, ja tas pieder gaļas šķirnei vai piena – gaļas šķirnei vai iegūts krustojot ar šo šķirņu dzīvniekiem:
 - par teli, kas vēl nav atnesusies: 2022.gadā lauksaimnieka ganāmpulkā sasniegusi 16 mēnešu vecumu un lauksaimnieka ganāmpulkā noturēta 6 mēnešus ilgu turēšanas periodu, kas noslēdzas 16 mēnešu vecuma sasniegšanas dienā;
 - par bulli vai vērsi: 2022.gadā lauksaimnieka ganāmpulkā sasniedzis 16 mēnešu vecumu un lauksaimnieka ganāmpulkā noturēts 6 mēnešus ilgu turēšanas periodu, kas noslēdzas 16 mēnešu vecuma sasniegšanas dienā;
 - par zīdītājgovi, kas netiek slaukta, bet tiek izmantota teļu zīdīšanai: ir atnesusies divu gadu laikposmā, kas noslēdzas 15.11.2022. un lauksaimnieka ganāmpulkā noturēta 6 mēnešus pēc kārtas, sākot no 15.05.2022.
- 2) Liellopam jābūt reģistrētam un apzīmētam, un par to ir jābūt sniegtai informācijai normatīvajos aktos par lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanu un reģistrēšanu noteiktajā kārtībā;
- 3) Atbilstošās gaļas šķirnes: Šarolē, Herefordas, Aberdinangus, Limuzīnas, Hailandes, Galovejas, Beļģijas zilā, Hekes, Aubrak, Blondais akvitānietis, Pjemontas, Deksteras, Saleras, Shorthorn, Vagjū, gaļas šķirņu krustojums;
- 4) Atbilstošās piena – gaļas šķirnes: Stepju pelēkā, Simentāles, Tiroles pelēkā, Montbeljardas, Šveices brūnā.

Krustojuma dzīvnieki:

Atbalstu par krustojuma dzīvniekiem, kuriem šķirnes kods ir XX vai XP, var saņemt, ja viens vai abi no vecākiem pieder gaļas vai piena – gaļas šķirnei un tiek izpildīti arī pārējie atbalsta saņemšanas nosacījumi.

Piena šķirņu dzīvnieki:

BSA par liellopiem nepiešķir par piena šķirņu dzīvniekiem.

13E Brīvprātīgs saistītais atbalsts par aitām

Atbalstu var saņemt par aitu, ja:

- 1) ganāmpulkā ir vismaz trīs atbalsttiesīgas aitu mātes;
- 2) tā pieder gaļas šķirnei (Šarolē, Dorperas, Dorsetas, Igaunijas baltgalve, Il de France, Swifter, Sufolkas, Tekselas, Vācijas merino vietējā, Persijas melngalve, Dala, Norvēģijas baltā, Hempšīras, gaļas šķirņu krustojums) vai vilnas – gaļas šķirnei (Latvijas tumšgalve, Oksforddaunas, Igaunijas tumšgalve, Haidšnukes ragainā pelēkā, Somijas landrase, Soa, Gotlandes, Romanovas, Leisteres, Jakobs, Lietuvas melngalve, Vācijas melngalve, Šropšīras) vai piena šķirnei (Ostfīrīzijas piena, Beļģu piena, Lakonas, piena šķirņu krustojums) vai iegūta krustojot ar šo šķirņu dzīvniekiem;
- 3) tā laika posmā no 01.10.2021. līdz 30.09.2022. ir atnesusies;
- 4) tā noturēta lauksaimnieka ganāmpulkā trīs mēnešus pēc kārtas, sākot no 01.07.2022.;
- 5) tā ir reģistrēta un apzīmēta, un par to ir sniegta informācija normatīvajos aktos par lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanu un reģistrēšanu noteiktajā kārtībā.

14. BRĪVPRĀTĪGS SAISTĪTAIS ATBALSTS PAR PLATĪBĀM

BSA par platībām 2022.gadā:

- 1) SSK: brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētas sēklas kartupeļiem;
- 2) SSA: brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām;
- 3) SLS: brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētu labības sēklu;
- 4) SAP: brīvprātīgs saistītais atbalsts par proteīnaugiem;
- 5) SVR: brīvprātīgs saistītais atbalsts par vasaras rapsi un vasaras ripsi;
- 6) SMI: brīvprātīgs saistītais atbalsts par miežiem;
- 7) SDA: brīvprātīgs saistītais atbalsts par dārzeņiem;
- 8) SAU: brīvprātīgs saistītais atbalsts par augļiem un ogām;
- 9) SKC: brīvprātīgs saistītais atbalsts par cietes kartupeļiem.

Atbalsta likme:

Atbalsta likme par BSA platībām kārtējā gadā tiks aprēķināta, dalot attiecīgā BSA maksimālo atbalsta apjomu ar atbalsttiesīgo hektāru skaitu.

UZMANĪBU! Attiecīgo atbalsta veidu par konkrēto platību noraidīs, ja lauksaimnieks būs radījis mākslīgus apstākļus, t.i., nebūs iegūts TM MK noteikumos noteiktais sertificētas sēklas daudzums (SSK, SSA, SLS), nebūs novākta raža vai attiecīgos gadījumos jauns ilggadīgo kultūraugu stādījums nebūs ierīkots, izmantojot kultūraugam piemērotu stādīšanas metodi!

14A Pieteikšanās BSA par platībām

BSA par platībām lauksaimnieks var saņemt, ja līdz **23.05.2022.**, bet ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2022., LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniedz Vienoto iesniegumu (nepieciešamības gadījumā arī citus papildu dokumentus) atbilstoši 4.nodaļā norādītajai kārtībai.

Piesakoties BSA par platībām, Vienotā iesnieguma 1.soļa C daļas:

- 5.kolonnā jāizvēlas konkrētajā laukā audzētā kultūrauga kods;
- 6.kolonnā lauks jāpiesaka VPM, atstājot automātiski piesaistīto izvēlni "VPM";
- 7.kolonnā lauks jāpiesaka BSA par platībām, atstājot automātiski piesaistīto BSA veidu vai izvēloties citu.

C Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzskaitē

Lauka numurs	Bloka numurs	Lauka zīmējums	Lauka platība (ha)	Kultūras kods	Pamata atbalsta veids	BSA par platību	Agrovides atbalsta veidi: BDUZ, VSMO, RLZP, SVIN	BDUZ platība (ha)	ENP netiks izmantoti AAL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	47476-25355	Bloka	26.04	131: Mieži, vasaras	VPM	BSA par miežiem (SI)	Nepiesakos		

Svarīgi!

Lauksaimniekam Vienotā iesnieguma 1.soļa C daļas 7.kolonnā jāatzīmē pareizā izvēlne:

- 1) ja norādītais kultūrauga kods ir atbilstošs BSA veidam, kurā nav nepieciešama kultūrauga sertificēšana un tas nav BSA par cietes kartupeļiem, 7.kolonnā automātiski piesaistīsies atbilstošais BSA veids. Ja lauksaimnieks attiecīgo lauku nevēlas pieteikt BSA par platībām, izvēlnē jāatzīmē "Nepiesakos";
- 2) ja norādītais kultūrauga kods ir atbilstošs BSA par cietes kartupeļiem vai BSA veidam, kurā ir nepieciešama kultūrauga sertificēšana, 7.kolonnas izvēlnē automātiski piesaistīsies atzīme "Nepiesakos". Ja lauksaimnieks attiecīgo lauku vēlas pieteikt BSA par platībām, izvēlnē jāatzīmē attiecīgais atbalsta veids;
- 3) ja norādītais kultūrauga kods ir atbilstošs diviem BSA veidiem, 7.kolonnas izvēlnē automātiski piesaistīsies BSA veids, kurā nav nepieciešama kultūrauga sertificēšana un kurš nav BSA par cietes kartupeļiem. Lauksaimniekam ir iespēja piesaistīto BSA veidu mainīt, izvēlnē atzīmējot attiecīgo BSA veidu. Ja lauksaimnieks attiecīgo lauku nevēlas pieteikt BSA par platībām, izvēlnē jāatzīmē "Nepiesakos";
- 4) ja norādītais kultūrauga kods nav atbilstošs nevienam BSA veidam, 7.kolonnas izvēlnē automātiski piesaistīsies atzīme "Nepiesakos" un BSA atbalsta veidu nebūs iespēja izvēlēties.

Kultūraugu atbilstība vairākiem atbalsta veidiem

- Lauksaimnieks vienlaikus par vienu un to pašu platību var saņemt tikai vienu BSA.
- Pretendējot uz SVIN, lauksaimnieks par attiecīgo platību vienlaikus nevar saņemt SAP, SSA vai SLS.

Piemēram:

- lauksaimnieks vienlaikus par vienu un to pašu platību nevar saņemt SKC un SSK. Piesakoties SKC, jānorāda k.k. 825, bet piesakoties SSK jānorāda k.k. 821.
- ja lauksaimnieks, piemēram, miežu lauka vienu pusi vēlas pieteikt SLS, bet otru pusi no lauka – SMI, Vienotajā iesniegumā tie ir jādeklarē kā divi atsevišķi lauki.

14B BSA par sertificētu sēklu

Sēklu sertifikācija

- Ja kādu no laukiem vēlas pieteikt SSK, SLS vai SSA, tad līdz kārtējā gada 25.maijam VAAD jāiesniedz veidlapa "Pieteikums sēklaudzēšanas lauku apskatēm".
- Atbilstību BSA saņemšanas nosacījumiem pārbaudīs LAD un VAAD.
- Sēklu sertifikācija jāveic līdz nākamā gada 15.maijam.
- Ja kārtējā gadā izaudzētā sēkla attiecībā uz SLS vai SSA ir sertificēta citā ES dalībvalstī, lauksaimniekam līdz nākamā gada 15.aprīlim LAD jāiesniedz attiecīgās ES dalībvalsts par sēklu sertificēšanu atbildīgās iestādes izsniegts dokuments par kārtējā gadā izaudzēto un līdz nākamā gada 15.aprīlim sertificēto attiecīgās sugas un šķirnes sēklu daudzumu.
- VAAD līdz nākamā gada 15.maijam LAD iesniegs informāciju par sēklaudzēšanas platībām, kurās tiek izpildītas sēklaudzēšanas prasības saskaņā ar normatīvajiem aktiem par sēklaudzēšanu, tostarp iegūta atbalsttiesīgās kategorijas sēkla.

SVARĪGI!

Vienotajā iesniegumā norādītajam lauka numuram, bloka numuram, platībai un kultūraugam ir jāsakrīt ar norādīto veidlapā "Pieteikums sēklaudzēšanas lauku apskatēm" (skat. 14.1.attēlu).

1. Vienotais iesniegums

C Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzskaitē

Ir pieteikts:

- 1 BSA par sertificētu labības sēklu
- 2 BSA par miežiem

Lauka numurs	Bloka numurs	Lauka zīmēšana	Lauka platība (ha)	Kultūras kods	Pamata atbalsta veids	BSA par platību	Agrovīdes atbalsta veids: BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN	BDUZ platība (ha)	ENP netīks izmantoti AAL
1	54806-31326	Blokā	8.43	131: Mieži, vasaras	VPM	SLS	1	Nepiesakos	
2	54806-31326	Blokā	8.00	131: Mieži, vasaras	VPM	SMI	2	RLZP	

2. Pieteikums VAAD

PIETEIKUMS sēklaudzēšanas lauku apskatēm

Suga, šķirne	Izsētās sēklas kategorija	Lauka Nr. vai nosaukums Lauka platība, ha	Izsētās sēklas daudzums, kg	Sēklas kvalitāte apliecinotā dokumenta nosaukums, numurs, izsniegšanas datums Sēklu partijas numurs	Sēšanas datums	Priekšaugi
MIEŽI	PB	Nr.1. 54806-31326 8,43 ha				gads audzētā suga

14.1.attēls. Vienotā iesnieguma un veidlapas "Pieteikums sēklaudzēšanas lauku apskatēm" aizpildīšanas kārtība

Pārdeklarācijas un sodi

Ja atbalsttiesīgā platība, pārbaudēs uz vietas uzmērītā vai sēklaudzēšanas lauku apskatēs par atbilstošu noteiktā, ir mazāka nekā Vienotajā iesniegumā uz BSA par sertificētu sēklu deklarētā platība, tad tiek piemēroti pārdeklarāciju sodi (skat. 22B apakšnodaļu).

Pārdeklarācijas sodus BSA par sertificētu sēklu nepiemēro nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu dēļ, īpaši, ja tos izraisījušas slimības, kaitēkļi un nelabvēlīgi laika apstākļi. Konstatējot nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu iestāšanos, lauksaimniekam jāuzņem fotogrāfijas pierādījumam un nekavējoties jāinformē VAAD, lai tas attiecīgo platību var apsekot.

UZMANĪBU! Attiecīgo atbalsta veidu par konkrēto platību noraida, ja netiek iegūts noteiktais sertificētais sēklas daudzums!

Piesakoties SSK, SSA vai SLS, jānodrošina, ka vidēji no 1 ha tiek iegūts normatīvajos aktos noteiktais sertificētais sēklas daudzums. Ja nosacījums nav izpildīts, uzskata, ka lauksaimnieks radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai, un attiecīgo atbalsta veidu par konkrēto platību noraida (skat. 1. un 2.piemēru).

1.piemērs: SSK noraidīšana par konkrētu platību, ja lauksaimnieks radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai

BSA deklarētā sēklas kartupeļu platība konvencijālā saimniecībā	10 ha
Sertificēto sēklas kartupeļu daudzums, kas vidēji jāiegūst no 1 ha	10,3 t
Kopējais sēklas kartupeļu daudzums, kas jāsertificē no 10 ha	vismaz 103 t
Kopējais sertificēto sēklas kartupeļu daudzums no 10 ha	100 t
Sertificēto sēklas kartupeļu daudzums, kas iegūts vidēji no 1 ha	10 t (nav izpildīts nosacījums 10,3 t/ha)
Apmaksātās atbalsttiesīgās platības aprēķins	100t / 10,3 t/ha = 9,70 ha

2.piemērs: SSA noraidīšana par konkrētu platību, ja lauksaimnieks radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai

SSA deklarētā platība konvenciālā saimniecībā	plavas timotiņš	4 ha
	lucerna	5 ha
	KOPĀ	9 ha
Sertificētās sēklas daudzums, kas vidēji jāiegūst no 1 ha	plavas timotiņš	0,29 t
	lucerna	0,11 t
Kopējais sēklas daudzums, kas jāsertificē	plavas timotiņš	1,16 t (0,29 t x 4 ha)
	lucerna	0,55 t (0,11 t x 5 ha)
Kopējais sertificētais sēklas daudzums	plavas timotiņš	1,5 t
	lucerna	0,5 t
Sertificētais sēklas daudzums, kas iegūts vidēji no 1 ha	plavas timotiņš	0,38 t (izpildīts nosacījums 0,29 t/ha)
	lucerna	0,10 t (nav izpildīts nosacījums 0,11 t/ha)
Apmaksātās atbalsttiesīgās platības aprēķins	plavas timotiņš	4 ha
	lucerna	0,5 t / 0,11 t/ha = 4,54 ha
	KOPĀ	8,54 ha

14C BSA par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām

No 2021.gada konvenciālajās un bioloģiskajās saimniecībās iegūstamais sertificējamās sēklas daudzums atšķiras (skat. 14.1.tabulu).

BSA par sertificētu stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām var saņemt, ja:

- 1) attiecīgajā platībā tiek audzēts plavas timotiņš, plavas auzene, hibrīdā airene, daudzziņu viengadīgā airene, sarkanā auzene, ganību airene, niedru auzene, plavas skarene, kamolzāle, auzēnairene, sarkanais āboliņš, baltais āboliņš, austrumu galega, lucerna, bastarda āboliņš, facēlija, ragainie vanagnadziņi, zirņi, vīķi, lauka pupas vai lupīna (saldā jeb dzeltenā, baltā vai šaurlapu);
- 2) tiek izpildītas stiebrzāļu un lopbarības augu sēklaudzēšanas prasības, tostarp līdz nākamā gada 15.maijam iegūta PB, B un C kategorijas sēkla;
- 3) kopējā viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM;
- 4) **vidēji no 1 ha ir iegūts un sertificēts atbilstošs attiecīgās sugas sēklu daudzums.** Maksimālo ha skaitu, par kuru var saņemt atbalstu, nosaka, sertificēto sēklas daudzumu dalot ar attiecīgās sugas sēklu ražības rādītāju. **Ja nosacījums nav izpildīts, uzskata, ka lauksaimnieks radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai, un attiecīgo atbalsta veidu par konkrēto platību noraida;**
- 5) lauksaimnieks, piesakot stiebrzāļu un lopbarības augu platību VAAD lauku apskatei līdz kārtējā gada 25.maijam, sēklaudzēšanas lauku apskates pieteikumā norāda lauka numuru un lauka bloka numuru atbilstoši Vienotajam iesniegumam;
- 6) ja kārtējā gadā izaudzētā sēkla ir sertificēta citā ES dalībvalstī, lauksaimniekam līdz nākamā gada 15.aprīlim LAD jāiesniedz attiecīgās ES dalībvalsts par sēklu sertificēšanu atbildīgās iestādes izsniegts dokuments par kārtējā gadā izaudzēto un līdz nākamā gada 15.aprīlim sertificēto attiecīgās sugas un šķirnes sēklu daudzumu.

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14D BSA par sertificētu labības sēklu

No 2021.gada konvenciālajās un bioloģiskajās saimniecībās iegūstamais sertificējamās sēklas daudzums atšķiras (skat. 14.1. tabulu).

BSA par sertificētu labības sēklu var saņemt, ja:

- 1) attiecīgajā platībā tiek audzēti kvieši (*Triticum aestivum* L., *Triticum spelta* L.), rudzi (*Secale cereale* L.), tritikāle (*Triticosecale* Wittm), mieži (*Hordeum vulgare* L.), auzas (*Avena sativa* L., *Avena byzantina* K.Koch, *Avena nuda* L.) un griķi (*Fagopyrum esculentum* Moench);
- 2) tiek izpildītas labības sēklaudzēšanas prasības, tostarp līdz nākamā gada 15.maijam iegūta PB, B un C kategorijas sēkla;
- 3) kopējā viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM;
- 4) **vidēji no 1 ha ir iegūts un sertificēts atbilstošs attiecīgās sugas sēklu daudzums.** Maksimālo ha skaitu, par kuru var saņemt atbalstu, nosaka, sertificēto sēklas daudzumu dalot ar attiecīgās sugas sēklu ražības rādītāju. **Ja nosacījums nav izpildīts, uzskata, ka lauksaimnieks radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai, un attiecīgo atbalsta veidu par konkrēto platību noraida;**
- 5) lauksaimnieks, piesakot labības sēklu platību VAAD lauku apskatei līdz kārtējā gada 25.maijam, sēklaudzēšanas lauku apskates pieteikumā norāda lauka numuru un lauka bloka numuru atbilstoši Vienotajam iesniegumam.

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14.1.tabula. Sertificētu sēklu minimālā ražība

Nr. p.k.	Kultūraugu sugas	t/ha	Bioloģiskajās lauksaimniecības kontroles sistēmā iekļautajās platībās t/ha
1. Stiebrzāles			
1.1.	Pļavas timotiņš	0,29	0,20
1.2.	Pļavas auzene	0,29	0,25
1.3.	Sarkanā auzene	0,33	0,26
1.4.	Daudzziedu viengadīgā airene	0,59	0,32
1.5.	Hibrīdā airene	0,54	0,30
1.6.	Ganību airene	0,57	0,27
1.7.	Kamolzāle	0,12	0,10
1.8.	Auzeņairene	0,43	0,25
1.9.	Niedru auzene	0,37	0,26
1.10.	Pļavas skarene	0,25	0,10
2. Tauriņzieži			
2.1.	Sarkanais āboliņš	0,23	0,10
2.2.	Baltais āboliņš	0,20	0,05
2.3.	Lucerna	0,11	0,10
2.4.	Austrumu galega	0,16	0,15
2.5.	Bastarda āboliņš	0,14	0,05
2.6.	Facēlija	0,05	0,05
2.7.	Ragainais vanagnadziņš	0,05	0,05
3. Pākšaugi			
3.1.	Zirņi	0,86	0,50
3.2.	Lauka pupas	1,91	1,20
3.3.	Lupīnas (saldā jeb dzeltenā, baltā, šaurlapu)	0,40	0,40
3.4.	Vīķi	0,40	0,40
4. Labība			
4.1.	Mieži, vasaras	1,41	1,00
4.2.	Kvieši, vasaras	1,89	1,10
4.3.	Auzas	1,85	1,00
4.4.	Griķi	0,52	0,40
4.5.	Tritikāle, vasaras	1,00	1,00
4.6.	Kvieši, ziemas	2,33	1,30
4.7.	Rudzi	1,40	1,40
4.8.	Tritikāle, ziemas	1,45	1,40
4.9.	Mieži, ziemas	1,20	1,20

14E BSA par sertificētas sēklas kartupeļiem

BSA par sertificētas sēklas kartupeļiem var saņemt, ja:

- 1) attiecīgajā platībā ir iestādīti pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas kategorijas pirmās paaudzes sēklas kartupeļi;
- 2) tiek izpildītas kartupeļu sēklaudzēšanas prasības, tostarp līdz nākamā gada 15.maijam iegūta pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas kategorijas sēkla;
- 3) kopējā sēklas kartupeļu viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM;
- 4) lauksaimnieks, piesakot sēklas kartupeļu platību VAAD lauku apskatei līdz kārtējā gada 25.maijam, sēklaudzēšanas lauku apskates pieteikumā norāda lauka numuru un lauka bloka numuru atbilstoši Vienotajam iesniegumam;
- 5) **vidēji no 1 ha iegūtas un sertificētas vismaz 10,3 t sēklas kartupeļu konveciālās saimniecībās, bet 8,0 t bioloģiskajās saimniecībās.** Maksimālo ha skaitu, par kuru var saņemt atbalstu, nosaka, sertificēto sēklas kartupeļu daudzumu dalot ar 10,3 vai 8,0. **Ja nosacījums netiks izpildīts, tiks uzskatīts, ka lauksaimnieks radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai, un attiecīgais atbalsta veids par konkrēto platību tiks noraidīts.**

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14F BSA par proteīnaugiem

BSA par proteīnaugiem var saņemt par proteīnaugu platību, ja:

- 1) to aizņem tīrsējā sētas lauka pupas, zirņi, vīķi, lupīna, lucerna, austrumu galega, soja, kaņepes, sarkanais āboliņš, bastarda āboliņš vai baltais āboliņš vai iepriekš minēto kultūraugu savstarpēji maisījumi;
- 2) to aizņem maisījumos ar graudaugiem sēti zirņi vai vīķi, ja zirņu vai vīķu sēklas masas, augu skaita vai to zaļmasas īpatsvars ir lielāks par 50%;
- 3) tā ir atbalsttiesīga VPM saņemšanai, lauksaimniekam pretendējot uz BSA SAP par kaņepju platību;
- 4) kopējā proteīnaugu viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM;
- 5) proteīnaugi netiek izmantoti enerģijas ieguvei (saimniecībā, kurā audzē proteīnaugus arī enerģijas ieguvei, jāiesniedz informācija par kultūraugu izmantošanas veidiem, aizpildot Vienotā iesnieguma 5.solī “Kultūraugu izmantojums” un jānodrošina uzskaitē par saimniecībā iegūto proteīnaugu ieguvu un izlietošanu).

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14G BSA par vasaras rapsi un vasaras ripsi

BSA par vasaras rapsi (*Brassica napus subsp. napus f. annua*) vai vasaras ripsi (*Brassica rapa*) lauksaimnieks var saņemt, ja viena vai vairāku lauku kopējā atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM.

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

No 2021.gada šim atbalstam pieteiktajām platībām tiks veikts monitorings. Tas nozīmē, ka atbalsta saņemšanas nosacījumu izpilde, t.sk. ražas novākšana, konkrētajos laukos tiks noteikta, izmantojot satelītattēlus.

14H BSA par dārzeniņiem

BSA par dārzeniņiem var saņemt, ja:

- 1) attiecīgajā platībā audzē tomātus, sīpolus, šalotes sīpolus, ķiplokus, puravus, galviņkāpostus, ziedkāpostus, citus kāpostus (izņemot lopbarības kāpostus), galda kolrābjus, burkānus, galda kāļus, galda bietes, mangoldu (lapu bietes), selerijas, redīsus, melnos rutkus, pētersīļus, pastinakus, gurķus, kornišonus, dārza ķirbjus, cukīni, kabačus, patisonus, vīģlapu ķirbjus, lielaugļu ķirbjus, muskata ķirbjus, skābenes, rabarberus, spinātus, mārīrutkus, parastās dilles vai salātus;
- 2) kopējā viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM.

Ja BSA SDA platība saimniecībā ir vairāk nekā 3 ha, tad jāizveido lauku vēsture, kur kārtējā gadā par katra kultūrauga laukiem jānorāda:

- 1) lauka nosaukums vai numurs un platība;
- 2) audzētā kultūrauga suga un šķirne;
- 3) agrotehniskie pasākumi un to īstenošanas datums;
- 4) izmantotie mehāniskie, bioloģiskie, agrotehniskie vai ķīmiskie augu aizsardzības pasākumi, norādot lietotā augu aizsardzības līdzekļa nosaukumu, devu, apstrādāto platību, apstrādes datumu un apstrādes pamatojumu;
- 5) ražas novākšanas datumu un iegūtās ražas daudzumu.

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14I BSA par miežiem

BSA par miežiem lauksaimnieks var saņemt, ja kopējā viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par vienu hektāru un tā ir pieteikta VPM.

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14J BSA par augļiem un ogām

BSA par augļiem un ogām var saņemt, ja:

- 1) attiecīgajā platībā audzē vīnogas, ābeles, bumbieres, krūmcidonijas, smiltsērķšķus, saldus un skābos ķiršus, plūmes, dārza pīlādžus, zemenes, krūmmellenes, lielo dzērvenes, upenes, sarkanās un baltās jāņogas, ērkšķogas, aronijas, avenes vai kazenēs, sausseržus, irbenes, plūškokus, melones vai arbūzus;
- 2) kopējā viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM.

Ja BSA SAU platība saimniecībā ir vairāk nekā 3 ha, tad jāizveido lauku vēsture, kur kārtējā gadā par katra kultūrauga laukiem jānorāda:

- 1) lauka nosaukums vai numurs un platība;
- 2) audzētā kultūrauga suga un šķirne;
- 3) agrotehniskie pasākumi un to īstenošanas datums;
- 4) izmantotie mehāniskie, bioloģiskie, agrotehniskie vai ķīmiskie augu aizsardzības pasākumi, norādot lietotā augu aizsardzības līdzekļa nosaukumu, devu, apstrādāto platību, apstrādes datumu un apstrādes pamatojumu;
- 5) ražas novākšanas datumu un iegūtās ražas daudzumu.

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14K BSA par cietes kartupeļiem

BSA par cietes kartupeļiem var saņemt, ja:

- 1) lauksaimnieks ir noslēdzis kartupeļu audzēšanas līgumu ar cietes ražotāju par noteiktu cietes kartupeļu stādījumu platību un noteikta kartupeļu daudzuma piegādi 2022.gadā;
- 2) kopējā cietes kartupeļu viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM;
- 3) no 1 ha novāktiem un cietes ražotājam piegādātajiem cietes kartupeļiem ir iegūtas vismaz 3,5 tonnas kartupeļu cietes. Maksimālais ha skaits, par kuru var saņemt atbalstu, nepārsniedz līgumā noteikto cietes kartupeļu aizņemto ha skaitu un skaitu, ko nosaka, dalot ar 3,5 to kartupeļu cietes daudzumu, ko iegūst no kārtējā gada kartupeļu cietes ražotājam piegādātajiem kartupeļiem.

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

Attiecīgajiem laukiem, no kuriem visi izaudzētie kartupeļi tiks nodoti pārstrādei cietē, Vienotā iesnieguma 1.solā C daļas:

- 5.kolonnā jāizvēlas cietes kartupeļu kultūrauga kods (k.k. 825);
- 6.kolonnā lauks jāpiesaka VPM, atstājot automātiski piesaistīto izvēlni "VPM"
- 7.kolonnā lauks jāpiesaka BSA, izvēlnē atzīmējot "BSA par cietes kartupeļiem".

C Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzskaitē

Lauka numurs	Bloka numurs	Lauka zīmēšana	Lauka platība (ha)	Kultūras kods	Pamata atbalsta veids	BSA par platību	Agrovides atbalsta veidi: BDUZ, VSMO, RLZP, SVIN	BDUZ platība (ha)	ENP netiks izmantoti AAL	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	47476-25355		Blokā ▾	5.84	825: Cietes kartupeļi ▾	VPM ▾	SKC ▾	Nepiesakos ▾		✗
2			Blokā ▾		Bez ▾	Nepiesakos ▾	Nepiesakos ▾	Nepiesakos ▾		✗

Pārdeklarācijas un sodi

Ja atbalsttiesīgā platība, pārbaudēs uz vietas uzmērītā vai ar cietes ražību 3,5 t/ha "nosegtā" platība, ir mazāka nekā Vienotajā iesniegumā uz SKC deklarētā platība vai ar cietes ražotāju noslēgtajā līgumā norādītā platība, tad tiek piemēroti pārdeklarācijas sodi (skat. 3.piemēru).

3.piemērs: Atbalsttiesīgās platības noteikšana SKC

BSA deklarētā cietes kartupeļu platība	16 ha
Kopējais cietes daudzums, kas jānodrošina (16 ha x 3,5 t)	vismaz 56 t
Izpildītais cietes daudzums	49 t
Atbalsttiesīgās platības noteikšana, cietes daudzumu dalot ar 3,5	49 t / 3,5 t/ha = 14 ha
(BSA deklarētā cietes kartupeļu platība – atbalsttiesīgā platība) = pārdeklarētā platība	16 ha – 14 ha = 2 ha
(Pārdeklarētā platība / atbalsttiesīgā platība) = pārdeklarētās platības procentuālā daļa	2 / 14 x 100% = 14,29%
Pārdeklarētās platības apjoms ir 14,29%, kas ir lielāks par 3%, bet nepārsniedz 20%. Šis intervāls paredz atbalsttiesīgās platības samazinājumu par pārdeklarētās platības divkārtu apjomu	2 x 2 ha = 4 ha
Apmaksātās platības aprēķins	14 ha – 4 ha = 10 ha

15. LAUKU ATTĪSTĪBAS PLATĪBATKARĪGIE PASĀKUMI UN AKTIVITĀTES

LAP platībatkarīgie pasākumi ir:

- “Agrovide un klimats”, kas ietver aktivitātes BDUZ, VSMD, RLZP un SVIN;
- “Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA), kas ietver aktivitātes BLAJ un BLAV;
- “Kompensācijas maksājums par *Natura 2000* mežu teritorijām” (NIM).

15A Kopējie LAP pasākumu atbilstības nosacījumi

LAP pasākumi / aktivitātes	Nepieciešamā minimālā kopējā atbalsttiesīgā platība	Viena lauka minimālā platība	Vai platības obligāti jāpiesaka arī VPM vai MLS (tiem, kas apstiprināti MLS 2015.gadā)?	Vai platībām jābūt atbalsta pretendenta īpašumā vai tiesiskajā valdījumā kārtējā gada 15.jūnijā?
BDUZ, VSMD, SVIN, BLA	1 ha	0,3 ha	jā	Jā
RLZP	10 ha	0,3 ha	jā	
NIM	1 ha	0,1 ha ^{*)}	nē	

^{*)} arī viena ierobežojuma veida minimālajai platībai vienā laukā jābūt vismaz 0,1 ha

Pasākumu “Agrovide un klimats” un BLA aktivitātēs daudzgadu saistību periodā atbalsta pretendents var mainīt lauku atrašanās vietu, izņemot BDUZ aktivitātē, kur visā saistību periodā lauku maiņa nav pieļaujama!

Atbalsta pretendents,

piesakoties uz LAP pasākumiem “Agrovide un klimats” un BLA, apņemas:

- katru gadu visā saistību periodā iesniegt LAD Vienoto iesniegumu;
- visā daudzgadu saistību periodā nesamazināt apstiprināto saistību platību;
- ievērot atbalsta saņemšanas nosacījumus.

un visos LAP pasākumos visā saimniecībā ievēro:

- savstarpējās atbilstības prasības, kas noteiktas TM MK noteikumos (skat. 21.2.tabulu);
- minimālās organiskā mēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu lietošanas prasības un citas obligātās prasības, kas noteiktas tiesību akta “Noteikumi par valsts un ES atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.-2020.gada plānošanas periodā, kā arī pārejas laikā 2021. un 2022.gadā” (turpmāk – LAP MK noteikumi) 1.pielikumā (skat. 21.1.tabulu) – izņemot NIM.

15B Pieteikšanās LAP pasākumu aktivitātēm

Lai pieteiktos atbalstiem LAP aktivitātēs, atbalsta pretendents **līdz 2022.gada 23.maijam** vai ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.jūnijam LAD Elektroniskās pieteikšanās sistēmā jāiesniedz Vienotais iesniegums (skat. detalizētu informāciju 4.nodaļā).

Piesakoties NIM atbalstam, LAD Elektroniskās pieteikšanās sistēmā Vienotajā iesniegumā jāaizpilda 6.solis “*Natura 2000* mežiem pielikums” (skat. 19D apakšnodaļu).

Ja BLA saimniecība par atsevišķām platībām vēlas saņemt BDUZ atbalstu

Lai saņemtu atbalstu BLA pasākumā, visām saimniecības vienībām (t.sk. lauksaimniecības dzīvniekiem) ir jābūt bioloģiski sertificētām. Ja bioloģiski sertificētā saimniecībā ir bioloģiski vērtīgie zālāji un atbalsta pretendents par šo platību vēlas saņemt BDUZ, nevis BLA atbalstu, tad Vienotā iesnieguma C daļā pie attiecīgā lauka 5.kolonnā jāievada k.k.710 *Ilggadīgie zālāji* un 8.kolonnā jānorāda BDUZ apsaimniekošanas veids – pļaušana vai ganīšana. Šajā gadījumā par konkrēto lauku tiks izmaksāts BDUZ atbalsts, bet par pārējo lauku platībām – BLA atbalsts.

Piesakot zālāju platību BDUZ atbalstam, atbalsta pretendents attiecībā uz šo platību būs jāievēro visi nosacījumi, kas paredzēti BDUZ aktivitātē. Piemēram, ja atbalsttiesīgajā platībā ir ES nozīmes zālāju biotops, jāapmeklē 16 stundu apmācību kursi par zālāju biotopu un sugu dzīvotņu apsaimniekošanas metodēm.

16. NOTEIKUMI PAR PASĀKUMU “AGROVIDE UN KLIMATS” UN “BIOLOĢISKĀ LAUKSAIMNIECĪBA” SAISTĪBĀM

Pārejas laikā, kas ir 2021. un 2022. gads, atbalsta pretendents var pagarināt esošas saistības vai uzņemties jaunas saistības pasākumos “Agrovide un klimats” (izņemot RLZP aktivitātē) un “Bioloģiskā lauksaimniecība” kā norādīts 16.1.tabulā. Saistību periodā atbalsta pretendents nedrīkst samazināt katrā aktivitātē apstiprināto aktuālo saistību platību (BDUZ aktivitātē nedrīkst mainīt arī lauku atrašanās vietu).

Saistības 2022.gadā (skat. 16A un 16B apakšnodaļas):

- BLA, VSMD, BDUZ un SVIN var uzņemties jaunas viena gada saistības tie klienti, kuriem 2021.gadā saistības pabeigtas;
- viena gada BLA, VSMD, BDUZ un SVIN saistības var uzņemties arī jauni klienti;
- atbalsta pretendenti, kuriem saistību periods vēl turpinās – saistības var paplašināt;
- RLZP aktivitātē jaunas saistības nevar uzņemties. Ja RLZP saistības ir pabeigtas 2021.gadā, tās var pagarināt par vienu gadu, paplašinot ne vairāk kā par 20%.

16A Saistību nosacījumi aktivitātēs BDUZ, VSMD, SVIN, BLAJ un BLAV

16.1.tabula. Saistību uzņemšanas un paplašināšanas iespējas 2022.gadā

Saistību periods (BDUZ, VSMD, SVIN, BLAJ*, BLAV*)	Rīcība 2022.gadā
pabeigts 2021.gadā VAI saistības šobrīd nav	➤ var uzņemties jaunas 1 gada saistības ➤ var neuzņemties saistības 2022.gadā
saistības ir aktīvas, piemēram, 2018-2022 2021-2022 2020-2024 u.c. periodi	➤ turpina saistību izpildi un var palielināt esošas saistības, salīdzinot ar pirmā saistību gada platību: • līdz 20% - esošais saistību periods nemainās • vairāk par 20% - uzņemas jaunas 1 gada saistības

*) pārsniedzot BLA aktivitātei pieejamo finansējumu jaunu saistību uzņemšanās un paplašināšanās notiks saskaņā ar LAP MK noteikumu 95.¹¹ punktu.

16B Saistību nosacījumi aktivitātē RLZP

RLZP aktivitātē 2022.gadā jaunas saistības uzņemties nevar! Ja saistību periods pabeigts 2021.gadā, tad atbalsta pretendents 2022.gadā var nepieteikties RLZP atbalstam vai pieteikties un esošās RLZP saistības pagarināt par vienu gadu ar iespēju tās palielināt 20% apmērā salīdzinājumā ar pirmā saistību gada platībām.

Ja aktivitātē RLZP atbalstam pieteiktā saistību platība tiks palielināta vairāk nekā par 20% salīdzinājumā ar pirmā saistību gada platību:

- LAD aprēķinās atbalstu par visu to atbalsttiesīgo platību, kas nepārsniegs 20% palielinājumu;
- saistību platība tiks palielināta līdz atbalsttiesīgo ha skaitam, kas nepārsniegs 20%;
- daudzgadu saistību periods netiks mainīts;
- atbalsts par platību virs 20% tiks noraidīts.

Piemēram, ja:

- pirmajā gadā (2018.gadā) apstiprinātā saistību platība ir 30 ha;
- kopējā deklarētā atbalsttiesīgā platība 2022.gadā ir 38 ha;
- saistību platības palielinājums pa gadiem: 2019.gadā 3 ha (10 %) un 2022.gadā 5 ha (16,7%), t.i., kopējais palielinājums, salīdzinot ar pirmo saistību gadu, ir 8 ha jeb 26,7 % (kas pārsniedz 20 %);
- pieļaujamais saistību platības maksimālais palielinājums 2022.gadā ir 20% no 30 ha = 6 ha;

2022.gadā atbalstu aprēķinās par 36 ha, aktuālā saistību platība tiks palielināta no 33ha uz 36 ha. Par 2 ha RLZP atbalsts tiks noraidīts.

16C Saistību platību samazināšanās

Uzskatāms, ka saistību platība nemainās un LAD aprēķinās atbalstu par visu atbalsttiesīgo platību, ja saistību platība noteiktā aktivitātē tiks samazināta ne vairāk kā par 10 % no:

- aktuālās apstiprinātās saistību platības VSMD, RLZP, SVIN, BLAJ vai BLAV;
- aktuālās apstiprinātās saistību platības visas saimniecības vai lauku bloku līmenī – BDUZ aktivitātē

Ja saistību platība tiks samazināta vairāk kā par 10 % no aktuālās apstiprinātās saistību platības (BDUZ aktivitātē – no aktuālās apstiprinātās saistību platības visas saimniecības līmenī), saistības tiks pārtrauktas par samazināto saistību platību un viss iepriekš saņemtais atbalsts par samazināto saistību platību būs jāatmaksā.

Piemēram, ja 2022.gadā:

- aktuālā saistību platība ir 20 ha;
- kopējā deklarētā atbalsttiesīgā platība ir 17 ha;
- saistību platības samazinājums ir 3 ha, t.i., 15 % (kas pārsniedz 10%);

atbalsta pretendents būs jāatmaksā saistību periodā saņemtais atbalsts par samazināto platību, t.i., par 3 ha.

16D Saistību nodošana un pārņemšana

Katrā pasākumu “Agrovide un klimats” un “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātē atbalsta pretendents daudzgadu saistības nodod un pārņem atsevišķi, neietekmējot citas aktivitātes daudzgadu saistību periodu. Pasākumā “Agrovide un klimats” nav ierobežojumu attiecībā uz saistību nodošanu un pārņemšanu aktivitāšu līmenī. Savukārt pasākumā “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktīvās saistības var nodot un pārņemt tikai vienas aktivitātes ietvaros, t.i., saistības BLAJ aktivitātē var nodot tikai personai, kura atbilst BLAJ, bet BLAV var tikai BLAV (skat 16.2.tabulu).

16.2.tabula. Saistību nodošanas un pārņemšanas situācijas

Saistību nodevējs	Saistību pārņēmējam saistības (IR/NAV)	Pārņem saistības no	Pārņemto saistību ilgums
Nav nododamas saistības, kuras ir izpildītas un pabeigtas 2021.gadā, t.i., nav nododamas saistības BLAV, BDUZ, SVIN, VSMD ar izpildītajiem saistību periodiem (2017-2021), (2019-2021)			
Pasākumā Agrovide un klimats	NAV	vienas vai vairākām personām	turpinās līdz ilgākā saistību perioda beigām (BDUZ, VSMD, RLZP vai SVIN)
	IR (BDUZ, VSMD, RLZP vai SVIN)		
BLAJ aktivitātē	NAV (bet pats atbilst BLAJ)	vienas vai vairākām personām (BLAJ)	sākas jauns saistību periods BLAJ
	IR (BLAJ)		saistību periods netiek pagarināts un saistības turpinās par visu uz tām attiecināmo platību
	IR (BLAV)/ NAV (bet pats atbilst BLAV)	BLAV NEVAR pārņemt saistības no BLAJ (piemēram, SIA, kas atbilst BLAV, nevar pārņemt ZS BLAJ saistības)	
BLAV aktivitātē	NAV (bet pats atbilst BLAV)	vienas vai vairākām personām (BLAV)	turpinās līdz ilgākā saistību perioda beigām
	IR (BLAV)		
	IR (BLAJ)/ NAV (bet pats atbilst BLAJ)	BLAJ NEVAR pārņemt saistības no BLAV (piemēram, dēls, kas atbilst BLAJ, nevar pārņemt mātes BLAV saistības)	

Platību maksājumu saistību nodošanai / pārņemšanai jāaizpilda veidlapa *Vienotā iesnieguma / Akcīzes degvielas iesnieguma / Lauku attīstības programmas pasākumu aktivitāšu saistību nodošana un pārņemšana* (skat. www.lad.gov.lv sadaļā *Atbalsta veidi / Platību maksājumi / Rokasgrāmatas un veidlapas*), kas jāparaksta gan saistību nodevējam, gan saistību pārņēmējam. Veidlapa jāiesniedz arī tad, ja atbalsta pretendents maina statusu no fiziskas personas uz juridisku vai otrādi. Tāpat atbalsta pretendents līdz 2022.gada 15.oktobrim, aizpildot attiecīgo veidlapu, ir jāinformē LAD viena mēneša laikā par gadījumu, kad tas citai personai nodod visu savu saimniecību vai tikai lauksaimniecības zemi, vai tās daļu, kas to pārņem vienlaikus ar attiecīgajām saistībām.

16E Saistību pārveidošana

Daudzgadu saistības var pārveidot, atsakoties no vienām saistībām un uzņemoties citas saistības par attiecīgo platību:

- BLAJ vai BLAV saistības var pilnībā vai daļēji pārveidot par BDUZ saistībām, ievērojot to, ka par nepārveidoto saistību daļu BLA saistības tiek turpinātas;
- VSMD saistības tikai pilnībā var pārveidot par BLAJ vai BLAV saistībām.

16F Saistību pārtraukšana

Ja atbalsta pretendents pārtrauc daudzgadu saistības pirms saistību perioda beigām, tas atmaksā iepriekš saņemto atbalstu par to platības daļu, par kuru tās ir pārtrauktas.

Persona, kura pārņem visu saimniecību vai tikai lauksaimniecības zemi, vai tās daļu, ar pārņemšanas brīdi ir tiesīga izbeigt daudzgadu saistības par pārņemto objektu, informējot LAD par pārņemšanas faktu viena mēneša laikā pēc objekta pārņemšanas. Šajā gadījumā gan saimniecības nodevējam, gan pārņēmējam jāaizpilda veidlapa saistību pārtraukšanai bez atmaksas *Paskaidrojums par LAP saistību pārtraukšanu* (skat. www.lad.gov.lv sadaļā *Atbalsta veidi / Platību maksājumi / Rokasgrāmatas un veidlapas*).

16G Sertificējošās un kontrolējošās institūcijas

Institūcija	Atbalsta veidi	Kontakinformācija
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “SERTIFIKĀCIJAS UN TESTĒŠANAS CENTRS” Bioloģiskās lauksaimniecības sektors	BLA	Dārza iela 12, Priekuļi, Priekuļu pagasts, Cēsu novads, LV-4126, tālr.: 64130013, www.stc.lv , e-pasts: info@stc.lv
Biedrības “Vides kvalitāte” sertifikācijas institūcija “VIDES KVALITĀTE”	BLA	Rīgas iela 113, Salaspils, Salaspils novads, LV-2169, tālr.: 67709090, 67709001, mob.tālr.: 26335690, fakss: 67709090, www.videskvalitate.lv , e-pasts: info@videskvalitate.lv
Valsts augu aizsardzības dienests	VSMD, SSK,SSA,SLS, SRL	Lielvārdes iela 36, Rīga, LV-1006, Tālr.: 67027406, www.vaad.gov.lv , e-pasts: pasts@vaad.gov.lv

17. PASĀKUMA “AGROVIDE UN KLIMATS” AKTIVITĀTES

Pasākumu “Agrovide un klimats” veido četras aktivitātes: BDUZ, VSMD, RLZP un SVIN. Piesakoties 2022.gadā BDUZ, VSMD vai SVIN aktivitātei, atbalsta pretendents uzņemas viena gada saistības par katru konkrētajai aktivitātei pieteikto platības vienību. Savukārt esošās saistības tiek turpinātas un tās var paplašināt. RLZP jaunas saistības uzņemties nevar, bet var pagarināt esošās saistības par vienu gadu, kā arī tās var paplašināt līdz 20% no pirmā saistību gada platības (skat. 16A un 16B apakšnodaļas). Attiecīgos gadījumos saistības var pārveidot, nodot vai pārņemt (skat. 16D un 16E apakšnodaļas).

Saistību periodā atbalsta pretendents var mainīt atbalstam pieteiktās platības (lauka) atrašanās vietu, izņemot BDUZ aktivitātē, kur saistību platības atrašanās vietu mainīt nedrīkst!

Visā saistību periodā atbalsta pretendents:

- nedrīkst samazināt BDUZ, VSMD, RLZP un SVIN aktivitātēs apstiprināto saistību platību un BDUZ aktivitātē nedrīkst mainīt lauku atrašanās vietu;
- saimnieko atbilstoši aktivitātes atbalsta saņemšanas nosacījumiem;
- katru gadu iesniedz Vienoto iesniegumu, pie attiecīgā lauka izvēloties atbilstošo aktivitāti – BDUZ, VSMD, RLZP vai SVIN.

17A Aktivitāte “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos”

Latvijā ir pabeigta ES nozīmes aizsargājamo biotopu kartēšana, t.sk. ilggadīgo zālāju izvērtēšana un pārvērtēšana, ko veica Dabas aizsardzības pārvalde (DAP). Tas nozīmē, ka ir noteiktas atbilstošas ražības klases ilggadīgajiem zālājiem, kas atzīti par no lauksaimnieciskās darbības atkarīgiem Eiropas Savienības nozīmes daļēji dabīgu zālāju biotopiem vai putnu dzīvotnēm (turpmāk – ES nozīmes zālāju biotops).

LAD līdz kārtējā gada februārim papildina lauku bloku identifikācijas sistēmas lauku bloku karti (turpmāk – lauku bloku karte) ar ilggadīgo zālāju platībām, kurām kopš iepriekšējā gada 1.februāra piešķirts ES nozīmes zālāju biotopa statuss, norādot lauku bloku kartes papildināšanas gadu.

Ja kārtējā gadā atbalsta pretendents LAD publiskajā kartē (<https://karte.lad.gov.lv>) konstatē savās apsaimniekotajās platībās ES nozīmes zālāju biotopa platības, kas nav lauku blokā, bet kuras vēlas pieteikt BDUZ atbalstam, tad viņam līdz kārtējā gada 1.aprīlim LAD elektroniski jāiesniedz lauku bloka precizēšanas pieprasījums par lauku bloka izveidošanu.

Ja atbalsta pretendents līdz kārtējā gada 1.februārim ir aparis vai pārveidojis ilggadīgā zālāja platības, kurām kārtējā gadā LAD lauku bloku kartē pirmo reizi piešķirts ES nozīmes zālāju biotopa statuss, atbalsta pretendents līdz kārtējā gada 1.aprīlim rakstiski jāinformē DAP. Šajā gadījumā DAP no jauna novērtēs ES nozīmes zālāju biotopa statusu un precizēs robežas.

Pārejas laikā (2021. un 2022.gadā) BDUZ atbalstam var pieteikt arī pirms 2013.gada atzīto bioloģiski vērtīgo zālāju platības, uzņemoties jaunas saistības vai turpinot esošās BDUZ saistības. Par šādām platībām var saņemt pamatlikmi.

Atbalsta apmērs:

Ilggadīgie zālāji, kas atzīti par BVZ	55 EUR – pamatlikme
Ilggadīgie zālāji, kas atzīti par ES nozīmes zālāju biotopiem	83 EUR – 1. klases ražības zālājs vai putnu dzīvotne
	155 EUR – 2. klases ražības zālājs
	206 EUR – 3. klases ražības zālājs
	330 EUR – 4. klases ražības zālājs

Atbilstības kritēriji:

- atbalsttiesīgā platība ir lauksaimniecības platībā esošie ilggadīgie zālāji, kas atrodas:
 - lauksaimniecības zemē un:
 - pirms 2013.gada ir atzīti par BVZ;
 - pēc 2013.gada ir atzīti par ES nozīmes zālāju biotopu (1. līdz 3.klases ražības zālāji);
 - ārpus lauksaimniecības zemes (teritorijā ar identificējamām un uzmērāmām robežām) un pēc 2013.gada ir atzīti par ES nozīmes zālāju biotopu (4.klases ražības zālāji).
- atbalsta pretendents, veicot lauksaimniecisko darbību, BDUZ atbalsttiesīgā platība jāapsaimnieko ekstensīvi;
- atbalstam pieteiktā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha, ko veido vismaz 0,3 ha lieli lauki, kuri ir kartogrāfiski identificēti LAD lauku bloku identifikācijas sistēmā un vienas atbalsta likmes ietvaros kopējā pieteiktā atbalsttiesīgā platība laukā nav mazāka par 0,3 ha;
- attiecībā uz atbalsttiesīgo platību ir izpildīti atbilstības kritēriji, saistības un citas obligātās prasības.

Saistības:

- jāveic atbalsttiesīgās platības apsaimniekošana noganot vai nopļaujot (nedrīkst smalcināt!):
 - ganīšana:
 - atļauts ganīt ar ganību dzīvniekiem – zālēdājiem (skat. 20A apakšnodaļu);
 - nav atļauta augsnes bojāšana, ko izraisa pārganīšana, kad nosacītais dzīvnieku blīvums pārsniedz 0,9 nosacītās liellopu vienības uz 1 ha vidēji ganību sezonā no kārtējā gada 15.05. līdz 15.09. (skat. 20C apakšnodaļu “Piemērs ganīšanas režīma izvērtēšanai BDUZ platībās”);
 - nepietiekami noganītās platības ir jāappļauj līdz kārtējā gada 15.09.
 - plaušana (nedrīkst smalcināt!):
 - vienu reizi gadā platība jānopļauj. Nopļauto zāli neatstāj izklaidus, bet novāc no lauka līdz kārtējā gada 15.09.;
 - izvēlas augsnes mitruma apstākļiem piemērotu plaušanas tehniku, lai nebojātu augsnes virskārtu.
- nedrīkst veikt kultivēšanas pasākumus (piemēram, mehānisku augsnes apstrādi, sintētisko minerālmēslu, ķīmisko augu aizsardzības līdzekļu lietošanu, graudzāļu un tauriņziežu sēklu piesēju u.c.);
- jākārt lauku vēsture katram laukam atsevišķi, atzīmējot visas kārtējā gadā veiktās apsaimniekošanas darbības (ganīšanas periodu, ganīšanai izmantoto dzīvnieku veidu un skaitu vai plaušanas datumu un sienu vai nopļautās zāles aizvešanas datumu);
- ja tiek uzņemtas vai pārņemtas saistības par ES nozīmes zālāju biotopiem (kas ir 1. līdz 4. klases ražības zālāji), tad ne vēlāk kā **līdz 2023.gada 30.maijam** jāiegūst pamatiemaņas zālāju biotopu vai sugu dzīvotņu apsaimniekošanā, apmeklējot 16 stundu apmācību kursu (turpmāk – apmācības) un iegūstot atbilstošu dokumentu. Kursus organizē Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC).

Obligātās BDUZ mācības

Ja nosacījums par apmācībām nav izpildīts – BDUZ atbalsts 2022.gadā tiks samazināts par 50%.

Atbalsta pretendents (gan fiziska, gan juridiska persona) var pilnvarot uz apmācībām citu fizisku personu, kas saistīta ar atbalsta pretendenta saimniecības saimniecisko darbību.

Kā pieteikt ilggadīgo zālāju platību BDUZ aktivitātē?

Lai par lauku, kurā ir BVZ vai ES nozīmes zālāju biotopi (turpmāk – BDUZ platība), saņemtu BDUZ atbalstu, atbalsta pretendents Vienotā iesnieguma 1.soļa C daļā pretī attiecīgajam ilggadīgo zālāju laukam 8.kolonnā jāpiesakās BDUZ atbalstam, norādot apsaimniekošanas veidu – plaušana vai ganīšana.

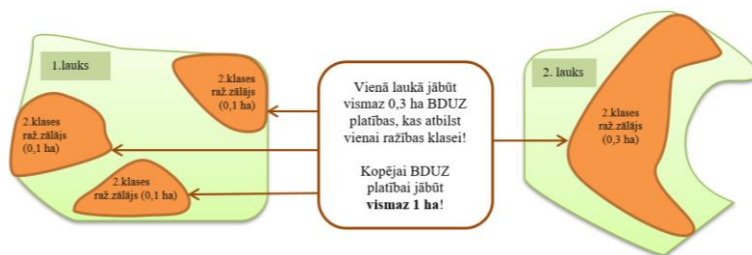

C Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzskaitē

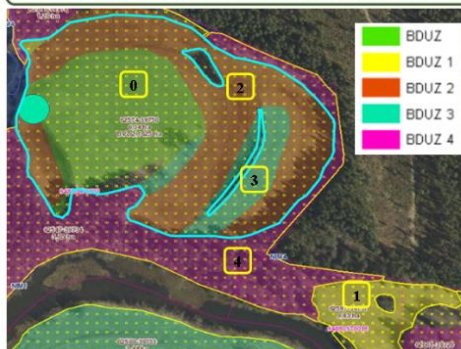
Lauka numurs	Bloka numurs	Lauka zīmēšana	Lauka platība (ha)	Kultūras kods	Pamata atbalsta veids	BSA par platību	Agrovīdes atbalsta veidi: BDUZ, VSMO, RLZP, SVIN	BDUZ platība (ha)	ENP netiks izmantoti AAL	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	65647-23029		Blokā ▼ 1.39	113: Kviesi vasaras ar stiebrzāļu ▼	VPM ▼	Nepiesakos ▼	Nepiesakos ▼			✗
2	55017-31374		Blokā ▼ 1.53	710: Ilggadīgie zālāji ▼	VPM ▼	Nepiesakos ▼	BDUZ Plaušana ▼	1.53		✗
SVARĪGI!										
							Nepiesakos BDUZ Plaušana BDUZ Ganīšana			

Pēc tam, kad Vienotajā iesniegumā tiks apstiprināts zīmējums un norādīts kultūrauga kods **710 Ilggadīgie zālāji** un 8.kolonnā norādīts BDUZ apsaimniekošanas veids (plaušana vai ganīšana), 9.kolonnā automātiski tiks norādīta lauku blokā iekļautā BDUZ platība konkrētajā laukā. Vienā laukā deklarētā VPM platība var atšķirties no BDUZ platības.

Katra zālāju ražības klase kartē ir iezīmēta atšķirīgā krāsā. Viena lauka ietvaros var būt gan BVZ, gan ES nozīmes zālāju biotopi ar dažādām ražības klasēm.

Viena lauku bloka ietvaros var atrasties dažādas ES nozīmes zālāju biotopu klases, kas EPS kartē iezīmētas atšķirīgās krāsās

Par ES nozīmes zālāju biotopu ar 4.ražības klasi nevar vienlaikus saņemt NIM, kā arī VPM vai MLS atbalstu!

17B Aktivitāte “Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā”

VSMD atbalsts ir paredzēts lauksaimniekiem – dārzkopjiem, kuri dārzkopības produktu audzēšanā ievēro ne tikai obligātās integrētās augu aizsardzības metodes, bet, papildus tām veic dažādus mērķtiecīgi orientētus dārza kopšanas darbus un aizsardzības pasākumus ar mērķi samazināt ar augu aizsardzības līdzekļu lietošanu saistīto risku cilvēku un dzīvnieku veselībai un to ietekmi uz vidi. Saistību periodā drīkst mainīt lauku atrašanās vietu! Saistību periodā var atteikties no VSMD saistībām pilnībā pārveidojot tās par BLAJ vai BLAV saistībām!

Atbilstības kritēriji:

- atbalsttiesīgā platība ir lauksaimniecības platība, kas ietver:
 - lauksaimniecības zemi, kurā audzē ābeles, bumbieres, saldus un skābos ķiršus, plūmes, krūmmellenes (mellenes, zilenes), lielo dzērvenes, kā arī citus augļu kokus, ogulājus un ilggadīgos stādījumus, no kā iegūst ēdamus augļus, kā arī zemenes, kartupeļus vai dažādus dārzeņus (izņemot lopbarībai paredzētus kāpostus, zirņus, pupas vai kukurūzu);
 - augsto sūnu purvu un izstrādātu kūdras purvu platību, kura tiek izmantota lauksaimniecībā augļu un ogu dārzu ierīkošanai un kurā audzē krūmmellenes (mellenes, zilenes), lielo dzērvenes, zilenes, avenas vai kazenes.
- lauksaimniekam jāveic lauksaimnieciskā darbība, izmantojot vidi saudzējošas dārzkopības metodes;
- atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha, ko veido vismaz 0,3 ha lieli lauki;
- atbalsta pretendents **līdz kārtējā gada 15.jūnijam** ir jābūt reģistrētam VAAD Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā;
- attiecībā uz atbalsttiesīgo platību ir izpildīti atbilstības kritēriji, saistības un citas obligātās prasības.

Saistības:

- audzējot atbalsttiesīgos kultūraugus, atbalsta pretendents jāievēro normatīvā akta “Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasības un kontroles kārtība”:
 - integrētās augu aizsardzības vispārīgie principi un prasības;
 - lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas vispārīgās prasības un konkrētajā laukā jāizmanto vidi saudzējošas metodes dārzkopībā.
- iepriekš norādītās prasības uzskata par izpildītām, ja to apliecina ikgadējs ieraksts VAAD Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā un VAAD izsniegts atzinums.

Atbalsta apmērs:

364 EUR	– par ābeļu, bumbieru, saldo un skābo ķiršu, plūmju, melleņu (krūmmelleņu, zīleņu) vai lielo dzērveņu platību;
229 EUR	– par pārējo tādu augļu koku, ogulāju un ilggadīgo stādījumu platību, no kuriem iegūst ēdamus augļus;
74 EUR	– par kartupeļu, ziedkāpostu, kāpostu (izņemot lopbarības kāpostus), gurķu, sīpolu, ķiploku, burkānu, galda biešu vai citu dārzeņu platību (arī par dārzeņu platību, ja tie ir vienlaidu platībā augošas brīvprātīgi saistītā atbalsta atbalsttiesīgās dārzeņu kultūraugu sugas, kur katra aizņem mazāk par 0,3 hektāriem un saimniecības kopējā aramzemes platība nepārsniedz 10 hektārus).

17C Aktivitāte “Rugāju lauks ziemas periodā”

RLZP aktivitātes mērķis ir samazināt erozijas procesus lauksaimniecības zemēs. RLZP atbalstu var saņemt par tādu lauku, kur ziemas periodā ir konstatējami vienīgi atbalsttiesīgo kultūraugu rugāji vai to nenopļautās atliekas kā pierādījums, ka nav veikta nekāda veida lauka apstrāde.

- Saistību periodā drīkst mainīt lauku atrašanās vietu!
- RLZP laukā nevar pieteikt starpkultūru!
- RLZP atbalstam nav atbilstošas kārtējā gada:
 - Vienotajā iesniegumā deklarētās graudaugu platības ar tauriņziežu vai stiebrzāļu pasēju;
 - rugāju platības, kas rudenī apsētas, izmantojot bezaršanas tehnoloģiju.

Atbilstības kritēriji:

- atbalsttiesīgā platība ir lauksaimniecības zeme, kurā tīrsējā vai maisījumā audzē kviešus, miežus, rudzus, tritikāli, auzas, griķus, rapsi, ripsi, zirņus, lauka pupas, lupīnu, linus, kaņepes, amoliņu, esparseti, facēliju vai citus nektāraugus, kā arī vīkus, kukurūzu (izņemot biogāzes ieguvei), daudzziedu viengadīgo aīreni un sinepes;
- atbalsta pretendents jāveic lauksaimnieciskā darbība;
- atbalstam pieteiktā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 10 ha, ko veido vismaz 0,3 ha lieli lauki;
- attiecībā uz atbalsttiesīgo platību ir izpildīti atbilstības nosacījumi, saistības un citas obligātās prasības.

Saistības:

- pēc ražas novākšanas līdz nākamā gada 31.martam jā saglabā neiestrādātas nenopļautās atbalsttiesīgo kultūraugu atliekas vai pēcplaujas atliekas (rugājus) vismaz 10 ha platībā;
- rugāju laukā pēc ražas novākšanas aizliegts lietot augu aizsardzības līdzekļus un minerālmēslojumu.

Atbalsta apmērs:

87 EUR – par 1 ha atbalsttiesīgo kultūraugu.

17D Aktivitāte “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei”

Īstenojot SVIN aktivitāti, tiks veicināta bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un saudzējošas vides izveide dabīgiem apputeksnētājiem un medus bitēm. Piesakoties atbalstam, Vienotā iesnieguma B daļā jāveic atzīme par pieteikšanos SVIN.

☒ Piesakos uz maksājumu “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus NEKTĀRA IEGUVEI” (SVIN)

3

Vienotā iesnieguma 3.solī lauksaimniekam jānorāda bišu saimju ganāmpulka numurs un bišu saimju skaits, kas tiks ganītas atbalsttiesīgajā platībā. Tāpat jānorāda, vai lauksaimnieks ir bišu saimju īpašnieks vai arī atbalsttiesīgajā platībā tiks turētas citam lauksaimniekam piederošas bišu saimes. Saistību periodā drīkst mainīt lauku atrašanās vietu!

☒ SVIN atbalsttiesīgās platībās (ziedēšanas fāzē) tiks turētas īpašumā esošas bišu saimes	
Ganāmpulka numurs	Bišu saimju skaits
1	2
LV0123456	50
☐ SVIN atbalsttiesīgās platībās (ziedēšanas fāzē) tiks turētas citam lauksaimniekam piederošas bišu saimes	

Atbilstības kritēriji:

- atbalsttiesīgā platība ir lauksaimniecības zeme, kurā audzē:
 - **tīrsējā** – facēliju, griķus, sinepes, citus kultivētus nektāraugus, garšaugus un kultivētus ārstniecības augus (skat. 26.nodaļu “*Kultūraugu un zemes izmantošanas veidu kodu saraksts*”), kā arī tauriņziežus – esparseti, amoliņu, ragaino vanagnadziņu, balto āboliņu, sarkano āboliņu un bastarda āboliņu;
 - **savstarpējā maisījumā** (sajaucot sēklas un sējot vienlaidus vai sējot un stādot slejās) – garšaugus un kultivētus ārstniecības augus vai citus kultivētus nektāraugus (skat. 26.nodaļu “*Kultūraugu un zemes izmantošanas veidu kodu saraksts*”);
 - **pasējā** – sinepēm, facēlijai vai griķiem pasējā sēti tauriņzieži – esparsete, amoliņš, ragainais vanagnadziņš, baltais āboliņš, sarkanais āboliņš un bastarda āboliņš;
- lauksaimniekam jāveic lauksaimnieciskā darbība un jāaudzē atbalsttiesīgie kultūraugi;
- atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha, ko veido vismaz 0,3 ha lieli lauki;
- attiecībā uz atbalsttiesīgo platību ir izpildīti atbilstības nosacījumi, saistības un citas obligātās prasības.

Saistības:

- ik gadu jādeklarē vismaz 3 dažādi atbalsttiesīgie augi (Vienotajā iesniegumā jānorāda vismaz 3 dažādi atbalsttiesīgie kultūraugu kodu) un vismaz vienā laukā jāaudzē kāds no atbalsttiesīgajiem tauriņziežiem, t.sk. tie, kas sēti pasējā sinepēm, facēlijai vai griķiem;
Piemēram, 2022.gadā deklarēti 3 dažādi kultūraugi:
 - 716 – facēlija ar tauriņziežu pasēju;
 - 848 – garšaugi un kultivēti ārstniecības augi (piemēram, dižzirdzene);
 - 930 – citi kultivēti nektāraugi (piemēram, ežziode).
- jānodrošina vismaz viena īpašumā esoša vai nomāta bišu saime uz 0,5 ha pie katra atbalsttiesīgā lauka vai tajā lauka ziedēšanas fāzē (no brīža, kad uzziedējuši vismaz 10% atbalsttiesīgo augu, līdz brīdim, kad turpina ziedēt vismaz 90% atbalsttiesīgo augu) ne vairāk kā 200 m attālumā no atbalsttiesīgās platības robežas, ja bišu saime atrodas pārvietojamā novietnē, un ne vairāk kā 1000 m attālumā no atbalsttiesīgās platības robežas, ja bišu saime atrodas stacionārā novietnē;
- bišu saimes ir jāreģistrē saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtību, kā arī lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtību, un stropi ir jāmarķē atbilstoši LDC piešķirtajam ganāmpulka numuram;
- atbalsttiesīgos augus pēc to noziedēšanas var nopļaut un novākt no lauka vai sasmalcināt un atstāt izklaidus, bet nav atļauts iestrādāt augsni, lai tos nomainītu pret citu kultūraugu, ja vien līdz kārtējā gada 15.septembrim atbilstošo platību nesagatavo ziemāju sējai;
- atbalsttiesīgajā platībā aizliegts lietot augu aizsardzības līdzekļus;
- jākārt lauku vēsture, norādot tajā darbības, kas apliecina saistību prasību izpildi (atbalsttiesīgo augu veidu, sēšanas vai stādīšanas datumu, ziedēšanas sākumu un beigas, bišu saimju skaitu, to atvešanas un aizvešanas datumu no atbalsttiesīgās platības, augu novākšanas laiku un veidu pēc to noziedēšanas, kā arī citu būtisku informāciju).

Atbalsta apmērs:

89 EUR – par 1 ha atbalsttiesīgo kultūraugu.

Ierobežojumi:

Par attiecīgo platību vienlaicīgi nevar saņemt BDUZ, VSMD, RLZP un BLA, kā arī BSA par proteīnaugiem (SAP), BSA par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA), BSA par sertificētu labības sēklu (SLS).

Informācijas aktualizēšana par bišu saimju skaitu

Bišu saimju īpašniekiem vai turētājiem informācija par bišu saimju skaitu LDC ir jāziņo katru gadu līdz maija un novembra beigām pēc stāvokļa attiecīgā gada 1.maijā un 1.novembrī. Ja pēc paziņotā atskaites datuma ir izmaiņas bišu saimju skaitā kādā no novietnēm, vai reģistrēta jauna novietne, tad, norādot jaunu atskaites datumu, ir obligāti jāaktualizē vēlreiz bišu saimju skaits visās novietnēs. Bišu saimju skaita izmaiņas LDC jāpaziņo 7 dienu laikā pēc notikuma.

18. PASĀKUMA “BIOLOĢISKĀ LAUKSAIMNIECĪBA” AKTIVITĀTES

Piesakoties 2022.gadā pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” BLAJ vai BLAV aktivitātei, lauksaimnieks uzņemas viena gada saistības par katru konkrētajai aktivitātei pieteikto platības vienību. Savukārt esošās saistības tiek turpinātas un tās var paplašināt. Attiecīgos gadījumos saistības var pārveidot, nodot vai pārņemt (skat. 16D un 16E apakšnodaļas).

Ja lauksaimnieks 2022.gadā pārņem saistības vai pārveido tās par BLA saistībām, vai vēlas uzņemties jaunas saistības, tad lauksaimniekam jābūt reģistrētam vienā no divām bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām (skat. 16G apakšnodaļu):

- sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Sertifikācijas un testēšanas centrs” Bioloģiskās lauksaimniecības sektors;
- biedrības “Vides kvalitāte” sertifikācijas institūcija “Vides kvalitāte”.

Piesakoties atbalstam pasākumā “Bioloģiskā lauksaimniecība”:

- visai saimniecībai, t.i., visām saimniecības vienībām (gan zemei, gan lauksaimniecības dzīvniekiem), ir jābūt bioloģiski sertificētai. Tomēr, ja kārtējā gadā:
 - nav sertificēta biškopības joma no lauksaimnieka neatkarīgu iemeslu dēļ, jo nav izpildāma prasība par dravu novietojumu 3 km attālumā no platības ar konvencionāli apsaimniekotiem laukiem – nektāra un ziedputekšņu avotiem, sankcija netiek piemērota, ja daudzgadu saistības par platību tiek turpinātas. BLA atbalstu nevarēs saņemt par bišu saimēm, ja tās nav sertificētas!
 - nav sertificēti lauksaimnieka īpašumā vai turējumā esoši zirgu dzimtas dzīvnieki, kas atrodas saimniecībā un tiek izmantoti sportam vai tūrismam, izmitināti vai nodarbināti saimniecībā, sankcija netiek piemērota, ja daudzgadu saistības par platību tiek turpinātas.
- lauksaimnieks (pārņemot saistības vai pēc saistību izpildes BLAJ aktivitātē piesakoties BLAV aktivitātei) uzņemas saistības par katru konkrētajai aktivitātei pieteikto platības vienību;
- nav tiesību saņemt atbalstu par kultūraugiem, kas atbilst kodiem 620, 640, 340, 644, 645, 646, 641, 642, 791 un 792.

Lauksaimnieka atbilstība pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA) aktivitātēm “Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm” (BLAJ) un aktivitātēm “Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes” (BLAV) tiks noteikta, pamatojoties uz bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūciju sniegtajiem atzinumiem!

BLA aktivitātēs 2022.gadā lauksaimnieks:

- ir tiesīgs uzņemties jaunas viena gada saistības, ja iepriekšējās saistības ir pabeigtas 2021.gadā;
- turpina spēkā esošās saistības un tās var paplašināt:
 - līdz 20% - saistību periods nemainīsies;
 - vairāk par 20% - sākas jaunas viena gada saistības;
- var saistības pārveidot, nodot un pārņemt kā norādīts 16D un 16E apakšnodaļā;
- kurš pabeidzis BLAJ saistības 2021.gadā, var uzņemties jaunas viena gada saistības BLAV aktivitātē.

Pieteikšanās BLA atbalstam:

- kopējot iepriekšējā gada Vienoto iesniegumu, 1.soļa B daļā automātiski piesaistīsies atzīme “Piesakos uz “Bioloģiskās lauksaimniecības” maksājumu” un BLA sertificējošā institūcija, kura iepriekšējā gadā izsniedza bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijas atzinumu. Automātiski piesaistīto institūciju var nomainīt;
- izveidojot jaunu Vienoto iesniegumu, 1.soļa B daļā jāveic atzīme par pieteikšanos BLA maksājumam un jānorāda, kurā bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijā lauksaimnieks iesniedzis iesniegumu par iekļaušanu bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā.

B Citas atbalsta shēmas

☒	Piesakos uz „Bioloģiskās lauksaimniecības” maksājumu (BLA)
BLA sertificējošā institūcija: JĀNORĀDA viena no divām bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām	
☐	Piesakos uz maksājumu par bioloģiski sertificētām bišu saimēm
☐	Tikai daļā saimniecības tiek izmantotas bioloģiskās saimniecības metodes (uz BLA atbalstu nepretendēju)
☐	Piesakos uz maksājumu “Saudzējošās vides izveide, audzējot augus NEKTĀRA IEGUVEI” (SVIN)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par slaucamām govīm (SSG)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par kazām (SKZ)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par lileļiem (SLM)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par aītām (SAI)
☐	Saimniecībā kā zālnāšanas elements tiks izmantota starpkultūra
☐	Piesakos uz maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem (JAL)

Jānorāda viena no divām bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām vai jāatstāj automātiski piesaistīta

Nosacījumi par papuvi:

- ja papuve Vienotajā iesniegumā tiks deklarēta vairāk par 25% no kopējās saimniecības aramzemes, atbalsts par papuvi tiks piešķirts par to platības daļu, kas nepārsniedz 25% no kopējās aramzemes;
- nezālēm regulāri jābūt apkarotām, un augiem, t.sk. zaļmēslojumam, jābūt iestrādātiem augsnē līdz kārtējā gada 15.09.;
- līdz kārtējā gada 30.05. platība mehāniski jāapstrādā, ja tā kārtējā gadā deklarēta kā papuve, bet iepriekšējā gadā bija deklarēta kā ilggadīgais zālājs, un līdz kārtējā gada 15.09. platībā regulāri jāapkaro nezāles un augi jāiestrādā augsnē.

Plaūšanas nosacījumi:

- ilggadīgos, aramzemē sētos zālājus un tīrsējā sētos tauriņziežus jānogana (nepietiekami noganītās platības jāapplaūj) vai jānoplaūj un nopļautā zāle jānovāc no lauka līdz kārtējā gada 15.08.;
- ja ilggadīgos, aramzemē sētos zālājus vai tīrsējā sētos tauriņziežus izmanto biškopībā nektāra vākšanai vai ārstniecības augu vākšanai, tad tos atļauts nopļaut un novākt no lauka līdz kārtējā gada 15.09. Šajā gadījumā saimniecībā jābūt bišu saimēm (īpašumā vai nomātām);
- ja zālāji tiek izmantoti sēklaudzēšanai un tie kārtējā gadā ir pieteikti lauku apskatei VAAD vai papildus Vienotajam iesniegumam LAD ir iesniegts brīvas formas iesniegums par sēklaudzēšanu savā saimniecībā, tad tos atļauts nokult līdz kārtējā gada 01.10.;
- ilggadīgo stādījumu rindstarpām, kuru platums pārsniedz 1 m, jābūt izpļautām vai mehāniski apstrādātām un nokaltušajiem kokiem vai krūmiem jābūt aizvākti līdz kārtējā gada 15.09.

Platības, kuras izmanto NEKTĀRAUGU audzēšanai

Par aramzemē sētiem nektāraugiem var pretendēt uz BLA atbalstu, ja saimniecībā tīrsējā vai maisījumā audzē: k.k.714 (esparsete), k.k.715 (facēlija), k.k.729 (amoliņš), k.k.930 (citi kultivēti nektāraugi – ežzieme, biškrēsliņš, pūķgalve, melisa, daglītis, dedestiņa, kaķumētra vai rudzupuķe).

Platības, kuras izmanto GARŠAUGU un ĀRSTNIECĪBAS augu audzēšanai

Uz BLA atbalstu var pretendēt, ja saimniecībā audzē: k.k. 885 (lavanda), un aramzemē audzē: k.k. 865 (topinambūri), k.k. 880 (sierāboliņš), k.k. 881 (kumelītes), k.k. 882 (kliņģerītes), k.k. 883 (cigoriņš), k.k. 884 (ārstniecības gurķene) un k.k.848 (garšaugi un kultivēti ārstniecības augi – fenheli, baziliks, timiāns, estragons, anīss, majorāns, oregano jeb raudene, salvija, izops, piparmētra, pupumētra, vērmele, lofants, naktssvece, deviņvīru spēks, ābolmētra, citronmelisa, tauksakne, chinācija, ārstniecības lupstājs, dižzirdzene, raspodīņš, sirds mātere).

Platības, kuras izmanto SAVVAĻAS ārstniecības augu vākšanai

Platības, ko izmanto savvaļas ārstniecības augu vākšanai, atbilst prasībām, ja to apliecina bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijas izsniegts atzinums:

- atbalsta pretendents atbilstoši PVD uzraudzībai pakļauto uzņēmumu reģistra datiem pārstrādā savā saimniecībā ievāktos bioloģiski sertificētos savvaļas ārstniecības augus;
- savvaļas ārstniecības augu ievākšanas platībā nenotiek augsnes ielabošanas darbi, izmantojot kūtsmēslus, kā arī netiek ganīti mājlopi;
- ilggadīgā zālāja zeltēna sastāvs atbilst savvaļas ārstniecības augu ievākšanai.

Šādās platībās nav jānodrošina minimālais blīvums nosacītās liellopu vienībās. Tomēr, ja kopējā platība, kur saimniecība vāc savvaļas ārstniecības augus, pārsniedz 50 ha, tad platībā, kas pārsniedz 50 ha, jānodrošina minimālais blīvums nosacītās liellopu vienībās.

Saimniecībā jānodrošina vismaz minimālie lauksaimnieciskie ieņēmumi

Jānodrošina minimālie ieņēmumi ne vēlāk kā otrajā saimniekošanas gadā – **vismaz 200 EUR/ha pēc 2021. vai 2020.gada** pārskata vai ienākumu deklarācijas datiem. Minimālajos ieņēmumos netiek ieskaitīts saņemtais valsts un ES atbalsts lauksaimniecībai, kā arī krājumi. Prasību par minimālajiem ieņēmumiem nepiemēro:

- atmatai un papuvei;
- ilggadīgo stādījumu platībām līdz četrus gadus vecuma sasniegšanai;
- ja lauksaimnieks ir uzsācis saimniecisko darbību lauksaimniecībā un reģistrējis to Uzņēmumu reģistrā vai Valsts ieņēmumu dienestā iepriekšējā kalendāra gadā vai gadu pirms iepriekšējā gada;
- platībai, kurā lauksaimnieks, kultūraugi vai dzīvnieki ir cietuši nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu dēļ gadā, par kuru tika sagatavota gada ienākumu deklarācija vai uzņēmuma gada pārskats, un par šiem apstākļiem lauksaimnieks 15 dienu laikā, sākot no dienas, kad šāda iespēja rodas, ir iesniedzis pierādījumus kontroles institūcijai;
- zālāju platībai trīs gadus no gada, kad atbalsta pretendents LDC pirmo reizi ir reģistrējis liellopus, aitas vai kazas un tie ir gaļas šķirnes dzīvnieki;
- platībai, par kuru tiek saņemts BDUZ atbalsts.

SVARĪGI!

Tiks uzskatīts par pārkāpumu un BLA atbalstam var piemērot samazinājumu, ja:

- **pēc attiecīgajiem gada pārskata vai ienākumu deklarācijas datiem nav nodrošināti minimālie ieņēmumi** (pirmajā reizē tiek piemērots brīdinājums un maksājums tiek veikts pilnā apmērā; atkārtoti – maksājums tiek samazināts par 5%; trīs reizes un vairāk – maksājums tiek samazināts par 10%;
- **nav nodrošināta augu maiņa, augu seka un citi sertifikācijas procesā konstatēti pārkāpumi.**

Platības, ko apsaimnieko zinātniskās institūcijas

Platības, ko apsaimnieko zinātniskās institūcijas, var būt daļēji iekļautas bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā, ja kontroles institūcija apliecina, ka BLA atbalstam pieteiktā saimnieciskā vienība tiek izmantota lauksaimnieciskai darbībai un atbalsta pretendents audzē atbilstošu bioloģisko produktu.

Atbalsta apmērs BLAJ un BLAV aktivitātēs ir vienāds:

- 97 EUR** – par ilggadīgo zālāju (t.sk. par zālāju platību, kurā ievāc savvaļas ārstniecības augus), aramzemē sētu stiebrzāļu vai lopbarības zālaugu (t.sk. proteīnaugu) maisījumu aizņemtu platību, papuves platību, kā arī aramzemē sētu stiebrzāļu vai tauriņziežu maisījuma platību, kurā tauriņzieži aizņem vairāk nekā 50%;
- 117 EUR** – par laukaugu (t.sk. tehnisko kultūru) un pārējo kultūru aramzemes platību (t.sk. par sinepēm, mārdadžiem, ķimenēm, sējas koriandru, arī par dažādiem kultūraugiem nelielā aramzemes platībā vai vairākiem kultūraugiem, kas audzēti vienlaidu laukā, ja katrs no tiem attiecīgajā laukā aizņem mazāk par 0,3 ha), tīrsējas stiebrzāļu (sēklas ieguvei), tauriņziežu (t.sk. tīrsējā sētu lopbarības pākšaugu) un nektāraugu aizņemtu platību;
- 399 EUR** – par dārzeni (izņemot kartupeļu) platību (t.sk. par garšaugiem un ārstniecības augiem, kā arī dārzeni platību, ja tās ir vienlaikus platībā augošas BSA atbalsttiesīgo dārzeni kultūraugu sugas, kur katra aizņem mazāk par 0,3 ha un saimniecības kopējā aramzemes platība nepārsniedz 10 ha);
- 397 EUR** – par kartupeļu, arī cietes kartupeļu platību;
- 485 EUR** – par augļu koku, ogulāju un tādu ilggadīgo stādījumu platību, no kuriem iegūst ēdamus augļus.

18A Aktivitāte “Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm”

BLAJ aktivitātē 2022.gadā var uzņemties jaunas viena gada saistības vai paplašināt esošās, kā arī attiecīgos gadījumos saistības var pārveidot, nodot vai pārņemt (skat. 16D un 16E apakšnodaļas). Piemēram, BLAJ nosacījumiem atbilstošs lauksaimnieks var pārņemt BLAJ saistības vai savas esošās VSMD saistības pārveidot par BLAJ saistībām.

BLAJ nosacījumiem atbilstošai personai BLA atbalsts tiks atteikts, ja tā pārņem BLAV saistības! Saistību pārņemšana netiks veikta!

Ja lauksaimnieks kādā no saistību gadiem pārtrauc saistības (ar vai bez iepriekš saņemtā atbalsta atmaksas) vai pabeidz saistības BLAJ, tad viņš atkārtoti nevar pieteikties BLAJ aktivitātei.

Ja lauksaimnieks 2021.gadā pabeidzis BLAJ saistības, tad 2022.gadā var uzņemties jaunas BLAV viena gada saistības, ar nosacījumu, ka viņš apguvis apmācības kursu par bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm (160 stundas) un iesniedzis LAD atbilstošu dokumentu.

Atbilstības kritēriji:

- atbalsttiesīgā platībā ir lauksaimniecības zeme;
- atbalsttiesīgajā platībā ir jāveic lauksaimnieciskā darbība;
- kārtējā gadā jāizpilda atbilstības kritēriji, saistības un citas obligātās prasības vismaz 1 ha lielā atbalsttiesīgā platībā, ko veido vismaz 0,3 hektārus lieli lauki, kas ir iekļauti bioloģiskajās lauksaimniecības kontroles sistēmā.

BLAJ saistības:

- ganību sezonā (no 15.05. līdz 15.09.) nodrošina īpašumā esošo bioloģiski sertificēto dzīvnieku vidējo blīvumu vismaz 0,3 nosacītās liellopu vienības uz viena hektāra ilggadīgā / aramzemē sētā zālāja, t.sk. aramzemē sētu stiebrzāļu un tauriņziežu maisījuma, kur tauriņzieži vairāk par 50 % un tajās nekultivēto ārstniecības augu vākšanas (pēc kontroles institūcijas izsniegtā atzinuma) platībās, kas ir virs 50 ha;
- visa saimniecība kopumā (visas saimniecības vienības, t.sk. dzīvnieki) ir bioloģiski sertificēta – iekļauta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā.
- ne vēlāk kā **līdz 30.05.2023.** jāiegūst pamatiemaņas bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas ražošanā, apmeklējot apmācību kursus (turpmāk – apmācības) par bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm (kopā 160 stundas) un iegūstot sertifikātu, kuru izdevusi Valsts izglītības informācijas sistēmā reģistrēta izglītības iestāde, kura īsteno apmācības pasākumā “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi”. Atbalsta pretendents var iesniegt arī citu dokumentu, kas apliecina atbilstošu pamatiemaņu apguvi.

Obligātās BLAJ mācības

Ja nosacījums par apmācībām nav izpildīts – BLAJ atbalsts 2022.gadā tiks samazināts par 50%!
Atbalsta pretendents (gan fiziska, gan juridiska persona) var pilnvarot uz apmācībām citu fizisku personu, kas saistīta ar atbalsta pretendenta saimniecības saimniecisko darbību.

18B Aktivitāte “Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes”

BLAV aktivitātē 2022.gadā var uzņemties jaunas viena gada saistības vai paplašināt esošās, kā arī attiecīgos gadījumos saistības var pārveidot, nodot vai pārņemt (skat. 16D un 16E apakšnodaļas). Uz BLAV var pretendēt arī lauksaimnieks, kurš 2021.gadā izpildījis saistības BLAJ aktivitātē un 2022.gadā vēlas uzņemties jaunas viena gada saistības BLAV aktivitātē, ar nosacījumu, ka ir apgūts 160 stundu apmācību kurss par bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm. Tāpat tie, kuri savas esošās VSMD saistības pilnībā pārveido par BLAV saistībām.

Atbilstības kritēriji:

- atbalsttiesīgā platība ir lauksaimniecības zeme;
- atbalsttiesīgajā platībā ir jāveic lauksaimnieciskā darbība;
- kārtējā gadā jāizpilda atbilstības kritēriji, saistības un citas obligātās prasības vismaz 1 ha lielā atbalsttiesīgā platībā, ko veido vismaz 0,3 hektārus lieli lauki, kas ir iekļauti bioloģiskajās lauksaimniecības kontroles sistēmā.

BLAV saistības:

- ganību sezonā (no 15.05. līdz 15.09.) nodrošina īpašumā esošo bioloģiski sertificēto dzīvnieku vidējo blīvumu vismaz 0,3 nosacītās liellopu vienības uz viena hektāra ilggadīgā / aramzemē sētā zālāja, t.sk. aramzemē sētu stiebrzāļu un tauriņziežu maisījuma, kur tauriņzieži vairāk par 50 % un tajās nekultivēto ārstniecības augu vākšanas (pēc kontroles institūcijas izsniegtā atzinuma) platībās, kas ir virs 50 ha;
- visa saimniecība kopumā (visas saimniecības vienības, t.sk. dzīvnieki) ir bioloģiski sertificēta – iekļauta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā.

18C Atbalsts par bioloģiski sertificētām bišu saimēm

Pasākumā “Bioloģiskā lauksaimniecība” var pretendēt uz atbalstu arī par bišu saimēm, ja tās ir bioloģiski sertificētas. Lai saņemtu šo atbalstu, lauksaimniekam:

- jābūt spēkā esošām saistībām un atbalsttiesīgajai platībai vismaz 1 ha apjomā **BLAJ** vai **BLAV** aktivitātē;
- jāveic atzīme Vienotā iesnieguma 1.soļa B daļā par pieteikšanos atbalstam par bioloģiski sertificētām bišu saimēm.

B Citas atbalsta shēmas

☒	Piesakos uz „Bioloģiskās lauksaimniecības” maksājumu (BLA)
BLA sertificējošā institūcija: JĀNORĀDA vienu no divām bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām	
☒	Piesakos uz maksājumu par bioloģiski sertificētām bišu saimēm
☐	Tikai daļā saimniecības tiek izmantotas bioloģiskās saimniecības metodes (uz BLA atbalstu nepretendēju)
☐	Piesakos uz maksājumu “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus NEKTĀRA IEGUVEI” (SVIN)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par slaucamām govīm (SSG)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par kazām (SKZ)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par liellopiem (SLH)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par aītām (SAI)
☐	Saimniecībā kā zālnāšanas elements tiks izmantota starpkultūra
☐	Piesakos uz maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem (JAL)

Jānorāda viena no divām bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām vai jāatstāj automātiski piesaistīta

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

- lauksaimniekam (bišu saimju īpašniekam) atbilstoši LDC datiem laika posmā no kārtējā gada 15.maija līdz 15.septembrim **vidēji ir vismaz 20,01 bioloģiski sertificētas bišu saimes**;
- Vienotajā iesniegumā ir atzīmēts, ka vēlas saņemt maksājumu par bioloģiski sertificētām bišu saimēm;
- lauksaimniekam ir spēkā esošas saistības aktivitātē BLAJ vai BLAV (ir vismaz 1 ha atbalsttiesīgas platības) vai tas uzņemas saistības aktivitātē BLAJ vai BLAV;
- lauksaimnieks (bišu saimju īpašnieks) ir nomarkējis bišu stropus, norādot uz tiem LDC piešķirto ganāmpulka numuru, un laikposmā **no 15.maija līdz 15.septembrim** informē LDC par bišu saimju skaita izmaiņām saimniecībā **septiņu dienu laikā** pēc notikuma.

Informācijas aktualizēšana par bišu saimju skaitu

Bišu saimju īpašniekiem vai turētājiem informācija par bišu saimju skaitu LDC ir jāziņo katru gadu līdz maija un novembra beigām pēc stāvokļa attiecīgā gada 1.maijā un 1.novembrī. Ja pēc paziņotā atskaites datuma ir izmaiņas bišu saimju skaitā kādā no novietnēm, vai reģistrēta jauna novietne, tad, norādot jaunu atskaites datumu, ir obligāti jāaktualizē vēlreiz bišu saimju skaits visās novietnēs. Bišu saimju skaita izmaiņas LDC jāpaziņo 7 dienu laikā pēc notikuma.

Atbalsta apmērs

40 EUR – par vienu atbalsttiesīgu bišu saimi

Pārdeklarācijas un sodi:

Ja LAD pārbaudē uz vietas konstatēs mazāku bišu saimju skaitu nekā reģistrēts LDC datu bāzē, lauksaimniekam tiks piemērota soda sankcija par pārdeklarēšanu.

19. “KOMPENSĀCIJAS MAKSĀJUMS PAR *NATURA 2000* MEŽA TERITORIJĀM”

19A Pieteikšanās NIM

Atbalsta pretendents var saņemt šo atbalsta maksājumu, ja līdz 23.05.2022., bet ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2022., LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā:

- aizpilda Vienotā iesnieguma 6.solā pielikumu “Natura 2000 mežiem pielikums”;
- iesniedz Vienoto iesniegumu.

Atbalsttiesīgā platība ir meža zeme (izņemot purvu), kas atrodas:

- Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) sarakstā un noteikta atbilstoši likumam “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”;
- mikrolieģumos, kuri atrodas ārpus *Natura 2000* teritorijām vai atrodas *Natura 2000* teritorijā un ir noteikti atbilstoši normatīvajiem aktiem.

Atbalsta pretendents ir persona, kura apsaimnieko mežu un kārtējā gada 15.jūnijā ir tā:

- īpašnieks vai apsaimniekotājs (tiesiskais valdītājs);
- tiesisko valdītāju kooperatīvs;
- tiesisko valdītāju apvienība.

Ja atbalstam pieteiktais meža zemes īpašums pieder vairākiem īpašniekiem, visi kopīpašnieki, savstarpēji vienojoties, pilnvaro vienu personu iesniegt Vienoto iesniegumu atbalsta saņemšanai par visu atbalsttiesīgo platību. Uz atbalstu nevar pretendēt par pašvaldībai vai valstij piederošu vai piekritīgu meža zemes platību.

Atbalsttiesīgās meža zemes platības nosaka, pamatojoties uz Meža valsts reģistra un LAD lauku reģistra datiem un ņemot vērā Dabas datu pārvaldības sistēmā reģistrēto informāciju par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikrolieģumiem. Meža zemes platībās, kurās ir vairāki saimnieciskās darbības ierobežojumi, to pārklāšanās gadījumā ņem vērā stingrāko ierobežojumu.

19B Galvenie nosacījumi

Atbalstu var saņemt par meža zemju platību, ja:

- 01.03.2022. ir spēkā kāds no saimnieciskās darbības ierobežojumiem: 1) aizliegta mežsaimnieciskā darbība; 2) aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte; 3) aizliegta galvenā cirte; 4) aizliegta kailcirte;
- atbalstam pieteiktā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha, ko veido vismaz 0,1 ha lieli lauki un viena ierobežojuma veida minimālā platība vienā laukā ir vismaz 0,1 hektārs;
- pieteiktie lauki ir kartogrāfiski identificējami un iekļauti LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā;
- par attiecīgo atbalsttiesīgo platību:
 - ✓ nav saņemta vienreizējā atlīdzība saskaņā ar likumu “Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikrolieģumos”, izņemot kompensāciju par kopšanas cirtes aizliegumu;
 - ✓ kārtējā gadā nav saņemta kompensācija ikgadēja atbalsta maksājuma veidā no valsts budžeta līdzekļiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas nosaka saimnieciskās darbības ierobežojumus, par kuriem pienākas kompensācija valsts un pašvaldību izveidotajās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikrolieģumos, kompensācijas izmaksas nosacījumus, kārtību un apmēru;
 - ✓ kārtējā gadā nav pieteikts BDUZ atbalsts kā par lauksaimniecības platību, ko aizņem 4.ražības klases zālāji;
 - ✓ ir ievērotas normatīvajos aktos noteiktās prasības par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem *Natura 2000* teritorijās un mikrolieģumos;
 - ✓ atbilstoši normatīvajiem aktiem par meža inventarizācijas kārtību pieteiktajā platībā ir veikta inventarizācija, kas ir spēkā 01.03.2022., un inventarizācijas dati ir iekļauti meža valsts reģistrā līdz 01.03.2022.;
 - ✓ atbalsta pretendents atbilstoši Iekšlietu ministrijas Informācijas centra datiem pēc stāvokļa kārtējā gada 15.jūnijā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir samaksājis naudas sodu, ja viņam tāds noteikts:
 - saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 54., 54.¹, 57., 57.¹, 57.², 57.³, 58., 66., 66.², 66.⁴, 67., 67.¹, 68., 71., 71.¹ un 81. pantu, un ir atlīdzinājis videi un mežam nodarītos zaudējumus;
 - saskaņā ar Krimināllikuma 109. pantu;
 - par Meža likuma 51. pantā noteiktajiem pārkāpumiem.

Atbalsta maksājumu nepiešķir atbalsta pretendenta, uz kuru normatīvajos aktos noteiktais Eiropas Komisijas atgūšanas rīkojums.

Atbalsta maksājumu nevar saņemt atbalsta pretendents, kuram LAD ir konstatējis vismaz vienu no grūtībās nonākušā uzņēmuma pazīmēm pēc stāvokļa lēmuma pieņemšanas brīdī, izņemot, ja atbalsta pretendents atsevišķi vai kopā ar saistītajiem uzņēmumiem 31.12.2019. nebija grūtībās, bet kļuva par grūtībās nonākušā uzņēmumu laikposmā no 01.01.2020. līdz 30.06.2021.:

- 1) kapitālsabiedrībai (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus) uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm un visām pārējām pozīcijām, kuras vispārpieņemts uzskatīt par daļu no sabiedrības pašu kapitāla, rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla, t.sk. arī kapitāldaļu uzcenojumu;
- 2) sabiedrībai, jo īpaši pilsabiedrībai un komandītsabiedrībai, kurā vismaz dažiem dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus), uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no kapitāla, kas uzrādīts sabiedrības grāmatvedības pārskatos;
- 3) atbalsta pretendents ar tiesas spriedumu ir pasludināts maksātnespējas process, ar tiesas spriedumu tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process, ar tiesas lēmumu tiek īstenots ārpustiesas tiesiskās aizsardzības process, ir uzsākta bankrota procedūra, piemērojama sanācija vai mierizlīgums, vai tā saimnieciskā darbība ir izbeigta;
- 4) atbalsta pretendents ir saņēmis glābšanas atbalstu, bet vēl nav atmaksājis aizdevumu vai atsaucis garantiju, vai ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu, un uz to joprojām attiecas pārstrukturēšanas plāns;
- 5) atbalsta pretendents neatbilst mazo un vidējo uzņēmumu statusam, un pēdējos divus gadus uzņēmuma parādsaistību un pašu kapitāla bilances vērtību attiecība ir pārsniegusi 7,5, kā arī uzņēmuma procentu seguma attiecība, kas, rēķināta pēc uzņēmuma ieņēmumiem pirms procentu, nodokļu, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem (EBITDA), ir bijusi mazāka par 1,0.

1., 2. un 5.punktā minētās prasības nevērtē, ja atbalsta saņēmējs ir fiziska persona, zemnieku saimniecība, zvejnieku saimniecība, biedrība vai nodibinājums.

Grūtībās nonākušā uzņēmuma pazīmes aprēķināšanai tiek izmantota šāda formula:

$$\frac{(PZ_1 + PZ_0 + R)}{PK} \times 100$$

kur

PZ₁ – iepriekšējo periodu nesadalītā peļņa vai zaudējumi
PZ₀ – pārskata perioda nesadalītā peļņa vai zaudējumi
R – kopējās rezerves
PK – pamatkapitāls un akciju vai daļu emisijas uzcenojums

Ja vērtība ir negatīva, tā nedrīkst pārsniegt 50%!

Nosakot grūtībās nonākušā uzņēmuma pazīmes, izmanto publicēto pēdējā noslēgtā gada pārskata datus.

19C Atbalsta apmērs par ha

Atbalsta apmērs par vienu hektāru atbalsttiesīgās platības:

- 160 EUR – aizliegta mežsaimnieciskā darbība (NIM1), aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte (NIM2);
- 120 EUR – aizliegta galvenā cirte (NIM3);
- 45 EUR – aizliegta kailcirte (NIM4).

19D “Natura 2000 mežiem pielikums” aizpildīšana

Natura 2000 mežiem pielikums Izlaist šo soli

Lauka numurs	Kadastra vienības apzīmējums	NIM platība (ha)	NIM vai platība bez atbalsta
1	B0640020555	0.43	NIM
2	B0640020544	0.76	NIM
3			Platība bez atbalsta

2.kolonnā norādiet kadastra vienības apzīmējumu, kuru vēlaties pieteikt NIM atbalstam!

2.kolonnā uzklikšķiniet ar peles kreiso taustiņu uz Latvijas kartes apzīmējuma, lai lauka platību iezīmētu kartē!

3.kolonnā parādīsies sistēmas automātiski aprēķinātā atbalsttiesīgā NIM ierobežojumu platība!

4.kolonnā lauks jāpiesaka NIM, atstājot automātiski piesaistīto izvēlni “NIM”!

NIM atbilstošā platība kartē iekrāsota ar zilu tonējumu

Kadastra vienība, kas norādīta 2.kolonnā, būs apvilta ar gaiši zaļu līniju!

Kartē kadastra vienības robežas norādītas ar melnu raustītu līniju!

Izmantojiet pogu “Iezīmēt visu kadastru”, lai pieteiktu visu NIM platību kā vienu lauku attiecīgajā kadastrā!

20. DZĪVNIEKU BLĪVUMA NOTEIKŠANA

Dzīvniekiem jābūt reģistrētiem un apzīmētiem, un par tiem jābūt sniegtai informācijai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā (skat. 13.1.tabulu). Dzīvnieki, kuriem tiks konstatēti identificēšanas un reģistrēšanas pārkāpumi, netiks izmantoti dzīvnieku blīvuma aprēķinā. Dzīvnieku blīvuma aprēķinā tiks ņemti vērā tikai tie liellopi (t.sk. taurgovis un sumbri), aitas (t.sk. mufloni), kazas un zirgu dzimtas dzīvnieki (t.sk. tarpāni, kiangi un ēzeļi), kas būs individuāli apzīmēti un reģistrēti LDC datu bāzē.

Ja pēc noziņotā atskaites datuma ir notikušas izmaiņas trušu, mājputnu, bišu saimju, savvaļas dzīvnieku vai kažokzvēru skaitā kādā no novietnēm vai reģistrēta jauna novietne, tad, norādot jaunu atskaites datumu, 7 dienu laikā obligāti vēlreiz ir jāaktualizē esošo dzīvnieku skaits visās novietnēs un par visu sugu dzīvniekiem.

Dzīvnieku blīvumu nosacītās liellopu vienībās uz saimniecības kopējo atbalsttiesīgo ilggadīgo zālāju un aramzemē sēto zālāju platību ganību sezonā no kārtējā gada 15.05. līdz 15.09. aprēķina šādi:

1. Dzīvnieku blīvuma aprēķins nosacītās liellopu vienībās (vienā) noteiktā ganību sezonas dienā:

Katras attiecīgās sugas un grupas dzīvnieku skaits, kas noteiktā ganību sezonas dienā ir reģistrēts saimniecībā, tiks reizināts ar attiecīgās sugas un grupas dzīvnieku pārrēķiniem piemērojamo koeficientu.

$$LielV_n = ((DZ_1 \times k_1) + (DZ_2 \times k_2) + \dots + (DZ_n \times k_n)),$$

kur $LielV_n$ – dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās noteiktā ganību sezonas dienā;
 $DZ_{1;2;\dots;n}$ – attiecīgās sugas un grupas dzīvnieku skaits ganāmpulkā noteiktā ganību sezonas dienā;
 $k_{1;2;\dots;n}$ – attiecīgās sugas un grupas dzīvnieku pārrēķiniem piemērojamais koeficients (skat. 20A.apakšnodalu).

2. Vidējais dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās ganību sezonā

Katras ganību sezonas dienas dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās tiks summēts un izdalīts ar 124, kas ir kopējais ganību sezonas dienu skaits.

$$LielV_{vidēj} = ((LielV_1) + (LielV_2) + \dots + (LielV_n)) / 124,$$

kur $LielV_{vidēj}$ – vidējais dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās ganību sezonā;
 $LielV_{1;2;\dots;n}$ – dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās noteiktā ganību sezonas dienā;
124 – kopējais ganību sezonas dienu skaits.

3. Zālāju platības, kurās nodrošināts vidējais dzīvnieku blīvums

Ganību sezonas vidējais dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās tiks izdalīts ar attiecīgo liellopu vienību daudzumu, kas jānodrošina uz 1 ha ilggadīgo zālāju vai aramzemē sētu zālāju, kā noteikts katrai aktivitātei.

$$Platība, kurā nodrošināts vidējais dzīvnieku blīvums = LielV_{vidēj} / LielV_{ha},$$

kur $LielV_{vidēj}$ – vidējais dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās ganību sezonā;
 $LielV_{ha}$ – liellopu vienības, kas jānodrošina uz 1 ha ilggadīgo zālāju vai aramzemē sētu zālāju.

20A Pārrēķiniem piemērojamais koeficients (k) dažādu sugu dzīvniekiem

Dzīvnieku grupa	Suga / vecuma grupa	k	Pasākums / aktivitāte	
			BDUZ	BLA
Bulļi, govīs un citi liellopi, kas vecāki par 24 mēnešiem, un zirgu dzimtas dzīvnieki, kas vecāki par 6 mēnešiem	liellopi, t.sk. sumbri un savvaļas govīs (taurgovīs): slaucamās govīs, zīdītājgovīs, bulļi, teles	1,000	x	x
	zirgi, t.sk. zirgu dzimtas dzīvnieki – ēzeļi un savvaļas zirgi (tarpāni, kiangi)	1,000	x	x
Liellopi vecumā no 6 līdz 24 mēnešiem	liellopi, t.sk. sumbri un savvaļas govīs (taurgovīs) / jaunlopi (bulļi, teles)	0,600	x	x
Liellopi, kas nav vecāki par 6 mēnešiem	liellopi, t.sk. sumbri un savvaļas govīs (taurgovīs) / jaunlopi (bulļi, teles)	0,400	x	x
Aitas (t.sk. mufloni) un kazas	aitas, kazas, mufloni	0,150	x	x
Vaislas sivēnmātes (> 50 kg)	sivēnmātes	0,500	–	x
Citas cūkas	vaislas kuiļi, audzējamās cūkas, jauncūkas, nobarojamās cūkas, atšķirtie sivēni, piena sivēni	0,300	–	x
Dējējvistas	dējējvistas un gaiļi	0,014	–	x
Citi mājputni	zosis, pīles, tītari, broileri, paipalas, pērļu visticas	0,030	–	x
Truši	truši	0,030	–	x
Brieži (staltbrieži)	staltbrieži	0,610	x	x
Dambrieži	dambrieži	0,300	x	x
Ziemeļamerikas brieži (baltastes un melnastes brieži)	baltastes un melnastes brieži	0,400	x	x
Stirnas	stirnas	0,130	x	x

20B Piemērs BLA atbalsttiesīgās LIZ aprēķināšanai**1) LDC lauksaimniecības dzīvnieku reģistrā reģistrētie dzīvnieki noteiktā dienā:**

Dzīvnieku suga / grupa	Koeficients	Dzīvnieku skaits dažādos datumos									
		01.01.	(...)	20.05.	(...)	01.07.	(...)	03.08.	(...)	02.09.	
Slaucamās govīs	1,000	3	...	4	...	...	...	3	...	...	
Nobarojamās cūkas	0,300	2	...	1	...	-	-	2	...	...	
Dējējvistas	0,014	30	...	...	...	30	...	...	...	...	

(...) periodā starp diviem noteiktajiem datumiem dzīvnieku skaits nav mainījies, tādēļ aprēķinos tiks ņemts vērā agrākajā datumā reģistrēto dzīvnieku skaits.

2) Reģistrēto dzīvnieku skaita sadalījums ganību sezonā (15.05. – 15.09.)

Dzīvnieku suga / grupa	Vidējais dzīvnieku skaits dienā ganību sezonas noteiktā periodā				
	15.05.–19.05. (5 dienas)	20.05.–30.06. (42 dienas)	01.07.–02.08. (33 dienas)	03.08.–01.09. (30 dienas)	02.09.–15.09. (14 dienas)
Slaucamās govīs	3	4	4	3	3
Nobarojamās cūkas	2	1	-	2	2
Dējējvistas	30	30	30	30	30

3) Dzīvnieku blīvuma aprēķins nosacītās liellopu vienībās noteiktā ganību sezonas dienā:

Dzīvnieku suga / grupa	Dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās noteiktā ganību sezonas dienā				
	15.05.–19.05.	20.05.–30.06.	01.07.–02.08.	03.08.–01.09.	02.09.–15.09.
Slaucamās govīs	3 x 1,000	4 x 1,000	4 x 1,000	3 x 1,000	3 x 1,000
Nobarojamās cūkas	2 x 0,300	1 x 0,300	-	2 x 0,300	2 x 0,300
Dējējvistas	30 x 0,014	30 x 0,014	30 x 0,014	30 x 0,014	30 x 0,014
Kopā LielV dienā:	4,02	4,72	4,42	4,02	4,02
Kopā LielV periodā:	20,10 (4,02 x 5 dienas)	198,24 (4,72 x 42 dienas)	145,86 (4,42 x 33 dienas)	120,60 (4,02 x 30 dienas)	56,28 (4,02 x 14 dienas)

4) Vidējais dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās ganību sezonā:

$LielV_{vidēji} = (20,10 + 198,24 + 145,86 + 120,60 + 56,28) / 124 = 541,08 \text{ LielV} / 124 \text{ dienām} = 4,364$

5) Zālāju platība, kurā nodrošināts vidējais dzīvnieku blīvums = $4,364 \text{ LielV}_{vidēji} / 0,3 \text{ LielV/ha} = \underline{14,55 \text{ ha}}$

20C Piemērs ganīšanas režīma izvērtēšanai BDUZ platībās

Aprēķins tiek veikts, izmantojot iesūtītajā lauku vēsturē norādīto informāciju par ganīšanas periodu un ganīšanai izmantoto dzīvnieku veidu un skaitu. Piemērā: 8 slaucamās govīs 32 dienas tika ganītas 8 hektāros BDUZ platībās.

1) Lauku vēsture**GANĪŠANA**

Lauka numurs	Lauka platība (ha)	Ganīšanas periods	Ganīšanai izmantots dzīvnieku veids		Dzīvnieku skaits		Nepietiekami noganīto lauku apļaušanas datums	Piezīmes
			Īpašumā	Nomātie	Īpašumā	Nomātie		
2	3,55	15.06. – 01.07.	govīs	-	8	-	25.08.	siens novākts 30.08.
3	4,45	02.07. – 16.07.	govīs	-	8	-	25.08.	siens novākts 30.08.

2) Dzīvnieku blīvuma aprēķins nosacītās liellopu vienībās noteiktā ganību sezonas dienā BDUZ platībā:

Rādītājs	Ganību sezonas sadalījums ganīšanas periodos			
	15.05.–14.06.	15.06.–01.07.	02.07.–16.07.	17.07.–15.09.
Dienu skaits noteiktā ganīšanas periodā	31 diena	17 dienas	15 dienas	61 diena
Govju skaits noteiktā ganīšanas periodā	-	8	8	-
Vidēji LielV dienā (govju skaits x koeficients):	-	8 x 1,000	8 x 1,000	-
Kopā LielV periodā (LielV dienā x dienu skaits):	-	136 (8 x 17)	120 (8 x 15)	-

3) Vidējais dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās ganību sezonā BDUZ platībā:

$LielV_{vidēji} = (136 + 120) / 124 = 256 \text{ LielV} / 124 \text{ dienām} = 2,065$

4) Ganīšanas režīma izvērtējums BDUZ platībā = $2,065 \text{ LielV}_{vidēji} / 8 \text{ ha} = \underline{0,3 \text{ LielV/ha}}$

BDUZ pārganīšana nav notikusi, jo vidējais dzīvnieku blīvums 0,3 LielV/ha ir mazāks par pieļaujamo 0,9 LielV/ha

21. SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA

Savstarpējā atbilstības (SA) prasības un nosacījumi ir jāievēro visiem atbalsta pretendentiem, kas piesakās maksājumiem.

Savstarpējo atbilstību veido

- obligātās apsaimniekošanas prasības, kas paredzētas ES tiesību aktos (skat. 21.2.tabulu);
- laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi (LLVN), kas noteikti nacionālajos normatīvajos aktos (skat. 21.2.tabulu).

Savstarpējās atbilstības jomas

- vide, klimata pārmaiņas un labi zemes lauksaimniecības apstākļi;
- sabiedrības, dzīvnieku un augu veselība;
- dzīvnieku labturība.

Pretendējot uz LAP maksājumiem (BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN, BLA), visā saimniecībā jāievēro arī minimālās organiskā mēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu lietošanas prasības un citas obligātās prasības, kas noteiktas nacionālajos normatīvajos aktos (skat. 21.1.tabulu).

Visās saimniecībās jāievēro, ka:

- nedrīkst izkliedēt mēslošanas līdzekļus (t.sk. kūtsmēslus, minerālmēslus un fermentācijas atliekas) uz sasalūšas, pārmitras vai ar sniegu klātas augsnes;
- pakaišu kūtsmēslus un fermentācijas atliekas (izņemot separētu fermentācijas atlieku šķidro frakciju) pēc izkliedēšanas iestrādā augsnē 24 h laikā, bet šķidros kūtsmēslus, vircu un separētu fermentācijas atlieku šķidro frakciju – 12 h laikā. Šķidros kūtsmēslus, vircu un fermentācijas atliekas (izņemot separētu fermentācijas atlieku cieto frakciju) nav jāiestrādā augsnē, ja tos lieto kā papildmēslojumu;
- rudenī šķidros kūtsmēslus, vircu un fermentācijas atliekas (izņemot separētu fermentācijas atlieku cieto frakciju) pamatmēslojumā lieto tikai kopā ar augu pēcplaujas atliekām (rugājiem, sasmalcinātiem salmiem, zālāju sakņu masu), iestrādājot tās augsnē ar lobīšanu, aršanu vai citu līdzvērtīgu metodi.

Visās saimniecībās, kas atrodas īpaši jutīgajās teritorijās*), jāievēro, ka:

- nedrīkst izkliedēt nekāda veida kūtsmēslus un fermentācijas atliekas (digestātu) no 20.10. līdz 15.03., bet zālājiem no 05.11. līdz 15.03.;
- nedrīkst izsēt slāpekli saturošus minerālmēslus (t.sk. zālājiem) no 15.09. līdz 15.03., bet ziemājiem no 15.10. līdz 15.03.;
- nedrīkst pārsniegt maksimāli pieļaujamās slāpekļa normas kultūraugiem;
- rudens un ziemas periodā vismaz 50% no saimniecības LIZ jābūt aizņemtai ar zaļajām platībām, piemēram, ar daudzgadīgajiem zālājiem, ziemājiem, rugaini (ši prasība neattiecas uz saimniecībām, kurās vismaz 50% no saimniecības sējumu vai stādījumu platības audzē kartupeļus, augļu kokus, ogulājus un dārzeņus);

Visās saimniecībās, kas atrodas īpaši jutīgajās teritorijās un kas apsaimnieko vismaz 20 ha LIZ, vai kas vismaz 3 ha platībā audzē dārzeņus, kartupeļus, augļu kokus vai ogulājus, OBLIGĀTI:

- jādokumentē lauku vēsturi par katru lauku un to jāglabā vismaz 3 gadus;
- ja lieto mēslošanas līdzekļus:
 - 1) katru gadu jāsagatavo katra lauka kultūraugu mēslošanas plāns līdz kultūraugu sējai vai stādīšanai (ilggadīgiem sējumiem un stādījumiem līdz veģetācijas sākumam);
 - 2) sagatavojot kultūraugu mēslošanas plānu, jāizmanto augšņu agroķīmiskās izpētes (kartēšanas) dati vai agroķīmisko pakalpojumu sniedzēju dati vai jāņem augšņu paraugi no saimniecībā apsaimniekotās LIZ. Augsnes agroķīmiskās analīzes jāveic akreditētā laboratorijā. Izmantotie augšņu agroķīmiskās izpētes (kartēšanas) dati un augšņu analīžu rezultāti nedrīkst būt vecāki par 5 gadiem;
 - 3) katru gadu līdz 30.11. elektroniski (izmantojot EPS) jāiesniedz VAAD kultūraugu mēslošanas plāna kopsavilkumu par kārtējo gadu;
 - 4) jāuzskaita un jādokumentē visi saimniecībā iegādātie minerālmēsli, norādot to nosaukumu, pamatsastāvu un daudzumu (jāsaglabā kases čeki, pavadzīmes – rēķini u.c. dokumenti).

*) *Īpaši jutīgo teritoriju robežas ir Dobeles, Jelgavas, Bauskas, Mārupes, Olaines, Ķekavas, Salaspils, Ropažu, Ādažu, Saulkrastu un Siguldas novada pašvaldības administratīvās teritorijas robežas, izņemot Bauskas novada Valles un Kurmenes pagasta, Siguldas novada Lēdurgas pagasta, kā arī Jelgavas, Rīgas un Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības administratīvās teritorijas robežas.*

21.1. tabula. Minimālās organiskā mēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu lietošanas un citas obligātās prasības

Prasības	KKI
Pie virszemes ūdensobjektiem 10 m platā aizsargjoslā aizliegts mazgāt mehāniskos transportlīdzekļus un lauksaimniecības tehniku, kā arī ierīkot meliorācijas būves, nesaskaņojot ar reģionālo vides pārvaldi	LAD
Krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē aizliegts izvietot un ierīkot minerālmēslu, augu aizsardzības līdzekļu, degvielas, eļļošanas materiālu, bīstamo ķīmisko vielu vai ķīmisko produktu, kokmateriālu, kā arī bīstamās ķīmiskās vielas vai ķīmiskos produktus saturošu materiālu glabātavas un degvielas uzpildes stacijas (izņemot būves atbilstoši teritoriju plānojumam ostas teritorijā), kā arī būves lopbarības glabāšanai (izņemot siena šķūņus bez vienlaidu pamatiem)	
Stingra režīma aizsargjoslā ap ūdens ņemšanas vietām aizliegta jebkura saimnieciskā darbība, ja vien tā nav saistīta ar ūdens ieguvu konkrētā ūdensapgādes urbumā vai ūdensgūtnē attiecīgo ūdens ieguves un apgādes objektu uzturēšanai un apsaimniekošanai	
Lauksaimniecības produktu ražotājiem un pārstrādātājiem piesārņojošo darbību veikšanai ir jāsaņem A vai B kategorijas atļauja vai C kategorijas apliecinājums. A un B kategorijas atļauju saņēmēji strādā saskaņā ar atļaujas nosacījumiem, bet C kategorijas apliecinājuma saņēmēji – saskaņā ar attiecīgo normatīvo aktu prasībām	VVD

21.2. tabula. Savstarpējās atbilstības nosacījumi un prasības

Kods ¹⁾	SA prasības un standarti	KKI
1.joma: Vide, klimata pārmaiņas, labi zemes lauksaimniecības apstākļi		
LLN02	LIZ kopj atbalsta pretendenta atbildībā esošo meliorācijas sistēmu, nodrošinot tās darbību, saglabāšanu un zemes mitruma režīma regulēšanu: • ūdensnoteku un novadgrāvju gultnēs vismaz 1 m platumā novāc kokus un krūmus, to atvases nopļauj vismaz vienu reizi 2 gados, izvāc grunts ieskalojumus, sadzīves atkritumus, kritušus kokus, piesērējumus un bebru aizsprostojumus, kas traucē ūdens plūsmu gultnē • drenu sistēmā drenu akas nosedz ar vāku, iztīra drenu akas piesērējumu, kā arī drenu kolektoru iztekas no sanesumiem un novāc kokaugus ap drenu kolektoru iztekām vismaz 5 m attālumā uz katru pusi no iztekas	LAD
LLN03	Rugaini vai sauso zāli nededzina uz lauka	
LLN05	LIZ daļu, kuras nogāzes garums ir vismaz 20 m un slīpums ir lielāks par 10 grādiem, no 01.10.2022. līdz 31.03.2023. nodrošina vismaz ar minimālu kultūraugu veģetāciju vai saglabā rugaini	
LLN06	Saglabā un nepieļauj dabas pieminekļu – dižakmeņu, aizsargājamo koku un aleju – iznīcināšanu vai bojāšanu, ja tie aizsargājami saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu	
LLN07	Atbalsta pretendents ir saņēmis ūdens resursu lietošanas atļauju saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens resursu lietošanas atļauju, ja, veicot lauksaimnieciskās darbības, apūdeņošanā izmanto vairāk nekā 10 m ³ virszemes vai pazemes ūdeņu diennaktī	
LLN09	Nelieto mēslošanas līdzekļus 10 m platā joslā gar ūdensobjektu, kas noteikts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru un ūdenstilpņu klasifikatoru	
LLN13	Tieši vai netieši neievada pazemes ūdeņos piesārņojošās vielas, kas minētas normatīvajos aktos par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī, un šīs vielas saturošus produktus, tostarp degvielu, eļļu un smērvielas, notekūdeņus, mēslošanas līdzekļus, augu aizsardzības līdzekļus, mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus un biocīdus. Minētās vielas un tās saturošie produkti ir lietojami vai uzglabājami veidā, kas nepieļauj šo vielu netiešu noplūdi pazemes ūdeņos. To tvertnēm, konteineriem un iepakojumam ir jābūt cieši noslēgtiem, bez sūces vai mehāniskiem bojājumiem, un tos uzglabā tā, lai nepieļautu šo vielu nonākšanu zemē un izsūkšanos cauri augsnei vai nogulumiežiem	
LLN14	LIZ esošos invazīvos latvāņu ģints augu sugas augus nopļauj līdz brīdim, kad tiem veidojas ziedkopas	LAD, VMD
LLN15	No 15.03. līdz 31.07. necērt un negriež dzīvžogus un kokus, izņemot ilggadīgos stādījumus, platībā, kas atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, un no 01.04. līdz 30.06. – pārējās teritorijās	
VPN1	Pasākumi, lai saglabātu, uzturētu vai atjaunotu atsevišķu putnu sugu dzīvotņu daudzveidību un teritoriju un piesārņojuma vai kaitējuma novēršana dzīvotnēm un savvaļas putnu dzīvei	
VPN6	Pasākumi attiecībā uz kūtsmēslu apsaimniekošanu un mēslojumu lietošanas aizliegums gar virszemes ūdensobjektiem (prasības attiecas uz īpaši jutīgajām teritorijām)	
VPN8	Dabisko biotopu un savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzība un pasākumi attiecībā uz aizsargājamām augu sugām	LAD
VPN9	Pasākumi attiecībā uz mēslošanas līdzekļu lietošanu un uzskaiti (prasības attiecas uz īpaši jutīgajām teritorijām)	VAAD
2.joma: Sabiedrības, dzīvnieku un augu veselība		
SVN1	Cūku identifikācija un reģistrācija	PVD
SVN4	Liellopu identifikācija un reģistrācija	
SVN6	Aitu un kazu identifikācija un reģistrācija	
SVN9	Pārtikas nekaitīgums	
SVN13	Ierobežojumi hormonālas, tireostatiskas iedarbības vielu un betaagonistu lietošanā	
SVN14	Ierobežojumi lauksaimniecības dzīvnieku barošanā; Transmisīvās sūklveida encefalopātijas kontroles un apkarošanas pasākumi	
SVN8	Augu aizsardzības līdzekļi	VAAD
3.joma: Dzīvnieku labturība		
DLN1	Vispārīgās lauksaimniecības dzīvnieku labturības prasības: sugai atbilstoša barošana, gan dabīgs, gan mākslīgs apgaismojums, fiziskā aktivitāte, aizsardzība no nelabvēlīgiem laika apstākļiem un plēsējiem, veselības un dzīvības draudu nepieļaušana u.c.	PVD
DLN2	Teļu labturība	
DLN3	Cūku labturība	

¹⁾ laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi (LLN); obligātās apsaimniekošanas prasības (VPN, SVN, DLN). Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1306/2013 (17.12.2013.) tiek izmantoti šādi apzīmējumi: LLVA (LLN) un SMR (VPN, SVN, DLN).

22. ATBALSTA APJOMS, TĀ IZMAKSA UN SAMAZINĀJUMI

22A Atbalsta apjoms un tā izmaksa

 Atbalsta apjoms tiks aprēķināts pēc visām nepieciešamajām pārbaudēm un tas ir atkarīgs no:

- atbalsta veida, uz kuru pretendē;
- platības, kura pieteikta atbalstam vai lauksaimniecības dzīvnieku skaita;
- atbalstam deklarētajiem kultūraugiem, kas tiek audzēti apsaimniekotajā LIZ;
- iespējamajiem atbalsta apjoma samazinājumiem;
- atbalsta likmes, kura tiek noteikta par 1 ha attiecīgā kultūrauga vai par konkrēto dzīvnieku.

Atsevišķiem atbalsta veidiem maksājums tiek samazināts, piemērojot samazinājuma koeficientu, ja kārtējā gadā valsts līmenī tiek pārsniegts pieejamais finansējums. Samazinājuma koeficienti tiek publicēti “Latvijas Vēstnesī” un LAD mājas lapā www.lad.gov.lv.

 Atbalsts tiks izmaksāts līdz 30.06.2023. un pretendents tiks nosūtīts LAD gala lēmums par atbalsta piešķiršanu, kur būs norādīta aprēķinātā atbalsta summa un sniegta šī aprēķina pamatojums.

22B Atbalsta apjoma samazinājumi

1. Samazinājumi par atbalsta saņemšanas nosacījumu neievērošanu

1.1. Samazinājumu par platības pārdeklarāciju katrā platībā atbalsta veidā rēķina kultūraugu grupu līmenī, t.i., par platībām, par kurām saņem tādu pašu likmi.

1.1.1. Atbalsta apjoma samazinājums par platības pārdeklarāciju BSA par platībām (SAP, SKC, SSK, SSA, SLS, SMI, SVR, SDA, SAU, SRL), kā arī pasākumos “Bioloģiskā lauksaimniecība” un “Agrovide un klimats” (BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN) – piemēro sistēmu BEZ DZELTENĀS KARTĪTES (skat. piemērus 22.1. un 22.2.)

Deklarētās un noteiktās platības (pārdeklarētās platības) starpība	Piemērojamais sods
Līdz 3,00%, bet ne vairāk par 2 ha	samazinājumu nepiemēro
3,01% – 20,00% vai vairāk par 2 ha	atbalsta samazinājums vienāds ar pārdeklarētās platības divkārtu apjomu
20,01% – 50,00%	atbalstu nepiešķir
Vairāk par 50,00%	atbalstu nepiešķir, kā arī tiek aprēķināta trīsgadīgā sankcija

1.1.2. Atbalsta apjoma samazinājums par platības pārdeklarāciju VPM, JAL un NIM – piemēro sistēmu AR DZELTENO KARTĪTI (skat. piemērus 22.3., 22.4., 22.5. un 22.6.)

Deklarētās un noteiktās platības (pārdeklarētās platības) starpība	Piemērojamais sods
0% – 3,00%, bet ne vairāk par 2 ha	samazinājumu nepiemēro
no 3,01% vai vairāk par 2 ha	pārdeklarētie ha x 1,5, bet nepārsniedzot deklarēto platību Arī pēc jaunās sodu sistēmas var izveidoties trīsgadīgā sankcija. Ja to nevarēs segt no kārtējā gada maksājumiem, to ieturēs 3 gadu laikā no turpmākajiem maksājumiem

 “Dzeltenā kartīte” ir soda samazinājums par 50% par pirmo konstatēto pārdeklarāciju VPM, JAL vai NIM, ja pārdeklarētā platība ir lielāka par 3% vai 2 ha, bet nepārsniedz 10%:

- “dzeltēno kartīti” piešķir tikai vienu reizi;
- pārdeklarāciju rēķina vienas shēmas ietvaros;
- ja nākamajā gadā atkārtoti konstatēs pārdeklarāciju tam pašam atbalsta veidam, tad sodu piemēros pilnā apmērā un lauksaimniekam būs jāatmaksā arī iepriekšējā gadā neieturētais sods;
- ja pārdeklarāciju atkārtoti konstatēs tikai aiznākamajā gadā, lauksaimniekam nebūs jāatmaksā “dzeltēnās kartītes” ietvaros nepiemērotais sods.

1.2. Samazinājums par dzīvnieku pārdeklarāciju (skat. piemēru 22.7.)

Konstatētās neatbilstības	Neatbilstošo dzīvnieku procentuālā daļa	Atbalsta apjoma samazinājums
No 1 līdz 3 dzīvniekiem, kas identificējami	% daļa = $\frac{\text{neatbilstošo dzīvnieku skaits}}{\text{atbilstošo dzīvnieku skaits}}$	samazinājumu nepiemēro
Vairāk nekā 3 dzīvniekiem, kas identificējami vai vismaz 1 dzīvniekam, kas nav identificējams	līdz 20,00%	par aprēķināto neatbilstošo dzīvnieku procentuālo daļu
	20,01 – 30,00%	par divkārtu aprēķināto neatbilstošo dzīvnieku procentuālo daļu
	30,01 – 50,00%	atbalstu nepiešķir
	vairāk par 50,00%	atbalstu nepiešķir, kā arī tiek aprēķināta trīsgadīgā sankcija

1.3. ZAL maksājuma samazinājuma aprēķins

Nosacījums	Samazinājums (S), ha
Kultūraugu dažādošana	
Nav izpildīts galvenā kultūrauga nosacījums, ja jānodrošina vismaz 2 kultūraugi	$S_1 = (A - B) * 2$
Nav izpildīts galvenā kultūrauga nosacījums, ja jānodrošina vismaz 3 kultūraugi	$S_2 = (A - B)$
Nav izpildīts 2 galveno kultūraugu nosacījums, ja jānodrošina vismaz 3 kultūraugi	$S_3 = (C - D) * 5$
Ja trīs gadus (nav jābūt pēc kārtas) nav izpildīta KD prasība, tad ceturtajā gadā aprēķinātā KD samazinājuma platība jāreizina ar 2	$S_4 = (S_1) * 2$ vai $S_4 = (S_2 + S_3) * 2$
Ekoloģiski nozīmīga platība	
Nav izpildīts ENP nosacījums	$S_5 = (E - F) * 10$
Ja trīs gadus (nav jābūt pēc kārtas) nav izpildīta ENP prasība, tad ceturtajā gadā aprēķinātā ENP samazinājuma platība jāreizina ar 2	$S_6 = S_5 * 2$
Aizsargājami ekoloģiski jutīgie ilggadīgie zālāji	
Ilggadīgo zālāju platības ir pārveidotas vai uzartas	$S_7 = \text{pārveidotā/uzartā platība}$

A – noteiktā platība galvenajam kultūraugam (ha); B – prasītā platība galvenajam kultūraugam (ha); C – noteiktā platība diviem galvenajiem kultūraugiem (ha); D – prasītā platība diviem galvenajiem kultūraugiem (ha); E – prasītā ENP platība (ha); F – noteiktā ENP platība (ha).

1.4. Zaļināšanas maksājuma aprēķins, ja netiek ievērota kultūraugu dažādošana un ENP izveidošana/uzturēšana (skat. piemērus 22.8. un 22.9.)

Starpība starp ZAL maksājumam noteikto platību un platību, kas aprēķināta pēc samazinājumu piemērošanas	Piemērojamais sods	Soda ierobežojumi 2022.gadā
0% – 3,00%, bet ne vairāk par 2 ha	nepiemēro samazinājumu	—
3,01% – 20,00% vai vairāk par 2 ha	atbalsta samazinājums, kas vienāds ar aprēķinātās platības divkārtu apjomu	aprēķināto sodu dala ar 4 un tas nedrīkst pārsniegt 25% no platības, kas noteikta ZAL maksājumam
20,01% – 50,00%	atbalstu nepiešķir	
vairāk par 50,00%	atbalstu nepiešķir, kā arī tiek aprēķināts papildu sods	

1.5. Trīsgadīgā sankcija par platībām un dzīvniekiem (skat. piemērus 22.2., 22.6., 22.7. un 22.9.)

Papildu soda – trīsgadīgās sankcijas piemērošanu un apjomu ietekmē katrā atbalsta veidā deklarētie un noteiktie daudzumi (platības, dzīvnieki):

- trīsgadīgā sankcija tiek ieturēta trīs kalendāro gadu laikā no turpmākajiem atbalsta pretendentiem piešķirtajiem maksājumiem;
- ja visu aprēķināto sodu var ieturēt jau no kārtējā gada maksājumiem, turpmākajos gados šī ieturētā trīsgadīgā sankcija vairs neietekmē citus atbalsta pretendentiem aprēķinātos atbalsta maksājumus;
- ja trīsgadīgo sankciju trīs kalendāro gadu laikā nevar pilnībā atgūt, atlikuma summa tiek anulēta.

Trīsgadīgās sankcijas piemērošana BSA par platībām, BLA, BDUZ, VSMD, RLZP un SVIN:

- piemēro, ja pārdeklarētā platība pret noteikto platību > 50%;
- trīsgadīgās sankcijas apjoms = (pārdeklarētā platība x likme).

Trīsgadīgās sankcijas piemērošana VPM, JAL un NIM:

- piemēro, ja pārdeklarētā platība pret noteikto platību > 66,67%;
- trīsgadīgās sankcijas apjoms = (((pārdeklarētā platība x 1,5) – noteiktā platība) x likme).

Trīsgadīgās sankcijas piemērošana ZAL:

- piemēro, ja platība, par kuru varēja pretendēt ZAL maksājumam, ir mazāka par MAX pieļaujamo administratīvo sodu 2022.gadā;
- trīsgadīgās sankcijas apjoms = ((platība, par kuru varēja pretendēt ZAL maksājumam – MAX pieļaujamais administratīvais sods 2022.gadā) x likme).

Trīsgadīgās sankcijas piemērošana BSA par dzīvniekiem, ja neatbilstības konstatētas vairāk nekā 3 dzīvniekiem:

- piemēro, ja pārdeklarēto dzīvnieku skaits pret noteikto dzīvnieku skaitu > 50%;
- trīsgadīgās sankcijas apjoms = (pārdeklarēto dzīvnieku skaits x likme).

2. Par visu apsaimniekoto LIZ nedeklarēšanu

Nedeklarētās platības apjoms (%)	Samazinājums
0% – 3,00%	netiek piemērots
3,01% – 30,00%	1% apmērā no atbalsta apjoma
30,01% – 50,00%	2% apmērā no atbalsta apjoma
vairāk par 50%	3% apmērā no atbalsta apjoma

3. Par novēlotu Vienotā iesnieguma iesniegšanu

Par novēlotu Vienotā iesnieguma iesniegšanu pēc 2022.gada 23.maija, bet ne vēlāk kā līdz 15.jūnijam, tiek piemērots 1% atbalsta samazinājums par katru nokavēto darba dienu, samazinājumu piemērojot jau no 24.maija.

4. Samazinājumi par LAP nosacījumu pārkāpumiem

Piemēram, ja pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” nozarei vai jomai (piemēram, lopkopības jomas piena lopkopības nozarē) tiks noteikts atkārtots pārejas periods, kārtējā gadā atbalsts tiks atteikts par 5%.

5. VPM lineārais samazinājums

2021.gadā VPM likmei tika piemērots lineārā samazinājuma koeficients 0,9913, lai nodrošinātu finansējumu MLS. Tādēļ VPM likme pēc lineārā samazinājuma koeficienta piemērošanas bija **95,73975 EUR/ha** ($96,58 \times 0,9913$).

6. JAL lineārais samazinājums

JAL likmei jāpiemēro lineārā samazinājuma koeficients, lai nepārsniegtu JAL pieejamā finansējuma apjomu. 2021.gadā JAL likmei netika piemērots lineārā samazinājuma koeficients.

7. VPM samazinājums (skat. 22.10. piemēru)

- VPM summai, ko lauksaimniekam attiecīgajā kalendārajā gadā paredzēts piešķirt un kas pārsniedz 150 000 EUR, piemēro samazinājumu. Samazinājumu 5% apmērā piemēro tikai tai summas daļai, kas pārsniedz 150 000 EUR.
- Lauksaimniekiem ir iespēja līdz 01.10.2022. LAD iesniegt deklarāciju par iepriekšējā gadā izmaksātajām darba algām, kas saistītas ar lauksaimniecisko darbību, kā arī algas nodokli, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu un attiecīgo summu atskaitīt no aprēķinātā VPM, tādējādi daļēji vai pilnībā izvairoties no VPM samazinājuma.
- VPM samazinājuma atvieglojumu piemēro tikai par to summu, ko veido darba algas, kas izmaksātas par lauksaimniecisko darbību. Tādēļ saimniecībā jāveic grāmatvedības uzskaitē, kurā nodrošina:
 - atsevišķu darbinieku darba laika uzskaiti saistībā ar lauksaimnieciskās darbības veidiem;
 - informāciju par darba algu aprēķinu, t.sk. piemēroto algas likmi lauksaimnieciskās un nelauksaimnieciskās darbības veikšanai;
 - uzskaiti par faktiski izmaksāto darba algu iepriekšējā kalendārajā gadā;
 - uzskaiti par iedzīvotāju ienākuma nodokli, valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu;
- Ja nodarbinātā pienākumi saistīti gan ar lauksaimniecisko, gan ar nelauksaimniecisko darbību, tā darba algai piemērojamos atvieglojumus aprēķina proporcionāli darba algas apmēram par katru darbības veidu.

8. Finanšu disciplīna (skat. 22.11. piemēru)

- Finanšu disciplīna ir ieturējums, ko ietur no ES tiešo maksājumu summām, lai ES līmenī izveidotu rezervi krīzes situācijām lauksaimniecības nozarē. ES Komisijai vēlākais līdz kārtējā gada 1.decembrim jānosaka pielāgotā TM korekcijas likme.
- Rezerves summa, kas netiks izmantota, tiks atgriezta tiem lauksaimniekiem, kuru summām piemēroja finanšu disciplīnu kārtējā gadā.
- 2021.gadā tika noteikta korekcijas likme 1,658907% un tā attiecās uz TM saņēmēju summām (neatskaitot SA sankcijas), kas pārsniedza 2000 EUR.

9. Samazinājums par SA neatbilstībām

Par kalendārā gada ietvaros konstatētu SA neatbilstību, to izvērtējot, piemēro atbalsta apjoma samazinājumu kārtējā gada Vienotajam iesniegumam vai izsaka brīdinājumu. Ikvienu pārkāpumu vērtē pēc četriem pamatkritērijiem. Aprēķinot samazinājumus vai summas, kas netiks piešķirtas, ņem vērā konstatētās neatbilstības nopietnību, apjomu, pastāvīgumu un atkārtošanos.

Konstatētais pārkāpums	Atbalsta samazinājums, %
Konstatētais pārkāpums pirmajā reizē	pēc izvērtējuma – 1%, 3% vai 5%
Atkārtoti konstatēts pārkāpums trīs gadu laikā ¹⁾	līdz 15% (iepriekš piemērotais samazinājums x 3)
Tīšs pārkāpums ²⁾	20% līdz 100% (ārkārtējos gadījumos pretendents nebūs tiesības saņemt atbalstu arī nākamajā gadā)

¹⁾ Turpmāku prasības neievērošanu uzskatīs par tīšu pārkāpumu.

²⁾ Pārkāpums, kurš rada apdraudējumu sabiedrības un dzīvnieku veselībai un kura dēļ trešajām personām rodas finansiāli zaudējumi vai papildus izmaksas, lai novērstu pārkāpuma sekas.

22C Piemēri par atbalsta apjoma samazinājumiem

- 22.1.piemērs:** Noteiktās platības samazinājums par pārdeklarētās platības divkārtu apjomu.
- 22.2.piemērs:** Trīsgadīgās sankcijas piemērošana.
- 22.3.piemērs:** Noteiktās platības samazinājums, ja pārdeklarētā platība ir lielāka par 3% vai 2 ha.
- 22.4.piemērs:** Noteiktās platības samazinājums, ja pirmo reizi pārdeklarētā platība ir lielāka par 3% vai 2 ha, bet nepārsniedz 10% un tiek piemērota “dzeltenā kartiņa”.
- 22.5.piemērs:** Noteiktās platības samazinājums, ja nākamajā gadā pēc “dzeltenās kartiņas” piemērošanas, pārdeklarētā platība atkal ir lielāka par 3% vai 2 ha.
- 22.6.piemērs:** Noteiktās platības samazinājums, ja pārdeklarētā platība ir lielāka par 3% vai 2 ha un jāpiemēro trīsgadīgā sankcija.
- 22.7.piemērs:** Ja neatbilstības konstatētas vairāk nekā trim dzīvniekiem un jāpiemēro trīsgadīgā sankcija.
- 22.8.piemērs:** Ja saimniecībā netiek nodrošināta ne kultūraugu dažādošanas prasība, ne ENP izveidošana/uzturēšana un starpība starp ZAL maksājumam noteikto platību un platību, kas aprēķināta pēc samazinājumu piemērošanas, ir lielāka par 50%, bet trīsgadīgā sankcija neizveidojas.
- 22.9.piemērs:** Ja saimniecībā nepieciešami vismaz 3 kultūraugi un ENP, bet netiek nodrošināta ne kultūraugu dažādošanas prasība, ne ENP izveidošana/uzturēšana un starpība starp ZAL maksājumam noteikto platību un platību, kas aprēķināta pēc samazinājumu piemērošanas, ir lielāka par 50% un jāpiemēro trīsgadīgā sankcija.
- 22.10.piemērs:** VPM samazinājums.
- 22.11.piemērs:** Finanšu disciplīnas samazinājums 2021.gadā.

22.1.piemērs: Noteiktās platības samazinājums par pārdeklarētās platības divkārtu apjomu

BLA deklarētā platība attiecīgajai kultūraugu grupai	100 ha
Pārbaudē uz vietas faktiski noteiktā platība	90 ha
Pārdeklarētā platība = (deklarētā platība – noteiktā platība)	100 ha – 90 ha = 10 ha
Pārdeklarētās platības procentuālā daļa = (deklarētā platība – noteiktā platība) / noteiktā platība	10 / 90 x 100% = 11.11%
Pārdeklarētās platības apjoms ir 11.11%, kas ir lielāks par 3%, bet nepārsniedz 20% un noteiktā platība tiek samazināta par pārdeklarētās platības divkārtu apjomu	2 x 10 ha = 20 ha
Apmaksātās platības aprēķins	90 ha – 20 ha = 70 ha
BLA apjoms, ja BLA likme ir 97 EUR/ha	70 ha x 97 EUR = 6790 EUR

22.2.piemērs: Trīsgadīgās sankcijas piemērošana

BLA deklarētā platība par attiecīgo kultūraugu grupu (piemēram, kk.710, 720, 760 un 610)	180 ha
Pārbaudē uz vietas faktiski noteiktā platība	110 ha
Pārdeklarētā platība	180 ha – 110 ha = 70 ha
Pārdeklarētās platības procentuālā daļa = (deklarētā platība – noteiktā platība) / noteiktā platība	70 / 110 x 100% = 63,64%
Pārdeklarētās platības apjoms ir 63,64%, kas ir lielāks par 50% un saskaņā ar iepriekš norādīto tabulu kārtējā gadā atbalstu nepiešķir, kā arī tiek aprēķināta trīsgadīgā sankcija	
Trīsgadīgās sankcijas aprēķins, ja BLA likme ir 97 EUR/ha	70 ha x 97 EUR = 6790 EUR
Atbalsta pretendents noteiktā trīsgadīgā sankcija tiks ieturēta trīs kalendāro gadu laikā no turpmākajiem maksājumiem un kopējā ieturētā summa nepārsniegs noteiktās trīsgadīgās sankcijas apmēru, t.i., 6790 EUR.	

22.3.piemērs: Noteiktās platības samazinājums, ja pārdeklarētā platība ir lielāka par 3% vai 2 ha

VPM deklarētā platība	100 ha
Pārbaudē uz vietas faktiski noteiktā platība	90 ha
Pārdeklarētā platība = (deklarētā platība – noteiktā platība)	100 ha – 90 ha = 10 ha
Pārdeklarētās platības procentuālā daļa = (deklarētā platība – noteiktā platība) / noteiktā platība	10 / 90 x 100% = 11.11%
Pārdeklarētās platības apjoms ir 11.11%, kas ir lielāks par 3% vai 2 ha. Līdz ar to tiek aprēķināts sods, pārdeklarēto platību reizinot ar koeficientu 1,5	10 ha x 1,5 = 15 ha
Apmaksātās platības aprēķins	90 ha – 15 ha = 75 ha
VPM apjoms, ja VPM likme ir 80 EUR/ha	75 ha x 80 EUR = 6000 EUR

 22.4.piemērs: Noteiktās platības samazinājums, ja pirmo reizi pārdeklarētā platība ir lielāka par 3% vai 2 ha, bet nepārsniedz 10% un tiek piemērota “dzeltenā kartiņa”

VPM deklarētā platība	100 ha
Pārbaudē uz vietas faktiski noteiktā platība	95 ha
Pārdeklarētā platība = (deklarētā platība – noteiktā platība)	100 ha – 95 ha = 5 ha
Pārdeklarētās platības procentuālā daļa = (deklarētā platība – noteiktā platība) / noteiktā platība	5 / 95 x 100% = 5,26%
Pārdeklarētās platības apjoms ir 5,26%, kas nav lielāks par 10% . Līdz ar to tiek aprēķināts sods, pārdeklarēto platību reizinot ar koeficientu 1,5, kā arī tiek piemērota “dzeltenā kartiņa” , kas samazina sodu par 50%	
Soda aprēķins	5 ha x 1,5 = 7,5 ha
“Dzeltenās kartiņas” piemērošana = sodam aprēķinātā platība x 50%	7,5 ha x 50% = 3,75 ha
Apmaksātās platības aprēķins	95 ha – 3,75 ha = 91,25 ha
VPM apjoms, ja VPM likme ir 80 EUR/ha	91,25 ha x 80 EUR = 7300 EUR

 22.5.piemērs: Noteiktās platības samazinājums, ja nākamajā gadā pēc “dzeltenās kartiņas” piemērošanas, pārdeklarētā platība atkal ir lielāka par 3% vai 2 ha

VPM deklarētā platība	100 ha
Pārbaudē uz vietas faktiski noteiktā platība	96 ha
Pārdeklarētā platība = (deklarētā platība – noteiktā platība)	100 ha – 96 ha = 4 ha
Pārdeklarētās platības procentuālā daļa = (deklarētā platība – noteiktā platība) / noteiktā platība	4 / 96 x 100% = 4,2%
Pārdeklarētās platības apjoms atkārtoti ir lielāks par 3% vai 2ha. Līdz ar to tiek aprēķināts sods, pārdeklarēto platību reizinot ar koeficientu 1,5 un sodu piemēro pilnā apmērā, turklāt ir jāatmaksā arī iepriekšējā gadā neieturētais sods!	
Soda aprēķins par kārtējo gadu	4 ha x 1,5 = 6 ha
Iepriekšējā gadā neieturētais sods par platību	3,75 ha
Apmaksātās platības aprēķins	96 ha – 6 ha – 3,75 ha = 86,25 ha
VPM apjoms, ja VPM likme ir 80 EUR/ha	86,25 ha x 80 EUR = 6900 EUR

 22.6.piemērs: Noteiktās platības samazinājums, ja pārdeklarētā platība ir lielāka par 3% vai 2 ha un jāpiemēro trīsgadīgā sankcija

VPM deklarētā platība	100 ha
Pārbaudē uz vietas faktiski noteiktā platība	40 ha
Pārdeklarētā platība = (deklarētā platība – noteiktā platība)	100 ha – 40 ha = 60 ha
Pārdeklarētās platības procentuālā daļa = (deklarētā platība – noteiktā platība) / noteiktā platība	60 / 40 x 100% = 150%
Pārdeklarētās platības apjoms ir lielāks par 3% vai 2 ha. Līdz ar to tiek aprēķināts sods, pārdeklarēto platību reizinot ar koeficientu 1,5!	
Apmaksātās platības aprēķins	40 ha – 90 ha = -50 ha
Soda aprēķins, ja VPM likme ir 80 EUR/ha	50 ha x 80 EUR = 4000 EUR
Atbalsta pretendents noteiktā trīsgadīgā sankcija tiks ieturēta trīs kalendāro gadu laikā no turpmākajiem maksājumiem un kopējā ieturētā summa nepārsniegs noteiktās trīsgadīgās sankcijas apmēru, t.i., 4000 EUR.	

 22.7.piemērs: Ja neatbilstības konstatētas vairāk nekā trim dzīvniekiem un jāpiemēro trīsgadīgā sankcija

Kopējais deklarēto dzīvnieku skaits	11
Atbilstošo dzīvnieku skaits	7
Neatbilstošo dzīvnieku skaits	4
Neatbilstošo dzīvnieku procentuālās daļas aprēķins = neatbilstošo dzīvnieku skaits / atbilstošo dzīvnieku skaits	4/7 x 100 = 57,14%
Ja aprēķinātā neatbilstošo dzīvnieku procentuālo daļu pārsniedz 50%, tad atbalsts netiek piešķirts un tiek aprēķināts papildu sods – trīsgadīgā sankcija	
Trīsgadīgās sankcijas aprēķins, ja likme ir 100 EUR par dzīvnieku = (deklarēto dzīvnieku skaits – atbilstošo dzīvnieku skaits) x likme	(11 – 7) x 100 EUR = 4 x 100 EUR = 400 EUR
Atbalsta pretendents noteiktā trīsgadīgā sankcija tiks ieturēta trīs kalendāro gadu laikā no turpmākajiem maksājumiem un kopējā ieturētā summa nepārsniegs noteiktās trīsgadīgās sankcijas apmēru, t.i., 400 EUR.	

22.8.piemērs: Ja saimniecībā netiek nodrošināta ne kultūraugu dažādošanas prasība, ne ENP izveidošana/uzturēšana un starpība starp ZAL maksājumam noteikto platību un platību, kas aprēķināta pēc samazinājumu piemērošanas, ir lielāka par 50%, bet trīsgadīgā sankcija neizveidojas

1. Saimniecības raksturojums		
Kultūraugs	Noteiktā aramzemes platība	Noteiktā ENP
<i>kvieši</i>	76 ha	---
<i>mieži</i>	20 ha	---
<i>bietes</i>	4 ha	---
KOPĀ	100 ha	0 ha
2. ZAL prasību ievērošana		
ZAL prasība	Kultūraugu dažādošana	ENP
Nosacījums saimniecībai	vismaz 3 kultūraugi, kur galvenais ne vairāk kā 75% no noteiktās aramzemes, bet divi galvenie kultūraugi kopā ne vairāk kā 95% no noteiktās aramzemes	ENP jāatbilst vismaz 5% no noteiktās aramzemes
Izpilde saimniecībā	<u>Galvenais kultūraugs (≤75%):</u> • prasītā platība ≤ 75 ha; • noteiktā platība = 76 ha (t.i. 76%)	• prasītā ENP ≥ 5 ha; • noteiktā ENP = 0 ha (0 %)
	<u>Divi galvenie kultūraugi kopā (≤95%):</u> • prasītā platība ≤ 95 ha; • noteiktā platība = 96 ha (t.i. 96%)	
	NAV IZPILDĪTA	NAV IZPILDĪTA
3. Platības noteikšana, kurā nav ievērota kultūraugu dažādošana un ENP izveidošana/uzturēšana		
Rādītājs	Kultūraugu dažādošana	ENP
Starpības aprēķins	• galvenais kultūraugs: 76 ha – 75 ha = 1 ha • divi galvenie kultūraugi: 96 ha – 95 ha = 1 ha	5 ha – 0 ha = 5 ha
Samazinājuma aprēķins	• galvenais kultūraugs: 1 ha • divi galvenie kultūraugi: 1 ha x koeficients 5 = 5 ha • kopējais samazinājums: 6 ha	5 ha x koeficients 10 = 50 ha
4. ZAL platības samazinājuma aprēķins		
4.1. ZAL platība pirms samazinājuma piemērošanas (1)		100 ha
• samazinājums par kultūraugu dažādošanas neievērošanu		6 ha
• samazinājums par ENP prasības neievērošanu		50 ha
4.2. ZAL platība pēc samazinājuma piemērošanas (2)		44 ha
4.3. Starpība starp platībām (1) un (2)		56 ha
4.4. Starpība ir lielāka par 50%		56 ha / 44 ha x 100 = 127 %
5. Administratīvā soda aprēķins:		
5.1. Administratīvais sods (atbalsta nemaksāšana)		44 ha
5.2. Papildu sods (aprēķinātā starpība)		56 ha
5.3. MAX administratīvais sods 2022.gadā (tas nevar pārsniegt 25% no platības (1) ,t.i., nevar pārsniegt 100 ha x 25% = 25 ha)		(44 ha + 56 ha) / 4 = 25 ha
6. ZAL maksājuma platības aprēķins		
6.1. Platība, par kuru bija tiesības pretendēt uz ZAL maksājumu (t.i. ZAL platība pēc samazinājuma piemērošanas (2))		44 ha
6.2. MAX administratīvais sods 2022.gadā		– 25 ha
6.3. ZAL maksājuma platība		19 ha
7. ZAL maksājums lauksaimniekam, ja atbalsta likme ir 45 EUR/ha		19 ha x 45 EUR = 855 EUR

- **22.9.piemērs:** Ja saimniecībā nepieciešami vismaz 3 kultūraugi un ENP, bet netiek nodrošināta ne kultūraugu dažādošanas prasība, ne ENP izveidošana/uzturēšana un starpība starp ZAL maksājumam noteikto platību un plaību, kas aprēķināta pēc samazinājumu piemērošanas, ir lielāka par 50% un jāpiemēro trīsgadīgā sankcija

1. Saimniecības raksturojums		
Kultūraugs	Noteiktā aramzemes platība	Noteiktā ENP
kvieši	120 ha	Dīķi 1 ha x koeficients 1,5 = 1,5 ha
KOPĀ	120 ha	1,5 ha
2. ZAL prasību ievērošana		
ZAL prasība	Kultūraugu dažādošana	ENP
Nosacījums saimniecībai	vismaz 3 kultūraugi, kur galvenais ne vairāk kā 75% no noteiktās aramzemes, bet divi galvenie kultūraugi kopā ne vairāk kā 95% no noteiktās aramzemes	ENP jāatbilst vismaz 5% no noteiktās aramzemes
Izpilde saimniecībā	Galvenais kultūraugs ($\leq 75\%$):	- prasītā ENP ≥ 6 ha; - noteiktā ENP = 1,5 ha (1,25%)
	- prasītā platība ≤ 90 ha; - noteiktā platība = 120 ha (100%)	
	Divi galvenie kultūraugi kopā ($\leq 95\%$):	
	- prasītā platība ≤ 114 ha; - noteiktā platība = 120 ha (100%)	
	NAV IZPILDĪTA	NAV IZPILDĪTA
3. Platības noteikšana, kurā nav ievērota kultūraugu dažādošana un ENP izveidošana/uzturēšana		
Rādītājs	Kultūraugu dažādošana	ENP
Starpības aprēķins	- galvenais kultūraugs: 120 ha – 90 ha = 30 ha - divi galvenie kultūraugi: 120 ha – 114 ha = 6 ha	6 ha – 1,5 ha = 4,5 ha
Samazinājuma aprēķins	- galvenais kultūraugs: 30 ha - divi galvenie kultūraugi: 6 ha x koeficients 5 = 30 ha - kopējais samazinājums: 60 ha	4,5 ha x koeficients 10 = 45 ha
4. ZAL platības samazinājuma aprēķins		
4.1. ZAL platība pirms samazinājuma piemērošanas (1)		120 ha
• samazinājums par kultūraugu dažādošanas neievērošanu • samazinājums par ENP prasības neievērošanu		60 ha
4.2. ZAL platība pēc samazinājuma piemērošanas (2)		45 ha
4.3. Starpība starp platībām (1) un (2)		15 ha
4.4. Starpība ir lielāka par 50%		105 ha
4.4. Starpība ir lielāka par 50%		105 ha / 15 ha x 100 = 700%
5. Administratīvā soda aprēķins:		
5.1. Administratīvais sods (atbalsta nemaksāšana)		15 ha
5.2. Papildu sods (aprēķinātā starpība)		105 ha
5.3. MAX administratīvais sods 2022.gadā (tas nevar pārsniegt 25% no platības (1), t.i., nevar pārsniegt 120 ha x 25% = 30 ha)		(15 ha + 105 ha) / 4 = 30 ha
6. ZAL maksājuma platības aprēķins		
6.1. Platība, par kuru bija tiesības pretendēt uz ZAL maksājumu (t.i. ZAL platība pēc samazinājuma piemērošanas (2))		15 ha
6.2. MAX administratīvais sods 2022.gadā		– 30 ha
6.3. ZAL maksājuma platība		– 15 ha
7. Trīsgadīgās sankcijas aprēķins, ja likme ir 45 EUR/ha		– 15 ha x 45 EUR = – 675 EUR
Ja sodu nevar segt no kārtējā gada maksājumiem, atbalsta pretendents noteiktā trīsgadīgā sankcija tiks ieturēta trīs kalendāro gadu laikā no turpmākajiem maksājumiem un kopējā ieturētā summa nepārsniegs noteiktās trīsgadīgās sankcijas apmēru, t.i., 675 EUR.		

- **22.10.piemērs:** VPM samazinājums

Atbalsts	Aprēķinātais VPM, EUR	VPM SAMAZINĀJUMS		VPM pēc samazinājuma piemērošanas, EUR
		summa EUR, kas pārsniedz EUR 150 000 un kurai jāpiemēro samazinājums	VPM 5% samazinājums, EUR	
VPM	200 000	200 000 – 150 000 = 50 000	50 000 x 5% = 2500	200 000 – 2500 = 197 500

- **22.11.piemērs:** Finanšu disciplīnas samazinājums 2021.gadā

Atbalsts	Aprēķinātais atbalsts, EUR	FINANŠU DISCIPLĪNA		Izmaksājama atbalsts, EUR
		summa, kas pārsniedz 2 000 EUR un kurai jāpiemēro finanšu disciplīna	summa, par kādu jāsamazina ES TM, EUR	
ES TM	7 000	7 000 – 2 000 = 5 000	5 000 x 1,658907% = 82,95	7 000 – 82,95 = 6917,05

23. PĀRBAUDE UZ VIETAS SAIMNIECĪBĀ

Pārbaudes uz vietas saimniecībā tiek veiktas, lai pārbaudītu Vienotajā iesniegumā norādītās informācijas par deklarēto kultūru un platību pareizību, atbalsta saņemšanas nosacījumus, saistību un citu pienākumu izpildi, savstarpējās atbilstības prasības un standartus. Pārbaudes uz vietas saimniecībā tiek veiktas gadījumos, kad satelītattēli vai citi pierādījumi, neļauj izdarīt galīgus secinājumus par platības atbilstību atbalsta saņemšanas nosacījumiem.

Atbalsta pretendents ir tiesīgs piedalīties pārbaudē. Tomēr pārbaudes var būt arī nepieteiktas un veiktas bez atbalsta pretendenta klātbūtnes. Tādēļ ir svarīgi, lai dabā esošie lauki atbilstu kartē iezīmētajiem un tiem būtu identificējamas lauku robežas.

Atbalsta pretendenta nepiedalīšanās pārbaudē neietekmē atbalsta samazinājumu un administratīvo sodu piemērošanu, ja konstatēts atbalsta piešķiršanas nosacījumu un saistību pārkāpums.

Ja atbalsta pretendents tiek pieprasīta papildu informācija saistībā ar atbilstību atbalsta saņemšanas nosacījumiem, 10 darbdienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas tā rakstiski jāiesniedz, nepieciešamības gadījumā pievienojot papildu dokumentus vai fotogrāfijas. Ja informācija netiek nesāņemta, atbalstu nepiešķir vai to samazina.

Vienotais iesniegums tiks noraidīts un atbalsts netiks piešķirts, ja pretendents neļaus vai kavēs veikt pilnīgu pārbaudi uz vietas !

Atbalsta pretendents tiks dota iespēja iepazīties ar kontroles ziņojumu un parakstīt to, apliecinot savu klātbūtni saimniecībā veiktajā pārbaudē. Pretendents 10 darbdienu laikā pēc ziņojuma saņemšanas ir tiesīgs iesniegt LAD paskaidrojumus vai precizētu informāciju saistībā ar ziņojumu.

24. LAUKU BLOKU KARTĒ ATTĒLOTIE ELEMENTI

Lauku bloku karte aptver visu Latvijas Republikas teritorijas LIZ, kura ir labā lauksaimniecības stāvoklī. Karte satur lauku bloku robežas un to identifikācijas numurus. Lauku bloks ir LIZ gabals, kura robežas ir stabilas, dabā identificējama objektu robežas, zemes lietošanas veidu robežas, viena lauksaimnieka apsaimniekoto platību robežas vai nekustamā īpašuma robežas.

Lauku blokā var būt ainavu elementi – dīķi, koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes, aizsargājami dižkoki, dižakmeņi un alejas.

Katram lauku blokam ir piešķirts unikāls identifikācijas numurs, kas ir spēkā tik ilgi, kamēr pastāv attiecīgais lauku bloks: 1) iezīmējot jaunu lauku bloku, sistēma bloka identifikācijas numuru ģenerē automātiski; 2) apvienojot lauku blokus, veidojas jauns bloka identifikators un tiek pārrēķināta bloka platība; 3) sadalot vienu bloku divos vai vairākos, veidojas jauni bloka identifikatori un tiek izrēķinātas jaunās lauku bloku platības; 4) dzēšot lauku bloku, tiek dzēsts arī lauku bloka identifikācijas numurs; 5) izmainot bloka robežas, kā rezultātā mainās bloka platība, bloka identifikators paliek iepriekšējais. Izņemot gadījumu, kad bloka robežu maiņas rezultātā jaunais bloka identifikācijas numura koordinātu punkts atrodas ārpus bloka teritorijas.

Lauku reģistra interneta versijā (<https://karte.lad.gov.lv/>) meklēšana iespējama pēc kadastra vai lauku bloka numura. Katram lauku blokam var redzēt tā numuru, platību un pēdējo aktualizēšanas / precizēšanas datumu.

25. DĪZEĻDEGVIELA AR SAMAZINĀTO AKCĪZES NODOKĻA LIKMI

25A Pieteikšanās ADE

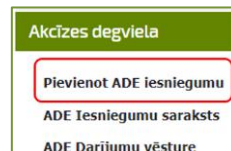
Lauksaimniecības produkcijas ražotāji 2022./2023.saimnieciskajā gadā var saņemt tiesības iegādāties marķētu dīzeļdegvielu, kurai piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi.

Iesniegumu par pieteikšanos ADE jāiesniedz EPS līdz 2022.gada 1.jūnijam

Lai saņemtu tiesības iegādāties marķētu dīzeļdegvielu, lauksaimniecības produkcijas ražotājam ne vēlāk kā līdz 2022.gada 1.jūnijam LAD jāiesniedz iesniegums tādas marķētas dīzeļdegvielas piešķiršanai, kurai piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi, un jāapliecina, ka viņš veic saimniecisko darbību, kas reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā vai Valsts ieņēmumu dienestā.

Lauksaimniecības produkcijas ražotājam EPS galvenajā izvēlnē jāizvēlas sadaļa "Akcīzes degviela". Izvēloties sadaļu "Pievienot ADE iesniegumu", atvērsies neaizpildīta iesnieguma forma.

Iesnieguma aizpildīšana vienlaikus piesakoties VPM

Ja lauksaimniecības produkcijas ražotājs EPS nebūs iesniedzis iesniegumu par pieteikšanos ADE, pēc Vienotā iesnieguma iesniegšanas LAD parādīsies brīdinājums. Spiežot uz saites "Aizpildīt un/vai iesniegt akcīzes degvielas atbalsta iesniegumu", automātiski atvērsies "Akcīzes degvielas atbalsta iesniegums 2022.gadam".

Nav izveidots/iesniegts ADE pieteikums! [Aizpildīt un/vai iesniegt akcīzes degvielas atbalsta iesniegumu >>](#)

25B Galvenie nosacījumi

Dīzeļdegviela tiek piešķirta lauksaimniecības produkcijas ražotājiem izmantošanai tikai lauksaimniecības tehnikā – traktortehnikā un lauksaimniecības pašgājējmašīnās lauksaimniecības produkcijas ražošanai, kā arī kravas pašpārvadājumiem.

Lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir tiesīgs iegādāties dīzeļdegvielu, ja to izmanto:

- tādas LIZ apstrādāšanai, kura 15.06.2022. ir deklarēta un apstiprināta VPM vai MLS saņemšanai, t.sk. par zālāju platībām, ja:
 - tiek nodrošināts lauksaimniecības dzīvnieku, kas reģistrēti LDC, minimālais blīvums kārtējā gada 1.jūnijā vai
 - līdz kārtējā gada 1.jūnijam ir reģistrējies kā dzīvnieku barības primārais ražotājs un tam LDC nav reģistrēts ganāmpulks, novietnes un lauksaimniecības dzīvnieki.
- tādas meža vai purva zemes apstrādāšanai, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes un kura ir lauksaimniecības produkcijas ražotāja īpašumā vai lietošanā;
- tādas zemes apstrādāšanai zem zivju dīķiem, kurā audzē zivis vismaz 20 ha platībā, ja akvakultūras nozares uzņēmums ir atzīts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par veterinārajām prasībām akvakultūras dzīvniekiem un akvakultūras dzīvnieku novietne ir reģistrēta LDC.

Dīzeļdegvielu piešķir par to VPM vai MLS saņemšanai deklarēto un apstiprināto hektāru skaitu, par kuru nodrošinātie ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas vai akvakultūras produkcijas ražošanas (neieskaitot saņemto valsts un ES atbalstu), atbilstoši Valsts ieņēmumu dienestā iesniegtajai gada ienākumu deklarācijai vai uzņēmuma gada pārskatam par iepriekšējo taksācijas gadu (tikš izvērtēts tikai pēdējais noslēgtais taksācijas gads) ir:

- vismaz 350 EUR no hektāra;
- vismaz 210 EUR no hektāra bioloģiski sertificētājās saimniecībās.

Prasību par ieņēmumiem nepiemēro:

- tai zemes platībai, kuru lauksaimniecības produkcijas ražotājs salīdzinājumā ar pēdējo deklarēšanas periodu ir papildus deklarējis VPM saņemšanai;
- ja lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir uzsācis saimniecisko darbību lauksaimniecībā un reģistrējies to Uzņēmumu reģistrā vai Valsts ieņēmumu dienestā laika posmā no iepriekšējā gada 1.janvāra līdz kārtējā gada 1.jūnijam un kārtējā gadā pirmo reizi deklarējis lauksaimniecībā izmantojamo zemi VPM saņemšanai.

Marķēto dīzeļdegvielu nepiešķir grūtībās nonākušam lauksaimniecības produkcijas ražotājam (izņemot gadījumus, ja lauksaimniecības produkcijas ražotājs atsevišķi vai kopā ar saistītajiem uzņēmumiem 31.12.2019. nebija grūtībās, bet kļuva par grūtībās nonākušu uzņēmumu laikposmā no 01.01.2020. līdz 30.06.2021.), ja:

- 1) kapitālsabiedrībai – akciju sabiedrībai vai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus) – uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm (un visām pārējām pozīcijām, kuras pieņemts uzskatīt par daļu no sabiedrības pašu kapitāla), rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla, un kapitāls attiecīgajā gadījumā ietver kapitāldaļu uzcelojumu;
- 2) sabiedrībai, kurā vismaz daži dalībnieki ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus), uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no kapitāla, kas norādīts sabiedrības grāmatvedības pārskatos. Šā punkta izpratnē sabiedrība ir tāda sabiedrība, kurā vismaz daži dalībnieki ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (jo īpaši pilnsabiedrības un komandītsabiedrības);
- 3) lauksaimniecības produkcijas ražotājam ar tiesas spriedumu ir pasludināts maksātnespējas process vai tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process, vai ar tiesas lēmumu tiek īstenots ārpus tiesiskās aizsardzības process, vai ir uzsākta bankrota procedūra, piemērota sanācija vai mierizlīgums, vai tā saimnieciskā darbība ir izbeigta, vai komersants atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem, lai pēc kreditoru pieprasījuma tam varētu pieprasīt maksātnespējas procedūru;
- 4) lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir saņēmis glābšanas atbalstu un vēl nav atmaksājis aizdevumu vai atsaucis garantiju vai ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu un uz to joprojām attiecas pārstrukturēšanas plāns;
- 5) lauksaimniecības produkcijas ražotājs neatbilst mazo un vidējo uzņēmumu statusam un pēdējos divus gadus uzņēmuma parādsaistību un pašu kapitāla bilances vērtību attiecība ir pārsniegusi 7,5, kā arī uzņēmuma procentu seguma attiecība, kas, rēķināta pēc uzņēmuma ieņēmumiem pirms procentu, nodokļu, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem (EBITDA), ir bijusi mazāka par 1,0.

1., 2. un 5.punktā minētās prasības nevērtē, ja lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir fiziska persona vai zemnieku saimniecība.

Dīzeļdegvielas daudzums tiks noteikts, ņemot vērā šādu sadalījumu atkarībā no audzējamā kultūrauga:

- augkopība – 100 litri uz vienu hektāru;
- augļkopība, ogulāji un dārzkopība – 130 litri uz vienu hektāru;
- lucernas platības:
 - ja tiek nodrošināts minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums vismaz 0,5 LielV (vai bioloģiskajās saimniecībās vismaz 0,4 nosacītās LielV) uz vienu hektāru – 130 litri uz vienu hektāru;
 - ja platības pieteiktas BSA par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām vai lucernu tīrsējā, ja lauksaimniecības produkcijas ražotājam LDC nav reģistrēts ganāmpulks, lauksaimniecības dzīvnieki un novietnes – 100 litri uz hektāru;
- zālāju platības:
 - ja tiek nodrošināts minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums vismaz 0,5 LielV (vai bioloģiskajās saimniecībās vismaz 0,4 nosacītās LielV) uz vienu hektāru – 130 litri uz vienu hektāru;
 - dzīvnieku barības primāram ražotājam – 60 litri uz hektāru;
- zeme zem zivju dīķiem – 60 litri uz hektāru;
- citi kultūraugi un platības, kuras ir deklarētas un apstiprinātas VPM vai MLS saņemšanai — 60 litri uz vienu hektāru.

Lauksaimniecības produkcijas ražotājam atbrīvojumu no akcīzes nodokļa nepiešķir par:

- visu papuvju platību, ja papuvju platība pārsniegs 30% no LIZ, kura ir pieteikta un apstiprināta VPM vai MLS;
- kultūraugiem, kas deklarēti ar kodiem 641, 642, 644, 645, 646 un 791.

Pārbaudes uz vietas

LAD izlases veidā pārbauda vismaz 5% lauksaimniecības produkcijas ražotāju, kam piešķirtas tiesības iegādāties marķētu dīzeļdegvielu, kā arī VPM saņemšanai deklarētās un apstiprinātās platības atbilstību.

Ja tiek konstatēts, ka lauksaimniecības produkcijas ražotājam piešķirtais marķētais dīzeļdegvielas kopējais daudzums ir nepamatots, LAD par pārsniegto marķētais dīzeļdegvielas daudzumu informē lauksaimniecības produkcijas ražotāju un Valsts ieņēmumu dienestu.

26. KULTŪRAUGU UN ZEMES IZMANTOŠANAS VEIDU KODU SARAKSTS

Nr. p.k.	Kultūraugu veidi	Kodi	VPM vai MLS	Kultūraugu dažādošanai uzskatāmi par vienu kultūraugu ¹⁾	ZAL nosacījumu izpildei (TM)							BSA par platībām (TM)										LAP maksājumi				
					Vai der kā ENP?	Aramzeme	ENP			Pākšaugi	Lauki, kuriem drīkst ierīkot laukmales	Par sertificētu labības sēklu	Par miežiem (SMI)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par proteīnaugiem (SAP) ⁵⁾	Par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA)	Par dārzeņiem (SDA)	Par augļiem un ogām (SAU)	Par cietais kartupeļiem (SKC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	BDUZ	VSMD	SVIN	RLZP	BLA	
							Slāpekli piesaistoši kultūraugi ²⁾	Vasarāji ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju ³⁾	Galvenais kultūraugs pirms starpkultūrām ⁴⁾																	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	
1.	Graudaugi																									
1.1.	Auzas	140	X	1		X			X		X	X												X	X	
1.2.	Auzas ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju	141	X	1	X	X		X			X	X													X	
1.3.	Kvieši, vasaras	111	X	2		X			X		X	X												X	X	
1.4.	Kvieši vasaras, ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju	113	X	2	X	X		X			X	X													X	
1.5.	Kvieši, ziemas	112	X			X			X		X	X												X	X	
1.5. ¹	Speltas kvieši, vasaras	115	X			X			X		X	X												X	X	
1.5. ²	Speltas kvieši, ziemas	116	X			X			X		X	X												X	X	
1.6.	Mieži, vasaras	131	X	3		X			X		X	X	X											X	X	
1.7.	Mieži vasaras, ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju	133	X	3	X	X		X			X	X	X												X	
1.8.	Mieži, ziemas	132	X			X			X		X	X	X											X	X	
1.9.	Rudzi	121	X	19		X			X		X	X												X	X	
1.9. ¹	Rudzi, “Kaupo” šķirnes ⁶⁾	122	X	19		X			X		X	X												X	X	
1.9. ²	Rudzu populācijas šķirnes, izņemot “Kaupo” ⁶⁾	123	X	19		X			X		X	X												X	X	
1.10.	Tritikāle, vasaras	150	X	4		X			X		X	X												X	X	
1.11.	Tritikāle vasaras, ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju	152	X	4	X	X		X			X	X													X	
1.12.	Tritikāle, ziemas	151	X			X			X		X	X												X	X	
1.13.	Griķi	160	X	5		X			X		X	X											X	X	X	
1.14.	Griķi ar tauriņziežu pasēju	161	X	5		X			X		X	X											X	X	X	
1.15.	Graudaugu un zirņu vai vīķu maisījums ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju, kur proteīnaugi >50% ⁷⁾	446	X	6	X	X		X		X	X				X										X	
1.16.	Graudaugu un zirņu vai vīķu maisījums, kur proteīnaugi >50% ⁸⁾ ⁹⁾	445	X	6	X	X	X			X	X				X									X	X	
2.	Zālāji																									
2.1.	Stiebrzāļu un lopbarības zālaugu maisījumi																									
2.1.1.	Ilggadīgie zālāji ¹⁰⁾	710	X																		X				X	
2.1.2.	Aramzemē sētu stiebrzāļu vai lopbarības zālaugu maisījums	720	X	20		X					X														X	
2.1.3.	Aramzemē sētu stiebrzāļu vai tauriņziežu maisījums, kur tauriņzieži > 50%	760	X	20	X	X	X				X														X	

Nr. p.k.	Kultūraugu veidi	Kodi	VPM vai MLS	Kultūraugu dažādošanai uzskatāmi par vienu kultūraugu ¹⁾	ZAL nosacījumu izpildei (TM)							BSA par platībām (TM)										LAP maksājumi				
					Vai der kā ENP?	Aramzeme	ENP			Pākšaugi	Lauki, kuriem drīkst ierīkot laukmales	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par miežiem (SMI)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par proteīnaugiem (SAP) ⁵⁾	Par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA)	Par dārzeņiem (SDA)	Par augļiem un ogām (SAU)	Par cietes kartupeļiem (SKC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	BDUZ	VSMD	SVIN	RLZP	BLA	
							Slāpekli piesaistoši kultūraugi ²⁾	Vasarāji ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju ³⁾	Galvenais kultūraugs pirms starpkultūrām ⁴⁾																	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	
2.2.	Stiebrzāles – tīrsējā																									
2.2.1.	Pļavas timotiņš sēklas ieguvei	731	X			X					X					X									X	
2.2.2.	Pļavas auzene sēklas ieguvei	732	X			X					X					X									X	
2.2.3.	Hibrīdā airene sēklas ieguvei	733	X			X					X					X									X	
2.2.4.	Daudzziedu viengadīgā airene sēklas ieguvei	734	X			X					X					X							X	X		
2.2.5.	Sarkanā auzene sēklas ieguvei	735	X			X					X					X									X	
2.2.6.	Ganību airene sēklas ieguvei	736	X			X					X					X									X	
2.2.7.	Niedru auzene sēklas ieguvei	737	X			X					X					X									X	
2.2.8.	Pļavas skarene sēklas ieguvei	738	X			X					X					X									X	
2.2.9.	Kamolzāle sēklas ieguvei	739	X			X					X					X									X	
2.2.10	Citur neminētas stiebrzāles	713	X			X					X														X	
2.2.11	Auzeņairene sēklas ieguvei	761	X			X					X					X									X	
3.	Tauriņzieži, tai skaitā pākšaugi tīrsējā																									
3.1.	Sarkanais āboliņš	723	X		X	X	X			X	X				X	X							X		X	
3.2.	Baltais āboliņš	724	X		X	X	X			X	X				X	X							X		X	
3.3.	Bastarda āboliņš	725	X		X	X	X			X	X				X	X							X		X	
3.4.	Lucerna	726	X		X	X	X			X	X				X	X									X	
3.5.	Austrumu galega	727	X		X	X	X			X	X				X	X									X	
3.6.	Ragainais vanagnadziņš	728	X		X	X	X			X	X					X							X		X	
3.7.	Amoliņš	729	X		X	X	X			X	X												X	X	X	
3.8.	Esparsete	714	X		X	X	X			X	X												X	X	X	
3.9.	Lauka pupas	410	X	7	X	X	X			X	X				X	X								X	X	
3.10.	Zirņi	420	X		X	X	X			X	X				X	X								X	X	
3.11.	Lupīna (saldā jeb dzeltenā, baltā, šaurlapu)	430	X		X	X	X			X	X				X	X								X	X	
3.12.	Vīķi, vasaras	441	X	7	X	X	X			X	X				X	X								X	X	
3.13.	Vīķi, ziemas	442	X		X	X	X			X	X				X	X								X	X	
3.14.	Soja	443	X		X	X	X			X	X				X										X	

Nr. p.k.	Kultūraugu veidi	Kodi	VPM vai MLS	Kultūraugu dažādošanai uzskatāmi par vienu kultūraugu ¹⁾	ZAL nosacījumu izpildei (TM)							BSA par platībām (TM)										LAP maksājumi				
					Vai der kā ENP?	Aramzeme	ENP			Pākšaugi	Lauki, kuriem drīkst ierīkot laukmales	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par miežiem (SMI)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par proteīnaugiem (SAP) ⁵⁾	Par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA)	Par dārzeniem (SDA)	Par augļiem un ogām (SAU)	Par cietes kartupeļiem (SKC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	BDUZ	VSMD	SVIN	RLZP	BLA	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	
4.	Zaļmasas augi un lopbarības sakņaugi																									
4.1.	Kukurūza biogāzes ieguvei	791	X	8		X			X		X															
4.2.	Citur neminēta kukurūza	741	X	8		X			X		X													X	X	
4.3.	Lopbarības bietes, cukurbietes	831	X	9		X			X		X														X	
5.	Eļļas augi un šķiedraugi																									
5.1.	Kaņepes	170	X			X			X		X				X									X	X	
5.2.	Lini, šķiedras	310	X	10		X			X		X													X	X	
5.3.	Lini, eļļas	330	X	10		X			X		X													X	X	
5.4.	Rapsis, vasaras	211	X	11		X			X		X			X										X	X	
5.5.	Rapsis, ziemas	212	X			X			X		X													X	X	
5.6.	Rīpsis, vasaras	213	X	15		X			X		X			X										X	X	
5.7.	Rīpsis, ziemas	214	X			X			X		X													X	X	
6.	Dārzeņi																									
6.1.	Sēklas kartupeļi	821	X	12		X			X		X									X		X			X	
6.2.	Cietes kartupeļi	825	X	12		X			X		X								X		X				X	
6.3.	Kartupeļi, kas citur nav minēti	820	X	12		X			X		X										X				X	
6.4.	Tomāti	826	X			X			X		X						X				X				X	
6.5.	Ziedkāposti	842	X	13		X			X		X						X				X				X	
6.6.	Citur neminēti kāposti (baltie vai sarkanie galviņkāposti, rožu jeb Briseles kāposti, galda kolrābji, sparģelkāposti, virziņkāposti jeb Savoņas kāposti, lapu kāposti, brokoļi, Pekinas kāposti), izņemot lopbarības kāpostus	870	X	13		X			X		X						X				X				X	
6.7.	Burkāni	843	X			X			X		X						X					X			X	
6.8.	Galda bietes, mangolds (lapu bietes)	844	X	9		X			X		X						X					X			X	
6.9.	Gurķi un kornišoni	845	X			X			X		X						X					X			X	
6.10.	Sīpoli, šalotes sīpoli, maurloki, lielloku sīpoli un batūni	846	X	14		X			X		X						X					X			X	
6.11.	Ķiploki	847	X	14		X			X		X						X					X			X	
6.12.	Puravi	849	X	14		X			X		X						X					X			X	

Nr. p.k.	Kultūraugu veidi	Kodi	VPM vai MLS	Kultūraugu dažādošanai uzskatāmi par vienu kultūraugu ¹⁾	ZAL nosacījumu izpildei (TM)							BSA par platībām (TM)									LAP maksājumi				
					Vai der kā ENP?	Aramzeme	ENP			Pākšaugi	Lauki, kuriem drīkst ierīkot laukmales	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par miežiem (SMI)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par proteīnaugiem (SAP) ⁵⁾	Par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA)	Par dārzeniem (SDA)	Par augļiem un ogām (SAU)	Par cietes kartupeļiem (SKC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	BDUZ	VSMD	SVIN	RLZP	BLA
							Slāpekli piesaistoši kultūraugi ²⁾	Vasarāji ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju ³⁾	Galvenais kultūraugs pirms starpkultūrām ⁴⁾																
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.
6.13.	Galda rāceņi, turnepši	851	X	15		X			X		X											X			X
6.14.	Galda kāļi	856	X	11		X			X		X						X					X			X
6.15.	Selerijas	852	X			X			X		X						X					X			X
6.16.	Redīsi un melnie rutki	853	X			X			X		X						X					X			X
6.17.	Pētersīļi	854	X			X			X		X						X					X			X
6.18.	Pastinaki	855	X			X			X		X						X					X			X
6.19.	Dārza ķirbji, cukīni, kabači, patisoni	857	X			X			X		X						X					X			X
6.20.	Vīģlapu, lielaugļu, muskata ķirbji	858	X			X			X		X						X					X			X
6.21.	Parastās jeb dārza pupiņas	859	X			X			X	X	X											X			X
6.22.	Skābenes	860	X			X			X		X						X					X			X
6.23.	Spināti	862	X			X			X		X						X					X			X
6.24.	Mārrutki	863	X			X			X		X						X					X			X
6.25.	Salāti	864	X			X			X		X						X					X			X
6.26.	Parastās dilles	874	X			X			X		X						X					X			X
6.27.	Topinambūri	865	X			X			X		X											X			X
6.28.	Paprika	867	X			X			X		X											X			X
6.29.	Baklažāni	868	X			X			X		X											X			X
6.30.	Sparģeļi	869	X			X			X		X											X			X
6.31.	Dārzeni, ja vienlaidu platībā augošas BSA atbalsttiesīgās dārzeņu kultūraugu sugas katra aizņem mazāk par 0,3 ha un kopējā saimniecības aramzemes platība nav lielāka par 10 ha ¹²⁾	871	X			X			X		X						X					X			X
7.	Augļi un ogas																								
7.1.	Zemenes	926	X			X			X		X							X				X			X
7.2.	Arbūzi un melones	937	X			X			X		X							X				X			X
8.	Ilggadīgie stādījumi																								
8.1.	Ābeles	911	X															X				X			X
8.2.	Bumbieres	912	X															X				X			X
8.3.	Saldie un skābie ķirši	932	X															X				X			X

Nr. p.k.	Kultūraugu veidi	Kodi	VPM vai MLS	Kultūraugu dažādošanai uzskatāmi par vienu kultūraugu	ZAL nosacījumu izpildei (TM)							BSA par platībām (TM)										LAP maksājumi				
					Vai der kā ENP?	Aramzeme	ENP			Pākšaugi	Lauki, kuriem drīkst ierīkot laukmales	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par miežiem (SMI)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par proteīnaugiem (SAP) ⁵⁾	Par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām	Par dārzeņiem (SDA)	Par augļiem un ogām (CALD)	Par cietes kartupeļiem (CUC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	BDUZ	VSMD	SVIN	RLZP	BLA	
							Slāpekli piesaistoši kultūraugi ²⁾	Vasarāji ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju ³⁾	Galvenais kultūraugs pirms starpkultūrām ⁴⁾																	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	
8.	Ilggadīgie stādījumi (turpinājums)																									
8.4.	Plūmes	914	X															X				X			X	
8.5.	Aronijas	918	X															X				X			X	
8.6.	Smiltsērķšķi	919	X															X				X			X	
8.7.	Avenes	921	X															X				X			X	
8.8.	Upenes	922	X															X				X			X	
8.9.	Sarkanās un baltās jānogas	933	X															X				X			X	
8.10.	Krūmmellenes (zīlenes)	924	X															X				X			X	
8.11.	Lielogu dzērvenes	934	X															X				X			X	
8.12.	Ērkšķogas	927	X															X				X			X	
8.13.	Krūmcidonijas	928	X															X				X			X	
8.14.	Kazenes	929	X															X				X			X	
8.15.	Dārza pīlādži	931	X															X				X			X	
8.16.	Vīnogas	935	X															X				X			X	
8.16. ¹	Sausserdis	938	X															X				X			X	
8.16. ²	Irbene	939	X															X				X			X	
8.16. ³	Plūškoks	915	X															X				X			X	
8.17.	Augļu koki un ogulāji (izņemot zemenes), ja vienlaidu platībā augošas BSA atbalsttiesīgās augļu koku un ogulāju sugas katra aizņem mazāk par 0,3 ha	950	X															X				X			X	
8.18.	Citur neminēti ilggadīgie stādījumi ¹¹⁾	952	X																		X				X	
8.19.	Kokaugu stādaudzētavas lauksaimniecības zemē	640	X																							
8.20.	Rabarberi	861	X														X					X			X	
8.21.	Lavanda	885	X																						X	
9.	Īscirtmeta atvasāji, enerģijas augi																									
9.1.	Apse	644	X																							
9.2.	Kārkli	645	X																							
9.3.	Baltalksnis	646	X																							
9.4.	Miežabrālis	641	X																							
9.5.	Klūdziņprosa	642	X																							

Nr. p.k.	Kultūraugu veidi	Kodi	VPM vai MLS	Kultūraugu dažādošanai uzskatāmi par vienu kultūraugu	ZAL nosacījumu izpildei (TM)						BSA par platībām (TM)										LAP maksājumi				
					Vai der kā ENP?	Aramzeme	ENP			Pākšaugi	Lauki, kuriem drīkst ierīkot laukmales	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par miežiem (SMI)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par proteīnaugiem (SAP) ⁵⁾	Par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām	Par dārzeņiem (SDA)	Par augļiem un ogām (CALD)	Par cietes kartupeļiem (CUC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	BDUZ	VSMD	SVIN	RLZP	BLA
							Slāpekli piesaistoši kultūraugi ²⁾	Vasarāji ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju ³⁾	Galvenais kultūraugs pirms starpkultūrām ⁴⁾																
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.
10.	Pārējie																								
10.1.	Garšaugi un kultivēti ārstniecības augi (fenhelis, baziliks, timiāns, estragons, anīss, majorāns, oregano jeb raudene, salvija, izops, piparmētra, pupumētra, vērmele, lofants, naktssvece, deviņvīru spēks, ābolmētra, citronmelisa, tauksakne, chinācija, ārstniecības lupstājs, dižzirdzene, raspodniņš, sirds mātere)	848	X			X			X		X												X		X
10.2.	Sierāboliņš	880	X			X			X		X												X		X
10.3.	Kumelīte	881	X			X			X		X												X		X
10.4.	Kliņģerīte	882	X			X			X		X												X		X
10.5.	Cigoriņš	883	X			X			X		X												X		X
10.6.	Ārstniecības gurķene	884	X			X			X		X												X		X
10.7.	Sējas koriandrs jeb kinza	877	X			X			X		X												X		X
10.8.	Ķimene	878	X			X			X		X												X		X
10.9.	Mārdadzis	879	X			X			X		X												X		X
10.10.	Sinepe	215	X	17		X			X		X												X	X	X
10.11.	Sinepe ar tauriņziežu pasēju	216	X	17		X			X		X												X		X
10.12.	Facēlija	715	X	18		X			X		X					X							X	X	X
10.13.	Facēlija ar tauriņziežu pasēju	716	X	18		X			X		X					X							X		X
10.13. ¹⁾	Tabaka	340	X			X			X		X														
10.14.	Citi kultivēti nektāraugi (ežzieme, bišķrēslīņš, pūķgalve, melisa, daglītis, dedestiņa, kaķumētra, rudzupuķe)	930	X			X			X		X												X	X	X
10.15.	Papuve	610	X		X	X					X														X
10.16.	Dažādi kultūraugi nelielā aramzemes platībā vai vairāki kultūraugi, audzēti vienlaidu laukā, ja katrs no kultūraugiem attiecīgajā laukā aizņem mazāk par 0,3 ha vai platības, ko izmanto ziedu audzēšanai ¹²⁾	811	X	16		X			X		X														X
10.17.	Pārējie kultūraugi, sēti tīrsējā aramzemē ¹³⁾	872	X	16		X			X		X														X
10.18.	Pārējie citur neminētie kultūraugi, sēti kā kultūraugu maisījums aramzemē ¹⁴⁾	873	X	16		X			X		X														X

Nr. p.k.	Kultūraugu veidi	Kodi	VPM vai MLS	Kultūraugu dažādošanai uzskatāmi par vienu kultūraugu ¹⁾	ZAL nosacījumu izpildei (TM)					BSA par platībām (TM)											LAP maksājumi				
					Vai der kā ENP?	Aramzeme	ENP			Pākšaugi	Lauki, kuriem drīkst ierīkot laukmales	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par miežiem (SMI)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par proteīnaugiem (SAP) ⁵⁾	Par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA)	Par dārzeniņiem (SDA)	Par augļiem un ogām (SAU)	Par cietes kartupeļiem (SKC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	BDUZ	VSMD	SVIN	RLZP	BLA
							Slāpekli piesaistoši kultūraugi ²⁾	Vasarāji ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju ³⁾	Galvenais kultūraugs pirms starpkultūrām ⁴⁾																
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.
10.19.	Platība, kurā dabiski iesējušos augu īpatsvars pārsniedz 25%, dārzeņu kultūraugu skaits vienā kvadrātmetrā ir mazāks par TM MK noteikumu 2. ² pielikumā noteikto skaitu un nav īstenoti nezāļu ierobežošanas agrotehniskie pasākumi vismaz tādā apjomā, lai netiktu kavēta kultūraugu augšana un kultūraugi sasniegtu ražas novākšanai piemērotu gatavību ¹⁵⁾	792	X	16		X					X														
10.20.	Lauksaimniecībā izmantojamā zeme, par kuru kārtējā gadā nevar saņemt atbalstu ¹⁶⁾	620																							

¹⁾ Kultūraugi, kuriem 5.ailē norādīti vienādi cipari, kultūraugu dažādošanas prasības izpildei jānoskaidro par vienu kultūraugu, piemēram, galda rāceņi un vasaras ripsi ir uzskatāmi par vienu kultūraugu.

²⁾ Slāpekli piesaistoši kultūraugi: var audzēt tīrsējā vai maisījumos, kas veidoti tikai no slāpekli piesaistošajiem kultūraugiem vai maisījumā ar graudaugiem vai stiebrzālēm, taču jānodrošina, ka slāpekli piesaistošo kultūraugu īpatsvars pēc sēklas masas, augu skaita vai zaļmasas ir lielāks par 50%. Aizliegts lietot AAL no kultūraugu iesēšanas brīža līdz ražas novākšanai.

³⁾ Vasarāji ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju: labības vai labības un proteīnaugu pasējā tīrsējā vai savstarpējā maisījumā sētas stiebrzāles vai tauriņzieži. Noteiktā periodā platībā aizliegts lietot AAL.

⁴⁾ Kultūraugi, pēc kuriem pieļaujamas starpkultūras ENP nodrošināšanai.

⁵⁾ BSA par proteīnaugiem: tikai tīrsējā, savstarpējā maisījumā vai maisījumos ar graudaugiem sēti zirņi vai vīķi, ja zirņu vai vīķu sēklas masas, augu skaita vai to zaļmasas īpatsvars ir lielāks par 50%.

⁶⁾ Jādeklarē tikai tādās gadījumos, ja platība tiek iesētas un audzētas rudzu populācijas šķirnes, t.sk. "Kaupo".

⁷⁾ Ja EPS Vienotā iesnieguma C daļas 10.kolonnā "ENP netiks izmantoti AAL" būs veikta atzīme, attiecīgā platība tiks izmantota ENP nodrošināšanai ar labības vai labības un proteīnaugu pasējā sētu zālāju. ENP aizliegts lietot AAL vismaz 8 nedēļas pēc galvenā kultūrauga ražas novākšanas vai līdz kārtējā gada 15.oktobrim, ja 8 nedēļu periods beidzas pirms šī datuma, vai līdz nākamā galvenā kultūrauga iesēšanai. Lai ENP nodrošinātu ar slāpekli piesaistošajiem kultūraugiem, attiecīgais kultūraugs jādeklarē ar kodu 445.

⁸⁾ Ja EPS Vienotā iesnieguma C daļas 10.kolonnā "ENP netiks izmantoti AAL" būs veikta atzīme, attiecīgā platība tiks izmantota ENP nodrošināšanai ar slāpekli piesaistošajiem kultūraugiem (pieļaujams, ka šādiem maisījumiem pasējā ir iesētas stiebrzāles vai tauriņzieži). ENP aizliegts lietot AAL no kultūraugu iesēšanas brīža līdz ražas novākšanai, kā arī sēklas pirms sēšanas nedrīkst kodināt.

⁹⁾ Ar attiecīgo kodu jādeklarē tauriņziežu un graudaugu maisījumi, kur tauriņzieži >50%.

¹⁰⁾ Zālāju platības, kas līdz 2014.gadam deklarētas kā pastāvīgās pļavas un ganības. Pie ilggadīgajiem zālājiem deklarē platību, kura piecus gadus pēc kārtas ir deklarēta kā aramzemē sētu stiebrzāļu vai lopbarības zālaugu (āboliņa, lucernas, vīķu, amoliņa, esparsetes, austrumu galegas, ragaino vanagnadziņu) maisījums vai kā stiebrzāles tīrsējā, vai kā lopbarības zālaugi tīrsējā. Pie ilggadīgajiem zālājiem deklarē arī platību, kas atzīta par bioloģiski vērtīgu zālāju vai ES nozīmes zālāju biotopu.

¹¹⁾ Citur neminēti ilggadīgie stādījumi: t.sk. persiki, aprikozes, korintes, kizili, aktinīdijas, citronliānas, lazdas (ēdamo augļu šķirnes), apiņi, rieksti, valrieksti, kastaņi, vilkābeles u.c.

¹²⁾ Ja saimniecības aramzemes platība ir vismaz 10 ha, tad pēc LAD pieprasījuma lauksaimniekam būs jāiesniedz papildu deklarācija par katru atsevišķo kultūraugu un tā aizņemto platību.

¹³⁾ Kultūraugi, kas nav atrodamī kultūraugu sarakstā: t.sk. eļļas rutki (zaļbarībai un sēklai), lēcas, lopbarības kāposti. Ja saimniecības aramzemes platība ir vismaz 10 ha, tad pēc LAD pieprasījuma lauksaimniekam būs jāiesniedz papildu deklarācija par katru atsevišķo kultūraugu un tā aizņemto platību.

¹⁴⁾ Platības, kurās iesēts dažādu kultūraugu sēklu maisījums, t.sk. graudaugu maisījums ar zālāju pasēju.

¹⁵⁾ Pēc kārtējā gada 25.06. Vienotajā iesniegumā jāprecizē deklarētais kultūrauga kods, norādot kultūrauga kodu 792, ja laikposmā no kārtējā gada 25.06. līdz 31.08. kultūraugu vai kultūraugu maisījumu aramzemes platībā dabiski iesējušos augu īpatsvars pārsniedz 25% no laukā augošajiem augiem vai dārzeņu platībā nav sasniegts minimālais kultūraugu skaits 1 m² un šajās platībās nav īstenoti nezāļu ierobežošanas agrotehniskie pasākumi. Ar kultūraugu kodu 792 deklarētajās platībās augošajiem augiem jābūt nokultiem vai nopļautiem un novāktiem vai iestrādātiem augsnē līdz kārtējā gada 15.10.

¹⁶⁾ Lauksaimniecības zemes platība, kas nav apstrādāta ilgākā laika posmā (platība sākusi apaugt ar krūmiem vai krūmu atvasēm vai zāle nav pļauta un par to liecina vairāku gadu laikā izveidojies kūlas slānis).

27. NORMATĪVIE AKTI

Informatīvais materiāls sagatavots, pamatojoties uz normatīvajiem aktiem un to grozījumu projektiem.

27A Ministru kabineta noteikumi

- Ministru kabineta 2015.gada 10.marta noteikumi Nr.126 "Tiešo maksājumu piešķiršanas kārtība lauksaimniekiem".
- Ministru kabineta 2015.gada 7.aprīļa noteikumi Nr.171 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā".
- Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumi Nr.599 "Noteikumi par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī par valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā".
- Ministru kabineta 2009.gada 26.maija noteikumi Nr.485 "Bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzības un kontroles kārtība".
- Ministru kabineta 2015.gada 14.aprīļa noteikumi Nr.194 "Kārtība, kādā piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi iezīmētai (marķētai) dīzeļdegvielai (gāzeļļai), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem".
- Ministru kabineta 2014.gada 23.decembra noteikumi Nr.834 "Prasības ūdens, augsnes un gaisa aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma".

27B Regulas

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr.2020/2220 (2020.gada 23.decembris) ar ko nosaka dažus pārejas noteikumus atbalstam no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) 2021. un 2022. gadā un ar ko attiecībā uz līdzekļiem un piemērošanu 2021. un 2022. gadā groza Regulas (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1306/2013 un (ES) Nr. 1307/2013, un attiecībā uz līdzekļiem un šāda atbalsta sadalījumu 2021. un 2022. gadā groza Regulu (ES) Nr. 1308/2013.
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr.1306/2013 (2013.gada 17.decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr.352/78, (EK) Nr.165/94, (EK) Nr.2799/98, (EK) Nr.814/2000, (EK) Nr.1290/2005 un (EK) Nr.485/2008 atcelšanu.
- Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr.640/2014 (2014.gada 11.marts), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.1306/2013 attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, maksājumu atteikšanas vai atsaukšanas nosacījumiem un administratīvajiem sodiem, kas piemērojami tiešo maksājumu, lauku attīstības atbalsta un savstarpējās atbilstības kontekstā.
- Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 809/2014 (2014.gada 17.jūlijs), ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.1306/2013 piemēro attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, lauku attīstības pasākumiem un savstarpējo atbilstību.
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr.1307/2013 (2013.gada 17.decembris), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr.73/2009.
- Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr.639/2014 (2014.gada 11.marts), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar kuru groza minētās regulas X pielikumu.
- Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr.641/2014 (2014.gada 16.jūnijs), ar kuru paredz noteikumus par to, kā piemērot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām.
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr.1305/2013 (2013.gada 17.decembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.1698/2005.
- Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr.807/2014 (2014.gada 11.marts), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ievieš pārejas noteikumus.
- Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr.808/2014 (2014.gada 17.jūlijs), ar kuru paredz noteikumus, kā piemērot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA).
- Padomes Regula (EK) Nr.834/2007 (2007.gada 28. jūnijs) par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr.2092/91 atcelšanu.
- Komisijas Regula (EK) Nr.889/2008 (2008.gada 5.septembris), ar ko paredz sīki izstrādātus bioloģiskās ražošanas, marķēšanas un kontroles noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu.

28. JAUNĀ PERIODA NORMATĪVIE AKTI

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2020/2220 (2020. gada 23. decembris), ar ko nosaka dažus pārejas noteikumus atbalstam no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) 2021. un 2022. gadā un ar ko attiecībā uz līdzekļiem un piemērošanu 2021. un 2022. gadā groza Regulas (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1306/2013 un (ES) Nr. 1307/2013, un attiecībā uz līdzekļiem un šāda atbalsta sadalījumu 2021. un 2022. gadā groza Regulu (ES) Nr. 1308/2013

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2021/2115 (2021. gada 2. decembris), ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2021/2116 (2021. gada 2. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1306/2013

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2021/2289 (2021. gada 21. decembris), ar ko nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/2115 piemērošanas noteikumus attiecībā uz KLP stratēģisko plānu satura izklāstu un attiecībā uz elektronisko sistēmu drošai informācijas apmaiņai

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2021/2290 (2021. gada 21. decembris), ar ko nosaka noteikumus par metodēm, ar kādām aprēķina kopējos izlaidus un rezultātu rādītājus, kuri izklāstīti I pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2021/2115, ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2022/126 (2021. gada 7. decembris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2115 papildina ar prasībām, kuras piemērojamas konkrētu veidu intervences pasākumiem, ko dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos 2023.–2027. gadam noteikušas atbilstīgi minētajai regulai, kā arī ar noteikumiem par īpatsvaru, ko piemēro laba lauksaimnieciskā un vidiskā stāvokļa (LLVS) 1. standarta vajadzībām

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2022/127 (2021. gada 7. decembris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2116 papildina ar noteikumiem par maksājumu aģentūrām un citām struktūrām, finanšu pārvaldību, grāmatojumu noskaidrošanu, nodrošinājumiem un euro izmantošanu

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2022/128 (2021. gada 21. decembris), ar ko nosaka noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2116 piemēro attiecībā uz maksājumu aģentūrām un citām struktūrām, finanšu pārvaldību, grāmatojumu noskaidrošanu, pārbaudēm, nodrošinājumiem un pārredzamību

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2022/129 (2021. gada 21. decembris), ar ko paredz noteikumus, kuri piemērojami intervenču veidiem attiecībā uz eļļas augiem, kokvilnu un vīdarības blakusproduktiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2115 un kuri piemērojami informācijas, publicitātes un atpazīstamības prasībām saistībā ar Savienības atbalstu un KLP stratēģiskajiem plāniem